

DENG

SİYASAL VE KÜLTÜREL DERGİ

Evin Turizm İnşaat ve Yayıncılık
Ticaret Limited Şirketi Adına SAHİBİ
ve SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Hüseyin İZGİ

YAZIŞMA ADRESİ

Kurtismailpaşa 5.Sok. Fırat5
Apartmanı Kat: 1 No: 2
Ofis / Diyarbakır
Tel: 0 (412) 223 89 23 / 228 05 08
Fax: 0 (412) 223 89 23
E-mail: info@demanu.com.tr

ISSN: 1302-7964

ALMANYA

Postfach: 131831, 42045
Wuppertal/ALMANYA
Faks: 00-49-202-9743594
E-mail: demanu.almanya@yahoo.de

BASKI

Diyarbakır Söz Matbaası / Diyarbakır

İçindekiler

Naverok

Merhaba

2

Kürt Ulusal Demokratik

Çalışma Grubu

■ Osman KARAVİL 3-8

■ Reşit DELİ 9-11

■ Sıtkı ZİLAN 12-16

■ Eyyüp KARAKEÇİ 17-20

■ İmam TAŞCIER 21-24

■ Vildan TANRIKULU 25-29

■ Yılmaz ELÇİ 30-35

■ Sinan ÇİFTYÜREK 36-43

■ Bayram BOZYEL 44-50

■ Arif SEVİNC 51-55

■ KUDÇG/belgeler 57-70

■ Kürt Kurumlarından AB'ye mektup

71-74

■ Parti programlarında Kürt
sorununa çözüm önerileri

75-84

■ Kemal BURKAY'la söyleşi
Seyidhan KURİJ

85-100

■ Belevoka XOYBÜN 101-102

■ PSK; "Çözüm Karanlığa Dönüşte
Değil, Kürtlerin Ulusal ve Demokratik
Haklarının Tanınmasındadır!"

103-104

Merhaba

Dergimizin bu sayısını, ağırlıklı olarak Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu'na ayırdık.

KUDÇ Grubu'nu farklı yönleriyle tanıtmayı amaçladığımız bu sayı için grup aktivistlerinden görüşlerini istedik. Hazırladığımız soruları gözetmelerini belirterek şu notu düştük; **“ancak çerçevenin bizzat kendiniz tarafından oluşturabileceğinizi belirtmek isteriz.”**

Amacımız; hem KUDÇ Grubu'nu bir kez daha okurlarımıza tanıtmak hem de kafalarda oluşan sorulara cevap aramaktı. Bu türden sorulara bizzat aktivistlerin kendilerinin cevap vermesinin olanağını yaratmaktı.

Hazırladığımız metinde şu sorular yer alıyordu;

“Farklı Kürt kesimlerinin içinde yer aldığı KUDÇG, kamuoyunda ilgi ile izlenmektedir.

Henüz, grubun temel konularda ortaklaştığı bir “fikri çerçevesinin” bulunmaması ile birlikte, nasıl bir kurumsallaşmayı hedeflediğinin belli olmaması; Parti, Cephe, Kongre, inisiyatif vb birbirinden çok farklı kavramların telaffuz edilmesi, grubun şekilsiz bir yapı olduğu izlenimini yaratmaktadır;

*Siz, KUDÇ Grubu'nun fikri çerçevesinin ve bünyeyeği kurumsal yapısının nasıl olması gerektiğini düşünüyorsunuz?

* UKKTH genel ilkesi içi de sorunların

çözümü için çok farklı öneriler yapılabilir.

Bağımsız devlet, federasyon, otonomi özerklik, kültürel haklar vs ...

Sizin ön gördüğünüz çözüm modeli nedir?”

...

Yazarlara gösterdikleri duyarlılıktan ötürü teşekkür ediyoruz.

Ulaşamadığımız, yazılarını bize ulaştırma olanağı bulamadıkları için yayınlayamadığımız arkadaşlarımızın görüşleri için de sayfalarımızın her zaman açık olduğunu belirtmek isteriz.

Bu sayımızda konuyla ilgili olarak çeşitli belgelere de yer verdik.

Ayrıca legal –illegal Kürt partilerinin Kürt/Kürdistan sorununun çözümü için sundukları çözüm önerilerini de bizzat kendi parti programlarından (ilgili bölümlerini) ararak sunduk.

Böylece olanaklarımız ölçüsünde Kürtlerin bu süreçteki ulusal birlik arayışlarını ve mesele hakkındaki çözüm önerilerini derli toplu olarak değerlendirme imkânınız olacaktır.

9 Kürt kurumunun AB'ye sunduğu ortak mektuba da yer verdiğimiz bu sayımızda Seyithan Kurij'in Kemal Burkay'la yaptığı ve ilgiyle okuyacağınıza inandığımız röportajı da bulacaksınız.

Yeni bir sayıda buluşmak dileğiyle...

Genel Yayın Yönetmeni

Arif SEVİNÇ

Diyarbakır

Örülecek olan siyasi ulusal birlik, üst örgüt olacaktır

■ Osman KARAVİL

Uluslararası ile bölge güçlerine ve Kurdistan'ın parçalanmış konumuna uygun olan federal yapılanmadır.

Biz, kendi bölgemizde, kendimiz için federal yapılanmayı talep etmeliyiz.

Sayın Deng Dergisi Koordinatörü bize sayfa kotasını belirlemiş olduğu için, Kürd halkının tarihini ve başından geçmiş önemli badireleri özet olarak da olsa sunamayacağım.

Tarihini bilmeyen, geçmişindeki olumluluk ve olumsuzluklarını kabullenmeyen ne bir ulus ne de herhangi bir siyasi organizasyon gelecek için doğru tespit ve projeler üretebilir.

Kürd Çalışma Gurubu, Kürdlük aidiyetinden geldiğini kabul eden ve Kürd sorununun çözümünü kendi merkezinde gören parti, inisiyatif, gurup ve şahsiyetlerden meydana gelmiştir.

Gurubun çalışmalarını başlatan ve farklı perspektiflerden bakan farklı görüşleri olan bu birleşenler, ulusların kendi kaderini tayin hakkı prensibi etrafında bir araya gelmişlerdir.

Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı

Bu prensip ulusal ve demokratik istem ve mücadelenin ortak paydasıdır. Bu paydanın etrafında komünist, liberal, sosyalist ve olperestler (dindarlar) bir araya gelmişler. Ve paylarını bu ortak paydadan alıyorlar.

Bu prensip bağımsız devlet kurmak ile komşu başka bir ulusla birleşmeyi, otonomi ve federasyonu içerir.

Bütün bu çözüm biçimlerini içeren prensibin uygulanabilirliği, bütün imkan ve olanaklara sahip olma ortamının yaratılmasıyla sağlanır. Bu ortamda kendi kaderini tayin hakkını kullanan ulus ile egemen ulus arasındaki mücadele devam ederken, ortak payda etrafında bir araya gelen, birleşenlerde kendi aralarında mücadele ederler. Bu dünyaya ve ülkeye bakış açılarından kaynaklanan ideolojik bir mücadele biçimidir. Bu demokrasinin gereği olan meşru, demokratik, şiddetten uzak bir mücadele olmalıdır.

Ulus gerçeklerinin yarattığı payda etrafında bir araya gelen gurup bileşenleri dünyanın, bölgenin, Kürdistan'ı bölüşen devletlerin ve kendi şartlarının gereğine göre tavır belirlemeliler. Yani talepleri, somut şartlara uygun, somut talepler olmalıdır.

Uluslararası ile bölge güçlerine ve Kürdistan'ın parçalanmış konumuna uygun olan federal yapılanmadır.

Biz, kendi bölgemizde, kendimiz için federal yapılanmayı talep etmeliyiz. Kürdler bu talepte bulunurken kendi coğrafyasında yaşayan diğer etnisitelerin de haklarını gözetir. Türkiye metropollerinde yaşayan Kürdlerin haklarını da kendi

coğrafyasında yaşayan etnisitelerin haklarını gözettiği gibi, savunur ve talep eder.

Bu talep Kürdlere, uluslararası ve bölge şartları gereği en uygun çözüm biçimidir. Bitişliğimizde olan güney bölgemizdeki kardeşlerimiz bu yapılanma biçimiyle ayakları üzerinde güçlenerek yoluna devam ediyor.

Diğer Üç Parçayla İlişkiler

Farklı devletlerin sınırları içinde olan Kürd coğrafyasının bölgelerinde yaşayan Kürdler arasındaki ilişkiler kardeşler arasındaki ilişkiler gibidir.

Bu ilişkiler geliştirilerek devam etmelidir. Zaten dikenli teller ve mayınlarla beraber jandarmaların ölüm kusan mermileri de ulusu ulus yapan bağları koparamamıştır. Bu yapay sınırlarla aileler bölünmüş oldukları halde sürüleri beraber sürülüyor ve otlanırken birbirine karışıyor. Kız alıp vermeler eksilmemiş aksine artmıştır.

Bu öyle bir ilişki ve beraberliktir ki yok görülmesi ya da sayılması mümkün değildir. Karşı yerleşim alanlarındaki insanları ayrı düşünmek, et ile tırnağın ayrı olduğunu düşünmek gibidir..!

Güney Kürdistan çok daha farklı değerlerde olan bir parçamızdır. Dünyadaki bütün Kürtlerin gurur ve kıvanç kaynağı olmuştur çünkü Güney bölgesindeki kazanımlar bütün Kürdlerin kazanımıdır. Kürdler kazanımlarını geliştirerek ilelebet yaşatmalıdırlar. Gelişecek olan kazanımlar Kürdler için hayattır.

Bu nedenle Güney Kürdistan bugünkü yapısıyla dünyada ve Ortadoğu'da Kürdler için büyük bir değerdir.

Toprağıyla ayrıştırılmış Kürd halkı dün olduğu gibi bugünde siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel kısacası hayatın her alanında ilişkilerini pekiştirerek geliştirmelidir.

Türkiye'nin AB'ye Üye Olma Süreci

Bu gerçek bizi direkt ilgilendiriyor. Diğer parçalardaki Kürdleri de dolaylı olarak ilgilendiriyor.

- a) Türkiye ile sınırları olduğu için,
- b) Küçümsenmeyecek topluluk olan, yirmi milyon olan bizlerin, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin sınırları içinde olmanızdır. Dolayısıyla diğer komşu ulusları ve etnisiteleri de ilgilendirir.

AB'ye üye olmak isteyen her ülke ya da devlet yeniden yapılanmayı kabullenmiştir. Bu yapılanma AB kriterlerine uygun yapılır. Ve ülkede demokrasinin gelişip kurumlaşmasını sağlar.

Kürdler, Türkiye'nin AB'ye üye olmasını desteklemelidir. Bu verecekleri destek kendi ulusal ve demokratik haklarını gözeterek olmalıdır.

Ulusal ve demokratik haklarını gözetmek ve AB temsilcilerine sunmak imkanını elde edebilmek için örgütlü olmaları gerekir. Birbirlerinden farklı taleplerde bulunmamak için örgütlü olmalılar. Taleplerini, gür bir sesle sunmak ve mağduriyetlerini dinletebilmek için örgütlü olmalılar.

Bu ortamı ve imkanları yakalayabilmek için Türkiye'nin AB'ye üye olması için destek verilmelidir.

Şiddet ve Terör

Kürd halkının, dünyadaki bütün halkların sahip olduğu bütün haklara sahip olma hakkı vardır. Kürd halkının var olan sorunu kendi toprakları üzerinde kendini yönetmemesidir. Kürdlerde diğer bütün halklar gibi kendi toprakları üzerinde kendi kendini yönetme biçimini özgürce tayin etme hakkına sahip olmalıdır.

Bu özgür ortamı yaratmak için şiddet ve terör estirmek gerekmez. Bugün çağdışı radikal örgüt ve kişiler dışında, şiddeti ve terörü benimseyen yoktur. Dünyanın bugün-

Kürdlerde diğer bütün halklar gibi kendi toprakları üzerinde kendi kendini yönetme biçimini özgürce tayin etme hakkına sahip olmalıdır.

Bu özgür ortamı yaratmak için şiddet ve terör estirmek gerekmez. Bugün çağdışı radikal örgüt ve kişiler dışında, şiddeti ve terörü benimseyen yoktur. Dünyanın bugünkü gelişmişlik düzeyi şiddeti ve terörü reddediyor.

kü gelişmişlik düzeyi şiddeti ve terörü reddediyor.

Sömürge ülkelerin başvurduğu silahlı mücadele biçimi ve illegal örgütlenme geçerliliğini kaybetmiştir. Bugün teknoloji, illegal gelişecek iletişim ağı ve gizlenilebilecek bir mekan bırakmamıştır. İstenildiği zaman kişi ya da kişilerin yatak odaları bile izleniliyor.

İllegal örgütlenme ve silahlı mücadele, meşru mücadeleye imkan tanımayan alan ve zamanlarda geçerlidir. Bugün biz meşru mücadelemizi açık olarak veriyoruz. İlegal olduğunu iddia eden örgütlerin belirlemelelerinden daha net belirleme ve istemlerde bulunuyoruz..!

Şiddetin bir biçimi olan silahlı mücadele ile terörü birbirinden ayırmak çok güçtür. Silahlı eylem biçimlerini herkes kendi perspektifinden yorumladığı için terörist eylemden ayırmak mümkün değildir. Özellikle dünyanın tek kutuplu olduğu bugünde..!

Bugün geçerli olan ve sonuç alan mücadele biçimi legal, meşru ve uluslararası diplomatik ilişkilerle yürütülen mücadeledir.

KUDÇG'nin Belirsizliği

Çalışma gurubunun belirsizliği, program ve tüzükten yoksun olmasından kaynaklanıyor. KUDÇG, aşağıdan yukarıya doğru örgütlenmek isteyen bir siyasi inisi-

yatiftir. Belirlemiş olduğu süreç içinde bölge toplantıları ve sempozyumları örgütleyerek kendini yönlendirecektir.

Bölge toplantılarıyla sempozyumlarda sunulan öneri ve görüşleri derleyip toparlayan tüzük ve program komisyonu, taslak olarak tüzük ve programı hazırlayacak.

Yürütme kurulu ve komisyondan sonra üçüncü toplantı katılımcılarına sunulacak. Bu belirleyici kurulda son şeklini alacaktır. KUÇDĞ'nin belirsizliği o zaman ortadan kalkmış olacaktır.

Siyasi bir çalışmanın netleşmesi ve örgütlülük biçiminin ortaya çıkması tüzük ve programın netleşmesiyle belirlenir.

KUDÇG Hangi Yapılanmaya Doğru Gidiyor?

Bu grupta ulusal, siyasi yapılanmanın örülmesi için birlikte çalışan farklı görüşlere sahip olan birleşenlerdir.

Bu birleşenlerin tamamı siyasi bir partinin çatısı altında bir arada çalışma imkanına sahip değillerdir.

Çünkü felsefeleri farklıdır. Komünist felsefe, dini felsefe ve ulusal aidiyetle, mensubu olduğu ulusun çıkarlarını önemseyenler mevcuttur. Bu nedenle partileşmeye gidemez.

Örecekleri siyasi ulusal örgüt bir üst örgüt olmalıdır. Çatı örgütü de diyebiliriz. Bana göre bu gurubun böyle bir örgütü yaratması güçtür. Çünkü

KUDÇG parti, inisiyatif, grup ve şahsiyetlerden oluşuyor. Birleşenlerin hiçbiri aynı düzeyde örgütlü değiller. Bu birleşenlerden şahısların hukuku ne olur yada ne

olabilir? Bu nedenle de olsa bu birliğin yaratılması güçtür ama imkansız değildir.

Eğer birleşenlerin tamamı kendi çıkarlarını mensubu olduğu ulusun çıkarları içinde görür ise ki görmelidir. Bu çatı örgütünün örülmesi mümkündür. Yani kendilerini, mensubu olduğum ulus, ulusal ve demokratik haklarına kavuşursa bende kavuşurum diye, yorumlarsa çalışmanın başarılı olması mümkündür.

Yinede bu tür ulusal örgütlenmenin, en iyi

ve sağlam temele oturarak yapılan biçimi siyasi organizasyonların yaratıldığı, üst ulusal örgütlenmelerdir. Çağdaş insan örgütlü olan insandır...! Ben KUDÇG'de bir kişi olduğum ve sorumluluğumun bilincinde olduğumdan dolayı kendi kişisel görüşlerimden daha çok gurubun ahenkli çalışması ve yol

alması için belirlemede bulunuyorum.

Şimdiye kadar önerilen cephe, kongre partisi, kongre ya da meclis örgüt biçimlerine karşı çıkmadığım gibi herhangi birini de önermemişim. Esas olan program ve örgütün iç hukukudur. Bu nedenle şimdi de herhangi bir yapılanma biçimi üzerinde durmuyorum. Çünkü belirlemiş olduğumuz çalışma tamamlanmamıştır.

KUDÇG'nin belirsizliğini ortadan kaldıracak olan tüzük ve program, örgüt biçimini de belirleyecektir. Yukarıda da arz ettiğim gibi tüzük ve programı belirleyecek olan bölge toplantılarıyla örgütlenecek olan sempozyumların bitiminde taslak olarak şekillenecektir.

Eğer birleşenlerin tamamı kendi çıkarlarını mensubu olduğu ulusun çıkarları içinde görür ise ki görmelidir. Bu çatı örgütünün örülmesi mümkündür. Yani kendilerini, mensubu olduğum ulus, ulusal ve demokratik haklarına kavuşursa bende kavuşurum diye, yorumlarsa çalışmanın başarılı olması mümkündür.

Örülecek olan siyasi ulusal birlik üst örgüt olacaktır.

Bu örgüt çalışmalarını yani örgütlenmesini Kürd siyasi muhalefeti içinde yapmalıdır.

İktidarda olan siyasi örgütün muhalefeti olarak çalışmalıdır. Zaten iktidardaki siyasi örgüt bu çalışmanın içinde yer almayacağı gibi destekte olmayacaktır.

İktidarın sempatanlarını ve tabanını yapacağımız çalışma ve üreteceğimiz doğru projeler ile yanımıza alırız. Halk doğruları sunan ve yaşam düzeyinin yükselmesi için çaba harcayanları görür ve takdir eder.

Uluslararası Kurumlar

Uluslararası çok sayıda kurum vardır. Ekonomik, sosyal, siyasi, insan hakları ve diğerleri gibi. Bu kurumların çoğunluğu dünya devletlerinin büyük çoğunluğu tarafından meşru ve yasal olarak kabul ediliyor.

Bizi ilgilendiren uluslararası örgütlerden siyasi olanlardır. Bunların başında BM geliyor. Ağırlıklı olarak ABD'nin yönetiminde olan ve ABD'nin de izni olmadan Ortadoğu gibi sorunlu bölgelerde siyasi ve coğrafi hiçbir şeyin değişmeyeceği bilinen bir gerçektir. ABD ile beraber dünyanın diğer büyük devletleri de BM'nin daimi üyesidir. Bu nedenle BM önemli bir uluslararası kurumdur.

17-18 Aralık 2005 tarihinde ikinci büyük toplantıda oy birliği ile çıkan sonuç bildirisi çalışma gurubunun anayasası olarak belirlendi. Komisyonun ilk toplantısında 28-29 Ocak'ta bu bildirinin, BM'ye AB'ye, ABD'ye, Rusya'ya, Çin'e, Fransa ve İngiltere Temsilcilikleri'ne sunulmasını önermişim. Bu öneriden kastım, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin sınırları içinde meşru, açık ve şiddeti reddederek siyasi talepleri olan Kürdlerin var olduğunu resmi ve belgeli olarak, duyurmak idi.

Biz hayatın her alanında mağdur olduğumuzu belirtmeli ve mağduriyetimizin giderilmesi için uluslararası kamuoyunun, uluslararası kurumların ve dünya devletlerinin destek ve yardımını talep etmeliyiz..!

Öncelikli Talepler

1) Demokrasinin kurumsallaşması ve demokratik hakların çağdaş düzeye varması için yeni anayasanın hazırlanmasına hemen başlanmalı.

2) Kürdçe ilk öğretimden üniversite bitimine kadar öğretim ve eğitim dili olarak kabul edilmeli.

Kürdçe dil kurumu kurulmalı. Kürd dili ve kültürünü geliştirme görevini üstlenmeli. Kurumun AR-GE giderleri ve maaşları için bütçeden ödenek ayrılmalı

3) Ulusal ve yerel TV'lerde zaman sınırı olmaksızın Kürdçe programlar yayınlanmalı. RTÜK tarafından Kürdçe programların hazırlanması için parasal destek yapılarak teşvik edilmeli.

4) Yapılan davetlerde, davetiyelerin Kürdçe yazılması üzerindeki yasak kaldırılmalı. Kürdçe yazılmış olan davetiyeler her kurum ve makama gönderilebilmeli.

5) Kürd halkı ve Türkiye'deki diğer etnisiteler kendi adlarıyla, parti, vakıf, baro, oda ve dernekler kurabilmeli.

6) Köy koruculuğu hemen kaldırılmalı. Korucular sağlık ve alacakları tazminat hakları nedeniyle mağdur edilmemelidir. SSK primi ödemesi ile emekli düzeyine varmış olanlar emekli edilmeli, emekli edilemeyenler başka kurumlara yerleştirilerek emekli edilmeliler.

7) Göç etmek zorunda kalanların zararları hakkaniyet ölçüleri içerisinde ödenmeli. Ata topraklarına dönmek isteyen köy ve mezra sakinlerine hakkıyla yardım edilmeli.

8) Şimdiye kadar birkaç kez infaz ve ceza kanunlarında yapılan değişikliklerle ceza indirimine gidilmiştir. Bu yetersiz uygulama

ma yerine, uygun bir tarzda şartsız salıverme ve evine dönmek isteyenlerin evlerine dönme imkanı sağlanmalı.

Bu kanayan yara binlerce ailenin kangreni olmuştur. Her vesileyle sokağa dökülen insanların yüzde doksanının talebi haline geldiği görülmelidir.

Bu öncelikli talepler KUDÇG'nin talepleri olmalıdır. Çünkü KUDÇG Kürd halkının sorunlarını çözmeyi amaç edinecek Kürd siyasi örgütünü organize etme görevini önüne koymuştur. Halkı kazanmak ve

bir çatı altında toplayabilmek için güncel sorunlarını tespit etmek ve doğru çözüm biçimlerini önermekle olasıdır. Bu talep şu ya da bu şahsın salıverilmesini talep etmek değildir. Mağdur olmuş ailelerin ve gençlerinin mağduriyetini gidermek talebidir.

Bu olağanüstü durumun yaratmış olduğu olağanüstü bir gerçektir. Kanımca her Kürdperver, Türkperver ve İnsanperver bu olağanüstü durumdan kaynaklanan olağanüstü olumsuzluk ve gelişmenin olağanlaşması için destek ve taraf olmalıdır.

Eşitlik temelinde federal bir sistemle sorunların çözümü mümkündür

■ Reşit DELİ

Kürtler ve Kürtlerin ülkesi Kürdistan'da ciddi tahribatlar yaratan, insanlık toplumunda rastlanmayan, Devlet ve PKK ilişki ağını görmemezlikten gelerek, bu ilişkiyi teşhir etmeyi göze almayan hiçbir siyasi Kürt hareketi Kürt halkıyla buluşmayı ve Kürt halkının güvenini almayı, aynı zamanda dünya devletlerinin güvenini almayı ve Kürtler adına ciddi bir alternatif olma şansını geçmişte olduğu gibi bugünde yakalayamaz.

Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu'nun oluşumunun başlangıcı Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın Diyarbakır'da yaptığı konuşma esnasında "Sorunun adı Kürt Sorunudur" demesi üzerine farklı Kürt siyasi kesimlerinin organize ettiği bir toplantı sonucunda bu çalışma grubunun çalışmalarına başlanıldı.

Hattı zatında bu toplantının amacı bu değildi. Esas amaç; Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın bu konuşmasını değerlendirmek, 80 yıllık Kemalist sistemi altüst edecek bu olumlu söylemini gerekirse Kürtler tarafından desteklemek bunun gerekliliklerini yerine getirmek için zorlamak ve ne yapılması gerektiğiyle ilgili sorunların çözümüyle ilgili Kürtler tarafından ortak bir perspektif sunmaktı. Her ne kadar bu toplantıda böyle bir sonuç elde edilmemiş olsa bile en azından farklı Kürt kesim-

lerinin toplanıp bir arada mücadele etmeye başlamalarına vesile olması itibariyle de iyi bir sonuçtu.

Farklı bir nedenle bir araya gelen ve 30 yılı aşkındır ortak yanları çok olmasına rağmen çok küçük farklılıklar uğruna bir araya gelemeyen fark-

lı Kürt kesimlerinin kısa bir dönem içinde netleşmemeleri doğaldır.

Kürtlerin meşhur bir sözü vardır “**Kervan rêda rêz dibe**”. Ümid ederim ki kısa bir süre içinde bu çalışma grubu temel konularda netleşmeyi sağlar ve Kürt halkının geleceğini iyi bir şekilde belirleyecek mücadele kurumunu oluşturur.

Fakat bilmemiz gereken ciddi sorunlar var. Bilindiği gibi 25 yıla yakındır Kürt halkının kaderinin üzerine oturtulan ve tek kurtarıcı güç olarak empoze ettirilen ve bu halka çok ciddi bedeller ödettiren, bütün mücadele yöntemlerini tıkayan ve şiddetin alasını deneyen, dolayısıyla Kürtler ve Kürtlerin ülkesi Kürdistan’da ciddi tahribatlar yaratan, insanlık toplumunda rastlanmayan, Devlet ve PKK ilişki ağını görmezlikten gelerek, bu ilişkiyi teşhir etmeyi göze almayan hiçbir siyasi Kürt hareketi Kürt halkıyla buluşmayı ve Kürt halkının güvenini almayı, aynı zamanda dünya devletlerinin güvenini almayı ve Kürtler adına ciddi bir alternatif olma şansını geçmişte olduğu gibi bugünde yakalayamaz.

2-) Çalışma Grubu’nun kısa bir dönem içinde temel sorunlarda netleşmesini sağlayacak çalışmalar sürdürmek ve birbirine yaklaştıracak adımları atması lazım. Bana göre bu Çalışma Grubu Kürt ve Kürdistan sorunun çözümü konusunda asgari düzeyde anlaşmalıdır.

Dünya konjonktürü, Ortadoğu’nun durumu özellikle Türkiye’nin gerçek durumu eşitlik temelinde federal bir sistemle sorunların çözümü mümkündür. Bu çözüm en

Dünya konjonktürü, Ortadoğu’nun durumu özellikle Türkiye’nin gerçek durumu eşitlik temelinde federal bir sistemle sorunların çözümü mümkündür. Bu çözüm en mantıklı ve Türkiye gerçeğine uygun çözüm şeklidir.

mantıklı ve Türkiye gerçeğine uygun çözüm şeklidir.

3-) Başta ABD olmak üzere AB ortak ülkelerle dostane ilişkiler geliştirmek ve Türkiye’nin AB’ye girme konusunda ortak bir ilkeye varmak lazım ve hatta Türkiye’nin AB’ye girme yolunda Kürtler

adına çaba sarf etmesi lazım.

Çünkü bütün Kürt duruşlu çabalarımıza rağmen Türkiye’nin AB standartlarını yakalaması ve Kopenhag Kriterleri’ne uyması ve aynı zamanda dünya insanlık alemine üye ve komşu olması, gerek Türkiye ve gerek Kürt ve Kürdistan için iyi bir adım olduğuna inanıyorum.

4-) Kendi iradeleriyle kendi ulusal kimlikleri uğruna mücadele eden bütün parçalardaki Kürtlerle diyalogu geliştirmek, kardeşlik ilişkileri kurmak konusunda da çalışma grubunun ortak bir ilke yakalaması gerekir.

5-) Bence bu Çalışma Grubu’nun yakalaması gereken diğer bir husus ise PKK ile ilgili mesafedir. Sebebine gelince PKK, yukarıda da belirttiğim gibi kendi iradesiyle kendisini yönetmediği müddetçe ve ürettiği politikalarla Kürt halkının ulusal çıkarlarına hizmet etmediği müddetçe PKK ile mesafeli olma Kürtlerin çıkarına olduğu kanısındayım.

Geçmişte de görüldüğü gibi PKK içte ve dışta sorgulayıp alternatifler oluşturmaya başladığı an, ne hikmetse her zamana uygun birileri çıkararak tekrar iç ve dış muhalefetini PKK’nin eksenine çekerek farklı bir Kürt seçeneğinin ete kemiğe bürünmesi engelledi. Onun içinde bu dönem PKK ile mesafeli olmayı korumak ve PKK’nin Kürt halkına hizmet etmeyen, geleceğe yönelik fikirlerini halk arasında teşhir etme konusunda da çalışma grubunu oluşturan farklı Kürt kesimlerinin anlaşmaları lazım. Çünkü yıllardan beri 3.cü bir seçenek hakkı

başta Kürt aydınlarına ve Kürt şahsiyetlerine üçüncü bir seçenek hakkı değişik güçler tarafından kısıtlandı. Genel olarak Kürtlere ya PKK ya Devlet seçeneği dayatıldı. Dolayısıyla da Kürtler de 25 yıla yakındır tercihini bu yönde yaparak ya devlet ya PKK'nin yanında yer aldılar. Bu kasıtlı ve bilinçli politikalar sonucu Kürt halkının geleceği bu iki güç arasında tıkanı. Yüzyıllardan beri Kürtlerin kafasında kurulan devlet karakolları yanında bir de PKK karakolu kuruldu. Bence Kürtlerin geleceği bu eksenden kurtulmakla mümkündür. Bunun da yolu farklı düşünen Kürt aydınları ve siyasi kurumların Kürt halkının siyasi durumuna uygun açık, net ve gerçekçi politikalarla geliştirilen siyasal bir kurumla mümkündür.

6-)En önemli mesele yıllardır Kürt siyasi kurumları arasında tartışılan mücadele yöntemi ve tarz sorunudur. Çalışma Grubu'nun konumu, potansiyeli ve reel gerçeği bir iki kesim hariç legal demokratik mücadeleyi ilke edinen, sivil itaatsizliği mücadele yöntemi seçen, Kürt sorunun çözümünü

kendi siyasi programına alan, legal, şeffaf iradesini içinde taşıyan bir partiyle buluşması çalışma grubunun konumuna uygun olduğuna inanıyorum. Hele 4 yıla yakındır Kürt kamuoyu tarafından bilinen, farklı Kürt kesimlerinin emeği ile kurulan seçime girmeyi hak kazanmış HAK-PAR etrafında birleşmek, çalışma grubu tarafından HAK-PAR'ı değerlendirmek en gerçekçi ve halkımızın geleceği açısından ciddi bir mevzudur. Çünkü HAK-PAR'ın kuruluş esprisi, amaçları, birleşimi çalışma grubunun içinde çalışacak kadar aykırı olmadığı kanısındayım. Ama gerçek olan şu ki Türkiye'de farklı düşünen Kürtleri bir arada tutmak Kürtler açısından ve dönemin gerekliliği konusunda en ivedi görev olduğu inancındayım. Bu nedenle eğer çalışma grubu farklı nedenlerle böyle bir partide şimdilik çalışmayı uygun görmezse bence Çalışma Grubu'nu Kürt İnisiyatifi adıyla çalışmalarını belli bir süre sürdürmesi de yararlı olur. En azından belli bir süre bir arada kalarak birbirimizi tanımak ve birbirimizi anlamak açısından önemlidir.

En uygun araç, bir çatı örgütüdür

■ Av. Sıtkı ZİLAN

Tefsire ihtiyaç bırakmayacak şekilde biz KÜRDLER diğer medeni milletler gibi ULUSUMUZUN meşru haklarını savunmak, özgürlüğümüzü kazanmak, medeni dünyada yerimiz almak durumundayız.

Kısaca Çalışma Gurubu'nu tanıtmakla başlamak istiyorum. Hareketimiz Türkiye sınırları içerisinde yaşayan Kürdlerin rızaya dayalı ve demokratik/istişare ile belirlenmiş temsiliyetini kuvveden fiile/pratiğe çıkarmak için işe başlamış, meşru müdafaa hali hariç şiddeti esas almayan, aleni çalışma prensibini, meşruiyeti ve hukuku esas alan bir girişimdir.

Bu girişimin özü, milletimizin arzuladığı birlik ve özgürlük arayışının bir sonucudur. Herkesin kendi aidiyetini muhafaza ederek, vicdani ve felsefi kanaatlerini, meşrepelerini, siyasi çalışmalarını aksatmadan; Milletimiz/Ulusumuz arasında istişare ile belirlenmiş temsilcileri vasıtasıyla meşru bir kurumlaşmaya gitmek ve muhatabımız olan Türkiye Devleti ile uluslar arası kurum ve kuruluşlar nezdinde haklarımız dile getirme, savunma ve sonuç alma ça-

basına ve amacına matuf bir girişimdir.

Bu girişime sözlü ve yazılı olarak destek veren kurum ve şahsiyetlerin yanında, Kürd Ulusal Mücadelesi'nde emeği geçmiş, bu meseleye vakıf, halkımızın derdiyle dertlenen çevreler de destek vermektedirler. Birlik ve beraberlik, ulusal temsiliyet ve meşruluk hususunda kimsenin itirazı olmasa da BİRLİĞİN ESASLARI ve AMAÇ için en elverişli YÖNTEMİN ne olduğu hususunda ihtilafın olması doğaldır. Bu sıkıntının da en kısa zamanda giderileceği hususunda kanaatimi belirtmek istiyorum. Çünkü Kürd ulusunun birlik ihtiyacı ertelenemez bir noktaya gelmiş bulunmakta ve sorumlu kişilerinde vazifeden kaçınamayacakları safha gelip çatmıştır.

Teorik çalışmalardan ziyade, bu aşamada fiiliyatı iyi bilen, bağnaz olmayan, donanımlı, diplomasiye vakıf fert ve çevrelere ihtiyaç vardır.

Ahmed-i Xani'den Said-i Kürdi hazretlerine kadar, ileri gelenlerimizin teşhis ettiği hastalık aynıdır. Bu da fakirlik, cehalet ve ihtilafıdır. Fakirliğin bir sebebi tembellik ise de diğer sebepleri; savaşlar, baskılar, kaynakların halk için kullanılmaması ve bilinçli geri bırakma siyasetleridir. Aslında bu üç düşmanda birbirinden beslenmektedir. Fasit daire gibi fakirlik cahilliği, cahillik fakirliği; cehalet ihtilafı, ihtilaf da cehaleti beslemektedir.

Bizim vazifemiz bu üç düşman veya hasımla eş zamanlı savaşmaktır. Hem cahilliği ve fakirliği yenmemiz hem de ihtilafı aşp medeni insanlar gibi sorunlarımızı istişare ile halletmenin yol ve yordamını bulmalıyız. Bu safhada şahıs kültürünü, mezhep ve meşrep taassubunu, lehçe bağnazlığını, yöre farklılıklarını bir tarafa atıp, milli haklarımızı elde etmenin ve kâmil manada, dünyanın diğer medeni milletleri ve halkları gibi özgürleşmenin bir yol ve yordamını mutlaka bulmalıyız.

Türkiye'de rızaya dayalı bir birlikteliğin

ve özgürce bir arada yaşamanın imkânı vardır. Buna engel olarak Kürd halkı ve ulusu gösterilemez. Bunu engelleyen inkârcı zihniyettir. Eğer Kürd halkına Anayasal güvenceler verilir ve tüm kısıtlamalar kaldırılırsa sühuletle bu işin halli mümkündür. Yok, eğer bu mesele; alt kimlik, iktisadi bir sorun veya hep ileri sürüldüğü gibi asayiş sorunu olarak görülmeye devam edilirse hem Kürdler hem de muhatapları sıkıntı çekeceklerdir.

Karnımızdan ve büyük konuşmadan,

Türkiye'de rızaya dayalı bir birlikteliğin ve özgürce bir arada yaşamanın imkânı vardır. Buna engel olarak Kürd halkı ve ulusu gösterilemez. Bunu engelleyen inkârcı zihniyettir. Eğer Kürd halkına Anayasal güvenceler verilir ve tüm kısıtlamalar kaldırılırsa sühuletle bu işin halli mümkündür.

gerçekleri ters yüz etmeden meselenin özüne inmeliyiz. Türk üst kimliğiyle yani bugünkü anayasal tanımla bu sorunu çözmenin imkânı yoktur. Kürdler, Türkiye'de yaşayan Çerkez, Boşnak, Arap ve diğer halklar gibi değildirdir. Türkler Anadolu'yu kılıçlarının hakkıyla almış ve egemenliklerini yaymışlar ise de, Kürdler de binlerce yıldır topraklarını, dillerini, kültürlerini muhafaza ederek varlıklarını sürdürmüş ve muazzam bir nüfus ile de yaşama ve özgürce geleceklerini belirleme taleplerini meşru yollardan hep dillendirmişlerdir.

Malazgirt Savaşı'ndan Çanakkale müdafaasına kadar Kürd-Türk ittifakı bir gerçek ise de Cumhuriyetle beraber inkarcılık ve soykırım sınırına dayanan şiddet olgusu da bir gerçektir. Dersim örneğinde görülen katliamlar, sürgünler, Kürd dil ve kültürünün yasaklanması, asimile çabaları, nüfus planlamaları, eğitim ve öğretim hakkının elimizden alınması, her gün çocuklarımıza Türküm ve doğruyum cümlesinin tekrarlatılması, vatandaşı Türkçe ko-

nuş (kendisi İngilizce konuştuğu halde) baskıları, ya sev ya da terk et (sanki babasının mülkünde yaşıyormuşuz gibi) zırvaları bu işin kötü tezahürleri olarak hep önümüze çıkmış ve çıkmaya devam etmektedir.

Kendileri ABD ve Siyonist İsrail'in en yakın müttefikleri oldukları halde biz Kürdleri meşru olmayan hedefler peşinde koşmakla, ikinci İsrail'i kurmaya çalışmakla (Kudüs'ü haçlılardan kurtaran Selahaddin-i Eyyub-i değilmiş gibi) itham etmektedirler. Bu hengâmede akıllı ve planlı hareket etmek, kışkırtmalara kapılmamak, kavgaya mahal vermemek ve meşru haklarımız için de taviz vermeden diplomatik ve hukuki bir mücadele yürütmeliyiz.

Kürdler ekseriyeti itibariyle Müslüman'dırlar ve özgürlüklerini kazanmaları hiçbir İslam ülkesinin aleyhine olmaz. Bundan en çok Türkiye istifade eder. Filistin davası, Çeçen davası, Filipinlerdeki Müslümanlar'ın davası, Keşmirli Müslümanlar'ın davası, Kıbrıslı Müslüman Türkler'in haklı davası ile İslam arasında bir çelişki yoksa Kürdler veya Kürdler'in haklı davaları ile İslam arasında bir çelişki veya İslam aykırılık da yoktur. İslam ilkeleri ile İslam'ın özgürlük anlayışı ile Kürdler'in meşru talepleri arasında bir zıtlık da yoktur. Hele Kemalist zihniyetin bu konuda Kürdler'i sorgulama hakkı ve yetkisi hiç yoktur.

Eğer Türkler ve Türkiye Cumhuriyeti İslam'a hürmetkâr bir rejime dönerse bu konuda kendilerine en çok yardım edecek olanlar Kürdler olacaktır. Hem İslam kardeşliği adına birlik ve beraberliği ileri sür hem de kendin İslam'ı baskı altına al, Müslümanları tahkir et, İslami uyanışı irtica olarak lanse et hem de Kürdlerin İslami değerleri çiğnediğini ileri sürerek veya ima ederek birlik ve beraberliği tehlikeye attığını ileri sür! Diyanet'in irşat ekipleri güya Kürdlere nasihat ederken, Türkiye Cumhuriyeti devletinin tepesinde bulunan zat; İslami gelişmeyi ve Müslümanların (%99'u Müslüman olan bu ülkede ve kendisinin de işmi Ahmed ve Türkiye bir İslam Cumhu-

riyeti olarak kuruldu, 1928'de Anayasa'da yapılan ve halkoyununa sunulmayan bir değişiklikle "devletin dini İslam'dır" ibaresi korsan bir operasyonla ve hukuki olmayan bir yolla anayasadan çıkarıldı) devleti ele geçirmesinden ve bunun tehlikesinden bahsetmektedir. Türkiye Cumhuriyeti bugün dini olmayan (ki zaten devletin değil fertlerin ve toplumun dini olur, devletler ancak dinlere veya belli bir dine hürmetkâr olurlar) bir devlettir.

Kısaca, Kürd Ulusal Demokratik Çalışma Gurubu'nun bakış açısının bu olduğu kanaatindeyim. Benim okuyabildiğim budur. Tefsire ihtiyaç bırakmayacak şekilde biz KÜRDLER diğer medeni milletler gibi ULUSUMUZUN meşru haklarını savunmak, özgürlüğümüzü kazanmak, medeni dünyada yerimiz almak durumundayız. Bu hedefe varmak için meşruiyeti elden bırakmadan ve istişareye/DEMOKRASIYE ehemmiyet vererek ÇALIŞMALIYIZ. Ferd ve GURUP olarak bu hedefin gerçekleşmesi için azami çaba göstermeliyiz. Aksi halde gelecek kuşaklar ve tarih bizi affetmez. (Sidki_zilan@mynet.com)

* Bu yazı daha önce Nasname adlı sitede yayınlanmıştır.

BİRLİĞİN ESASLARI VE YÖNTE- Mİ

İyi ve güzelde yardımlaşmak, cemiyet halinde yaşamamızdan dolayı yükümlülüklerimizi yerine getirmek erdemli bir tutum ve harekettir. Kürd halkının ihtiyacını belirlemek ve bu ihtiyaca cevap olacak çözümleri bulmak ferd ve millet olarak hepimizin vazifesidir.

İhtiyaç dediğimiz şeyler; etrafında siyaset yapacağımız, müşküllerin halli babında halkı seferber edeceğimiz konulara taalluk eder. Sorunların tespiti yeterli olmayıp, bunları giderme babında yapacağımız çalışmanın, işbirliğinin mahiyeti de BİRLİĞİN ESASINI, bu işbirliğinin cari olacağı alan ve başvurulacak araçlar da YÖNTEMİ oluşturur.

KÜRD HALKININ İHTİYACI NEDİR:

Kürdler de insanlık âleminin şerefli bir ailesi oldukları için, insanlığın ihtiyacı ne ise Kürdlerin de ihtiyacı odur. İhtiyaçları da kabaca ikiye ayırmak mümkündür. Her zaman ve zeminde zorunlu olan, karşılanmadıkları takdirde insanı ve milletleri zillet ve aşağılanmaya sebep olan ihtiyaçlar olduğu gibi, zaman ve zemine göre değişen ihtiyaçlar da vardır. Kürdler ikisinden de mahrum bırakılmışlardır. Kürdlerin zorunlu olarak sahip olmaları gereken bazı güvenceler vardır.

HUKUKİ GÜVENCE: Türkiye’de yaşayan Kürdler tanımlanmadıkları, tanınmadıkları için hukuki güvencelerden yoksundurlar. Kürdlerin varlığı, dilleri, kültürleri, tarihleri ve gelecekleri, en önemlisi de meskûn oldukları toprakların onlara aidiyeti kabul edilmemektedir. Bu sorunların aşılması için tanınmak ve kâmil manada haklara kavuşmak için; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın değiştirilmesi, Kürdlerin ve Kürdlüğün gerektirdiği şeylerin külliyen kabulü ile işe başlamak gerekmektedir.

YÖNETİME KATILMA VE TEMSİL EDİLME HAKKI: Kürdler kendi adlarına örgütlenebilmeli, **YEREL MECLİSLERİ** olmalı, Merkezi Hükümet nezdinde de **TEMSİL EDİLMELİDİRLER**.

Zikrettiğimiz asgari hedeflerin gerçekleşmesi için, birliğin ve beraberliğin örülmesi ve esaslara bağlanması gerekmektedir. Bu bağlamda:

BİRLİĞİN ESASLARI

a- Hiçbir siyasi, ideolojik, mezhebi, coğrafi kaygı taşımadan tüm halkımızın yardımlaşması, sorunlarına vakıf olması ve çözüm babında katkı sunması hedeflenmelidir.

b- Değişik eğilimlerin ve farklı görüşlerin zenginlik olduğu kabul edilerek, vakıya uygun ve uygulama kabiliyeti olan

fikir ve önerilere öncelik verilmelidir. Meşru olan hiçbir talebin reddedilmediği, ancak zaman ve zemine göre belki sıraya alındığı, makul bir süre için ertelendiği veya dillendirilmesinde fayda görülmediği izah edilmelidir. Buna tedricilik ilkesi denir. Yüzyılların birikimi olan bu sorunun halli veya kısmi çözümü için tedrici olarak hareket etmekten başka çare yoktur.

c- Kürdler, kendi aralarında ve başkalarıyla olan ilişkilerinde hukuk dışı, meşru olmayan ve uluslararası teamüllere aykırı olan fiiliyat ve eğilimlerden uzak durmalıdırlar. Şahıs ve meşrep taassubu şiddetle reddedilerek, özgür birey / ferd ve özgür bir toplum / cemiyetin oluşması hedef alınmalıdır.

d- Hedeflerimizle örtüşen kısmi ve genel eğilimler bu cümleden; Türkiye’nin sivilleşmesi, hukuk devleti olması yönündeki çabalar ile AB süreci gibi önemli hedefler desteklenmeli ve Kürd halkına düşmanlık yapmayan İslâmî, Liberal, Özgürlükçü hareketler de desteklenmelidir.

YÖNTEM

Kürd halkının ihtiyacını esas alarak ve zikrettiğimiz prensiplere de riayet ederek bu önemli sorunu çözmeye namzet hareketlerin başvuracakları araçlar da önemlidir. Araçların da amaçlar gibi meşru olması gerektiği hususunda hemfikir olsak da; meşru araçlardan hangisini veya hangilerini tercih edeceğimiz hususunda ihtilafın olması tabiidir. **ARAÇLARIN AMACA, FIRKALARIN DA TEFRİKAYA dönüşmemesi için azami dikkat göstermeliyiz.**

Bunun kısmi de olsa bir birlik arayışı olduğu, siyasi bir hareket olacağı ve bida-yetinden beri bu mecrada yürüdüğü açıktır. O zaman bu birliğin örülmesinde katkı sunacak olan kurumların veya şahsiyetlerin öncelikle siyasi arenada aranması gerekir. Çalışmalarımızda ifadesini bulan; kapsayıcı ve sayı ile nitelik açısından en yüksek katılımı hedefleyen bir yapı amaçlanmalı-

dır. Kişiler ve kurumlar kendi bağımsız şahsiyetlerini ve hüviyetlerini muhafaza edeceklerinden en uygun araç bir ÇATI ÖRGÜTÜ olabilir.

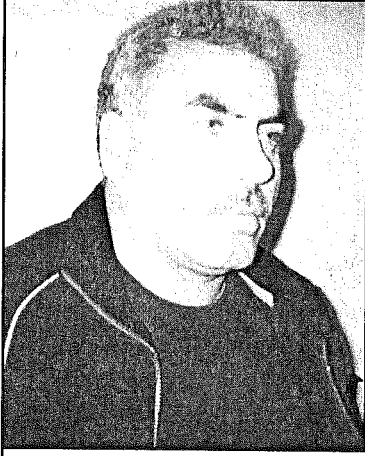
ÇATI ÖRGÜTÜNÜN İSMİ VE İŞLEVİ

Çatı örgütünün ismi ve işlevi istişare ile belirleneceğinden ve isim telaffuz etmek için kendimi salahiyyetli görmediğinden, bu yapılanmanın veya yapının kendi görüşüme göre işlevine değinmek istiyorum.

YAPININ İŞLEVİ

Kürdlerin ihtiyaçlarını tespit etmek, öncelikleri belirlemek, tertibe riayet ederek bu sorunların halli babında girişimlerde bulunmak bu yapının başta gelen işlevi ve görevi olacaktır. Başka görüş ve önerilerin önünü almamak ve farklı görüşlerden de yararlanarak düşüncelerimi tashih etmek gayesiyle sözü burada kesiyor ve çabalarımızın bize ve milletimize yararlı sonuçlar getireceğine dair ümidimi ve inancımı sizinle paylaşmak istiyorum.

Kürt halkını ortak bir iradeye kavuşturacak siyasal bir yapıya ihtiyaç vardır

■ Eyyüp KARAKEÇİ

Bence bir talepte bulunurken oldukça gerçekçi ve makul olmak gerekir. Kavgada büyük taşa sarılmanın diğer adı neyse siyasete de makul sonuç alıcı REAL, gerçekçi günün ihtiyacına cevap vermeyen politikalar o dur ve halkta yaşam bulmaz.

KUDÇ Gurubu'nun fikri çerçevesi ve yükleneceği misyon nasıl olmalı? Çalışma Gurubu'nun kendisini adlandırma konusunda, önceden tartışılarak stratejik bir düşünce yoğunluğuyla oluşturulmamıştır. Dolayısıyla benim isim konusunda hala tereddütlerim var. Biliniyor; işin başlangıç noktası Ankara Toplantısı'dır. Ankara Toplantısı'nın altyapısını hazırlayan da HAKPAR'dı. O dönemde bizimle de diyaloga geçildi. Bizden katkı istendi. Doğrusu süreç itibarıyla Kürtlerin böylesi bir toplantıya ihtiyaçları vardı ve yerinde bir çağrıydı. Bizde çağrıcılar arasında yer aldık. Bana göre Ankara toplantısı'nı biz kısmen heba ettik, daha somut güncel bir takım adımlar atabilirdik. Süreç itibarıyla hükümet, Kürt sorununda ciddi anlamda yeni bir politika arayışı içindeydi ve ilk kez bu ülkenin başbakanı resmi bir ağızla dünyanın gözü önünde Kürt soru-

nuna parmak basıyordu. Bana göre hükümet gereken yanıtı ve desteği Kürt cephesinde bulamamıştır. En başta PKK süreci sabote etmiştir. Oldukça tutarsız ve ikircikli bir politika izledi. Adına politika denilecekse... Diğer yandan örgütlü -örgütsüz Kürt muhalefetine sürece açıkçası cevap olmadı. Muhalefet bana göre hala PKK psikolojisinden kurtulmuş değil. PKK'nin yanlışlarına endeksli politika bizi belki psikolojik olarak rahatlatır, ama doğru sonuçlara götürmez."PKK bağımsız KÜRDİSTAN

'dan vaaz geçti bakın ben vaaz GEÇMEDİM" ya da "PKK bu kadar teslim oldu, bu kadar uzlaştı ben asla uzlaşmam"

Bence bir talepte bulunurken oldukça gerçekçi ve makul olmak gerekir. Kavgada büyük taş sarılmanın diğer adı neyse siyasete de makul sonuç alıcı REAL, gerçekçi günün ihtiyacına cevap vermeyen politikalar o dur ve halkta yaşam bulmaz. Nihayetinde hala da kuzey KÜRDİSTAN'da, PKK dışındaki yurtsever Kürt hareketleri etkili değil. Bence etkili olmamanın nedenleri ciddi anlamda sorgulanmalıdır. Elbette ki Kürt muhalefetine etkili olmamasında PKK ve devletin belirleyici bir etkisi var. Taraflar birbirinden oldukça memnun. Hangi mevsimde hangi elbise giyilmeli, hangi süreçte hangi argümanlara ihtiyaç var, onu çok iyi tespit ediyorlar.

Evet, karşılıklı bir danışıklı dövüş var. Biz bunu yeterince halka arz edemedik. Her iki tarafta kutsal manevi bazı değerlerin arkasına sığınarak toplumun bütün kesimlerini zapturaptı altına almaya çalışıyorlar. Bu güne kadar da başarılı oldular. Burada şu gerçeği göz ardı etmememiz gerekiyor, mevcut gerçeklik ne? Devlet ne kadar ho-

Evet, karşılıklı bir danışıklı dövüş var. Biz bunu yeterince halka arz edemedik. Her iki tarafta kutsal manevi bazı değerlerin arkasına sığınarak toplumun bütün kesimlerini zapturaptı altına almaya çalışıyorlar. Bu güne kadar da başarılı oldular. Burada şu gerçeği göz ardı etmememiz gerekiyor, mevcut gerçeklik ne? Devlet ne kadar ho-

mojen? Hükümetin tek başına iktidar olma şansı var mı? Tek başına Kürt meselesini çözüme iradesine sahip mi? Bir rektörle bir bürokratla baş edemeyen bir hükümetten Kürt meselesini tek başına çözüme beklemek, yada hakim güçle aynı kefeye koymak, Sabancıyla bakalı aynı kefeye koymaya benzer.

Dolayısıyla bu PKK içinde geçerlidir. PKK'nin bir elit kesimi var, bu elit kesim yönetiminde de olsa yönetimin dışında da olsa her zaman iktidardır. Örneğin ZÜ-

BEYİR AYDAR konye başkanındır, Cemil'de üyedir. Ama protokollerde denetlemelerde Cemil, ZÜBEYİR'in önündedir. Herkes tekmi yada raporlarını, yada her şey oradan geçer. Ama diğer yandan PKK'nin tabanı en fedakar ve oldukça yurtsever bir tabandır. Yine PKK saflarında yer alanların büyük çoğunluğu oldukça yurtsever ve Kürt halkının değerlerine bağlıdır. Dolayısıyla örgütün tüm kadrolarını aynı kefeye koymak bana göre objektif olarak destek sunmaktır. Dolayısıyla bu gerçekliğin ışığından bizim politika oluşturmamız gerekiyor.

Bugün Kuzey KÜRDİSTAN da Kürt halkını ortak bir iradeye kavuşturacak siyasal bir yapıya ihtiyaç vardır.

Evet, KUDÇG fikri çerçevesinin yol haritası bence ana hatlarıyla açığa çıkmıştır. Halkla yaptığımız toplantılarda da halkımız ne istediğini açıkça ortaya koymuştur. Dolayısıyla uluslararası konjonktür Ortadoğu'daki gelişmeler, bize kendimize çekidüzen vermemiz gerektiğini çok net belirtiyor. İşlerin eskisi gibi kara düzen gitmeyeceği çok açık. Bazı sloganlar tedavülde kalmışsa, sen hala eskide ısrar ediyorsan bit-

meye mahkumsun.

Dolayısıyla ABD'nin Ortadoğu'ya müdahalesi beraberinde yüz yılın sorunu olan dört parçaya ayrılan Kürdistan sorununun çözümünü de beraberinde getirmiştir. Bu tarihi fırsattır. Siyaset biraz da öngörüdür, bu tarihi fırsatı iyi değerlendirip gelişmeleri halkımızın lehine çevirmek zorundayız. Burada kişisel, partisel örgütsel çıkarlar bir tarafa konularak ulusal çıkarlar etrafında bir araya gelmek gerekiyor. Her şey Kürdistan ve Kürt halkı içinse o zaman bizim sözde değil, özde gelişmelere ve halkımızın istemleri doğrultusunda pozisyon belirlememiz gerekiyor.

Her halk gibi Kürt halkının da kendi kaderini tayin etme hakkı vardır. Bu hak kutsaldır ve meşrudur. Fakat bunu hayata geçirmek için maddi koşullar nedir? Uluslar arası konjonktür buna ne kadar uygundur? Egemen uluslar soruna ne kadar vakıftır? Halkımız ulusal bilince ne kadar ulaşmıştır? Dört parçadaki halkımızın ruhsal, kültürel, psikolojik, siyasal şekillenışı nasıl? Yine dört bölünmesi başlı başına bir sorunu teşkil ediyor.

Güney Kürdistan dışındaki parçalar alt sömürge statüsünde olmaları başlı başına bir sorun. Dolayısıyla Kürdistan sorunu aynı zamanda uluslar arası bir sorundur. Bir diğer muhatabı Birleşmiş Milletler ve uluslar arası etkin güçlerdir. Elbette ki siyasal göçlerin talepleri önemlidir. Ama daha da önemli olanda halkın nihai kararıdır.

Bence en önemli nokta sorunun kamuoyunda, demokratik zeminlerde tartışılmasını sağlamaktır. Çözümü noktasında en geniş kesimleri katarak bir formül bulmaktır. Önce Kürtlerin midir cinmidir tartışmasından kurtarmak gerekiyor. Bu yapılmadan sorunun çözümüne katkı sunmayacak talepler öne sürmek sorunu daha da ağırlaştırır. Biz parti olarak bağımsızlık yada federasyon yada başka bir talep öne süre biliriz, bu bizim en doğal hakkımızdır. Bugün nasıl ki biz PKK'yi şiddetle eleştiriyorsak, silahlı

Her halk gibi Kürt halkının da kendi kaderini tayin etme hakkı vardır. Bu hak kutsaldır ve meşrudur. Fakat bunu hayata geçirmek için maddi koşullar nedir? Uluslar arası konjonktür buna ne kadar uygundur? Egemen uluslar soruna ne kadar vakıftır? Halkımız ulusal bilince ne kadar ulaşmıştır?

mücadelenin Kürt halkının mücadelesine zarar verdiğini her yerde söylüyorsak, aynı pozisyona düşmememiz gerekir. Her şeyi belirleyen güçtür. Bugün o gücümüz olsaydı bu tartışmalar zaten yaşanmazdı ve biz de o ilk yirmi beş devletin içinde olurduk. Dolayısıyla gücümüz yok diye ulusal haklarımızdan vaz geçelim anlamında söylemiyorum ama 100 yıllarca sarmış, dal budak sarmış, adeta kördüğümüne dönüşmüşse biz de yeni bir kördüğüm eklemeyelim.

Kürtler 100 yıllardan beri savaşıyor. Savaş gelinen noktada çözümleyici olmamıştır. Dolayısıyla sorunun şiddet zemininden alarak tüm taraflarla birlikte, demokratik bir zemine taşınmalıyız. Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Gurubu'nun ana perspektifi bu olmalı.

Kürtler, sağcısıyla –solcusuyla, komünistlikle, dincisiyle toplumun bütün kesimleriyle birleşmeye çalışmalıdır böylesi önemli tarihsel gelişmelere yol açacak süreçleri oldukça iyi değerlendirmek gerekiyor, ne yazık ki bu güne kadar Kürt halkını temsil eden PKK ideolojik stratejik olarak bir savrulma içerisindedir Kürt halkının ulusal haklarından tümünden vaz geçmiştir. Derin devletin arzu ve istemlerine uygun eylemleriyle hitap etmektedir. Diğer yandan da muhalefet irade olmaktan yoksundur. Kürt halkı muhalefete istenen düzeyde destek sunmamaktadır.

Bana göre süreç objektif olarak oldukça olgunlaşmıştır, subjektif olarak koşulları olgunlaştırıp Kürt halkı adına bir muhatap yaratmalıdır. Bunun yolu en kısa zamanda örgütlenerek yeni bir parti inşa etmek yada bir kongre partisine gitmektir. Bence yeni bir parti yeni bir heyecan demektir. Yeni bir enerji ve sinerji demektir. Siyaset biraz da aykırılıktır, kriz yaratmaktır, eskiyi sarsmaktır. Mevcut tabuların yıkmanın yolu yerinde oturarak tespit yapmadan ziyade harekete geçme zamandır.

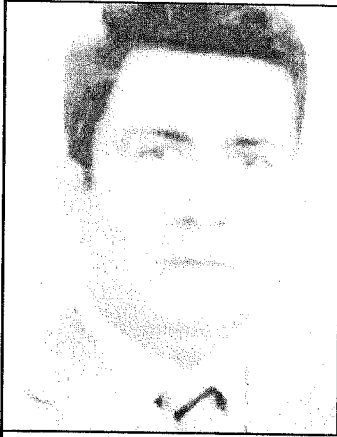
Mehdi Zana 90 lı yıllarda cezaevinden çıktığında, yolunu geçtiği bütün güzergahlarda binlerce Kürt insanı tarafından karşılanmıştır. Ama dün Mehdi Avrupa'dan geldiğinde 5 tane insan karşılamaya gitmemiştir. bunun nedeni Mehdi'nin izlemiş olduğu tatlı su politikasından kaynaklanmaktadır.

Gelinen aşamada sürgünde, başka yerde, Avrupa da ülkemizden uzak yerlerde yaşamının bir anlamı kalmamıştır.

Öneriyorum; en başta sayın Kemal Burkay olmak üzere, sayın Yaşar Kaya, Mahmut Kılınç, Sıraç Bilgin, Mesut Tek, Necdet Buldan, Kendal Nezan ve benzer pozisyonu da olan Kürt aydın ve yurtseverlerin bir dayanışma içerisine girerek yeni bir parti etrafında, meşru-demokratik- yurtsever, toplumun tüm kesimleriyle barışık, Kürdistan'a özgürlük şiarıyla herkes kiblesini KÜRDİSTAN'A çevirmelidir.

Evet sorunu çözecek olan da gündeme taşıyacak olan da bu eylem biçimidir. Ben birey olarak bunu öneriyorum Kürt halkının ulusal haklarının ve birliğini sağlamak için elimden gelen her türlü çabayı sarf edeceğim.

Kendi kaderimizi kendimiz tayin ve dolayısıyla tespit etmek istiyoruz*

■ İmam TAŞÇIER

Ne “özgür vatandaşlık” hedefi ne de “Federasyon” veya “Bağımsız Devlet” hedefi toplumumuzun dinamik ulusal güçlerinin ortak paydası durumunda değildir

Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu'nun Değerli Üyeleri

Değerli Arkadaşlar

17-18 Aralık 2005 tarihinde Diyarbakır'da somut siyasal hedefler ile ulusal birlik yolunda Kuzey Kürdistan'da siyasal gündeme giren Çalışma Grubumuzun 2. toplantısında bir arada bulunmaktayız.

İlk toplantımızın üzerinden yaklaşık 3 aylık bir süre geçti. Bu süre içinde Grubumuz bir yandan kendisini tanıtmaya ve örgütlenme çalışmalarını tüm olanaksızlıklar ve zorluklara rağmen azimle yürütmeye çalışırken aynı zamanda bu dönem Grubumuzun temel ve esas çalışma alanı olan ülkemizin Kuzey parçasında önemli siyasal gelişmeler ile yüz yüze geldik. Gerek kendi tanıtım ve örgütlenme çalışmalarımız gerekse sözünü ettiğim bu siyasal

gelişmelerin değerlendirmesine geçmeden, öncelikle gündemimizde bulunan diğer konular ile ilgili genel olarak düşüncelerimi sizlerle paylaşma istiyorum.

Değerli arkadaşlar!

KUDÇG Diyarbakır beyannamesinde içinde görev almış olduğumuz bu inisiyatifin temel siyasal hedefi ile alması gereken örgütsel biçim konusunda oybirliği ile tespit etmiş olduğu çerçeve vardır. Bu iki temel konuda saptanmış olan temel çerçeve muhtemelen hedefin ne olması hakkında tam NET olmasa bile ne olmaması gerektiği konusunda ÇOK NET bir içeriğe sahiptir. Ulusal birliğin alması gereken örgütsel biçim konusunda da aynı durum söz konusudur.

İzinizle bu beyannamenin önce siyasal hedef konusunda sözünü ettiğim içeriğini bir daha anımsatayım;

“Kürt Ulusal Demokratik Birlik Toplantısının Katılımcıları, egemenlerin bu baskıcı ve asimilasyonist politikalarını ve onun sonucu olan üniter devlet yapılanmasını reddeder; bu temelde, Kürt sorununun özünün, Kürt halkının kendini hukuksal, yönetsel ve siyasal olarak özgürce ifade etme ve kendi topraklarında yönetme hakkı başta olmak üzere diğer dünya halklarıyla tam hak eşitliği temelinde haklara sahip olma sorunu olduğunun altını bir kez daha çizer. Nihai olarak bu kararı verecek olan Kürt milletinin kendisidir.”

Aktardığım bu tespit her Kürdistanlının üzerinde anlaşabileceği bir tespittir. Çözüm perspektifimizde ÜNİTER DEVLET yoktur. Ve biz KENDİ KADERİMİZİ KENDİMİZ TAYİN ve dolayısıyla TESBİT etmek istiyoruz. Bilindiği gibi Kendi kaderini tayin etmek her halükarda siyasal iktidarı ve iradeyi kendi eline almak demektir. Dolayısıyla neyi istemediğimiz bellidir ama neyi istediğimiz konusunda ise bugün ancak hukuksal ve siyasal bir ilke de bir araya gelebiliyoruz. Bu hukuksal ve siyasal ilke somut bir siyasal iktidar hedefini elbette ki ifade etmemektedir ancak hepimizin de bildiği gibi somut bir siyasal iktidar hedefinde

de maalesef toplumumuz geniş bir siyasal birlik yaratabilecek durumda henüz değildir. Yani ne “özgür vatandaşlık” hedefi ne de “Federasyon” veya “Bağımsız Devlet” siyasal hedefi toplumumuzun dinamik ulusal güçlerinin ortak paydası durumunda değildir.

Doğal olarak böyle bir durumda “Ulusal Birlik” hedefi ile yola çıkmış bir inisiyatifin AYRILIKLAR üzerinde değil BİRLEŞTİRİCİ hedefler ve ilkeler üzerinde ve etrafında bir araya gelmesi, bir arada bulunabilmesi ve giderek bunu somut siyasal bir GÜÇ’e dönüştürebilmesi mümkündür. Bu nedenle de vurgu yapmak istediğim konu, Diyarbakır BEYANNAMESİ verili siyasal koşullarda toplumumuzun ulusal dinamiklerinin birleştirici siyasal hedefini yakalamıştır ve bu konuda ısrarcı olmalıdır.

Bu konuyu daha fazla uzatmadan ikinci önemli konuya, yani inisiyatifimizin örgütsel yapılanmasına ilişkin Diyarbakır BEYANNAMESİ’ne değinmek istiyorum. Bu konuda da şu temel tespit yer almaktadır 17-18 Aralık Beyannamesinde;

“Kürt Ulusal Demokratik Birlik çalışmaları, dar anlamda bir siyasi oluşum yaratma amacına hizmet etmekten öte, yakın düşünen Kürt Yurtsever Şahsiyetleri ve siyasi dinamikleriyle birlikte birliğin örülmesine ve diyalogu geliştirmeye hizmet etmeyi amaç olarak önüne koyar.”

Bu konuda da görüldüğü gibi olmaması gereken konusunda NET bir tespit vardır. Yani bu inisiyatif bir PARTİ ve özellikle de yasal bir PARTİ olmamayı kendisine hedef olarak tespit etmiştir. Nasıl bir örgütsel yapıya sahip olması gerektiği konusunda ise somut bir biçimden öte ULUSAL BİRLİK VİZYONUNA uygun bir yapı gibi genel bir tespit yaparak bunun alacağı biçimi sürece ve bu konuda yapılacak tartışmalara bırakmıştır.

Ve biz, işte bunu tartışma süreci içindeyiz. Bu nedenle de bu birliğin yaratılmasını sağlayabilecek her biçim tartışmaya açık bir konudur ancak hem kendi ulusumuzun deneyimlerinden hem de bu konuda Dünya

deneyimlerinden de görülebileceği gibi, HAZIR veya MUTLAK bir biçim veya REÇETE maalesef YOKTUR!

Olmaması da doğaldır!...

Bunu bizim kendi koşullarımızda yaratmamız gerekiyor ve dolayısıyla heyecanlı ve de aceleci davranmadan, sadece kalıplara sığınmadan gerek isim gerekse biçim konusunda özellikle bizlerin duyarlı davranması gerekmektedir. "Meclis, Parlamento, Cephe, Kongre, Kongre Partisi vb." isimlerin tümü de hiçbiri de uygun olabilir veya olmayabilir. Nedeni ise çok basittir.

Bu inisiyatif kendisini tanıtmaya ve tanımlama sürecindedir. Bu inisiyatifin alacağı örgütsel biçim, AÇIK, MEŞRU, ŞİDDET KULLANMAYI REDDEDEN ve DEMOKRATİK OLMAYI ESAS alan bir inisiyatif olarak, toplumumuzun ulusal dinamiklerinin tüm bileşenleri ile varmamız gereken bir sonuç olacaktır. Çünkü her örgüt bir hukuk ve temsil sorunudur.

Kürt ulusunun ortak siyasal iradesini ortak ulusal hedeflerde temsil etmeyi önüne koyan her hareket mutlaka kendi içinde neyi nasıl temsil edeceğini önce tespit etmelidir ve sonra da buna uygun biçim ve isim aramalıdır. Acele ve heyecandan uzak durmamız gerekir demekten kastettiğim bu durumdur.

Sonuç olarak bu konuda da henüz bir reçetemiz olmadığını en azından bir reçete hakkında mutabakatımızın olmadığını bilmemiz gerekiyor ve olmayan şeyleri de varmış gibi gündemleştirmenin, hele hele Çalışma Grubu'muzun görüşüymüş gibi gündeme taşımamızın vizyonumuz ile fazlaca uyumlu olmadığına inanıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

İlk toplantımızda iş bölümü yaptık. Birliği ve mutabakatı esas alan esnek bir iç hukuk tespit ettik. Geçen üç aylık süre zarfında ise başta da belirttiğim kısıtlı olanaklara ve zorluklara rağmen çalışmalarımızı yürüttük.

Antep'ten başlamak üzere yaptığımız bölge toplantıları bu inisiyatife olan ilgiyi ortaya koydu. Bu inisiyatifin yukarıda be-

lirttiğim çerçevede toplumumuzun dinamik ulusal güçleri arasında aynı zamanda bir beklentiye de ifade ettiğini hem ülke içinde hem de yurtdışında yürütülen tartışmalardan net olarak görebilmek mümkündür. Alınan bu temkinli ama olumlu tepki bu inisiyatifin mevcut perspektifleri ile ULU-

yakın tarihimizde onlarca defa denenmiş ama henüz yaratılamamış ULUSAL BİRLİK'in bir kaç ay içinde ete kemiğe bürünmüş bir güç ve temsil organı yaratmasını beklemek yanılğı olur.

Bu çabamız, bu birliği yaratabilecek güçlü bir zemin konusunda ciddi bir alternatiftir. Ancak buna zaman gerekiyor

SAL BİRLİK arayışları hakkındaki beklentilere cevap olabileceği, zemin yaratabileceği kanaatini güçlendirmiştir.

Hepimizin üzerinde mutabık olduğumuz bu kavrama, yani ULUSAL BİRLİK kavramına uygun bir yapılanmanın arayışı ve tarihinin yeni olmadığı bilinmektedir. Bu nedenle de en az yakın tarihimizde onlarca defa denenmiş ama henüz yaratılamamış ULUSAL BİRLİK'in bir kaç ay içinde ete kemiğe bürünmüş bir güç ve temsil organı yaratmasını beklemek yanılğı olur.

Bu çabamız, bu birliği yaratabilecek güçlü bir zemin konusunda ciddi bir alternatiftir. Ancak buna zaman gerekiyor ve bunun gerçekleşmesi şimdiye kadar yurtiçinde, Türkiye de ve Avrupa'da yapılmış toplantı, tanıtım ve örgütlenme çalışmalarının kesintisiz sürdürülmesine bağlıdır.

Bu noktada gündemimize ilişkin değinmek istediğim iki konu var.

Bunlardan ilki, program ve tüzük konusunda bizim yapmamız gerektir. Bana göre bu konuda yapılması gereken bunların tartışma taslağını hazırlayacak, gelecek

bölge toplantıları da dahil olmak üzere genel olarak toplumumuzda bu taslakları tartışmaya açacak ve nihayet, Diyarbakır toplantısı gibi ama ondan daha güçlü temsil gücüne sahip toplantıda bu taslakların karara bağlanması olmalıdır. İzlememiz gereken yol, metod bu olmalıdır.

Zaten Diyarbakır toplantısı ve Diyarbakır Beyannamesi bize bundan fazla yetki vermemiştir. Ve sorun yetki meselesi de değil, ULUSAL BİRLİK için yöntem olarak doğru olanı, gerekli olanı yapmaktır. O nedenle de bana göre bu toplantımızda yapmamız gereken program ve tüzük komisyonu oluşturup bu komisyonların hazırlayacakları taslakları tartışmaya açmaktır. Yoksa bu toplantımızda bir program ve tüzük hazırlamak değildir.

Bu tartışma sürecinde doğal olarak bizim çalışmalarımızda gerek perspektif gerekse örgütsel hukuk ve örgütsel biçim açısından geçerli olan Diyarbakır Beyannamesi'nin önümüze koyduklarıdır.

O çerçevenin değişikliği veya aşılması/geliştirilmesi/daraltılması, ne olursa olsun ancak en azından Diyarbakır toplantısının temsil gücüne sahip bir bileşim/platform tarafından yapılmalıdır.

Değerli Arkadaşlar,

Son olarak bu üç aylık dönemdeki siyasal gelişmeler ve bunların inisiyatifimiz ile bağlantısı hakkında kısaca birkaç noktaya değinmek istiyorum.

Yukarıda belirttiğim gibi KUDÇG'nun bu süre içinde toplumumuzun dinamik ulusal kesimlerinde yarattığı olumlu etki, heyecan ve beklentiler biliniyor. Bölge toplantılarımızda bunu bizzat yaşadık. Ülke dışındaki beklentiler ve destekler de gerek basıma yansıdığı gerekse arkadaşlarımızın ilettikleri bilgiler ile güçlü bir ivme göstermektedir.

Bu noktanın dışında gerek Şemdinli olayları, gerek Diyarbakır olaylar ve gerekse son haftalardaki militarist faaliyetlerdeki

tırmanış, son olarak da Çalışma Grubu üyemiz İbrahim Güçlü ile birlikte Zeynel Abidin Özalp ve Sedat Ogur'un tutuklanma gerekçeleri, inisiyatifimizin önemini ve anlamını ortaya koyan yeterli gelişmelerdir.

Biz meşruiyetini haklılığından alan ve haklılığını da açıklığı, şeffaflığı ve barışçı-demokratik mücadele anlayışı ve metodları ile bütünleştiren bir inisiyatif olarak bu militarist ve şiddeti kutsayan anlayışların ulusumuz ve ülkemiz üzerinde yarattığı tahribatı aşmaya aday perspektiflere sahip olduğumuzu ortaya koymuş durumdayız. Sorun bu perspektiflerde ikileme ve yılgınlığa düşmeden, ısrarlı ve kararlı bir biçimde bu çalışmayı adım adım tüm zorluklara rağmen inşa etmek, geliştirmek ve güçlendirmektir.

Ana hatları ile çerçevesini çizdiğim bu görüşlerimiz temelinde ULUSAL TEMELDE SİYASAL TEMSİL VE İRADE BİRLİĞİ sağlayabilmemizin bu mütevazı ama önemli adımını geliştirmek için hepimize düşen önemli görevler vardır.

Örgütsel, ideolojik veya siyasal aidiyetlerimiz ne olursa olsun, böyle aidiyetlere sahip olsak veya olmasak, bizler bu aidiyetlerimizin dışında, ama onları reddetmeden bu çalışma içinde bulunmaktayız.

Elbet teki her birimizin aidiyeti, hangi düzeyde olursa olsun, içinde bulunduğumuz çalışmaya bu aidiyetlerimizin gücünü de katmayı beraberinde getirmektedir veya en azından bu güçlerin katılımını olumlu yönde etkilemektedir. Dolayısıyla, özgün aidiyetlerimizi veya özgün hukukumuzu bu ulusal birlik çabası ile karıştırmadan veya bu çabamız ile özdeşleştirmeden, ORTAKLIKLARIMIZDA ISRARLI VE KARARLI olarak atacağımız her adım, ulusumuzu ülkemizin bu parçasında da özgürlüğe, demokrasiye, bağımsızlığa ve refaha daha da yaklaştıracaktır.

Bu toplantımızın da bu birliği bir adım daha ileri taşımaya hizmet etmesi dileği ile hepinizi saygı ile selamlıyorum.

* Bu yazı İmam Taşçier'in KUDÇG'nin 6 Mayıs 2006 Mersin Toplantısı'nda yaptığı konuşma metnidir.

Ulusal birlik, ulusal kurtuluşun anahtarıdır

■ Vildan TANRIKULU

*Bilinmesi gerekir ki realizm ve rasyo-
nellik adına bize kabul ettirilmek istenen
veya bizim farklı nedenlerle kabul edip
amaç durumuna getirdiğimiz hiç bir siya-
sal iktidar hedefi BAĞIMSIZ DEVLET
hedefinden daha az veya fazla realist veya
rasyonel değildir. Temel mesele bizim OR-
TAK ULUSAL-SİYASAL irade ortaya ko-
yup koymadığımızdır.*

Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu (KUDÇG) bi-
lindiği gibi asli hukuksal kimliğini 17-18 Aralık 2005 ta-
rihli Diyarbakır toplantısında kazandı. Bu toplantının ge-
rek sonuç bildirisi gerekse toplantıda oluşturulan 40 kişi-
lik ,çalışma grubunun bileşimi ve daha sonra kabul ettiği
çalışma ilkeleri, grubun kurumsal yapısının fikri ve örgüt-
sel çerçevesi hakkında önemli ipuçlarını barındırmaktadır.

KUDÇG bir birlik arayışının ifadesidir.

Aranan birlik ulusal birliktir.

**Daha da net söylemek gerekirse aranan birlik ulu-
sal düzeyde siyasal irade birliğini somutlaştıracak si-
yasal ve örgütsel bir birliktir.**

Dünyanın hiç bir yerinde ulusal birliği somutlaştıracak, ulusal düzeyde siyasal irade birliğini somutlaştıracak yapılanmalar hakkında hazır klişeler veya reçeteler yoktur. Bu nedenle de adını andığımız inisiyatifin kendisini gerek kuruluş aşamasında gerekse içinde bulunduğumuz kendi kendisini tanımlama ve örgütlenme aşamasında ÇALIŞMA GRUBU olarak adlandırmasından daha doğru ve daha isabetli bir durum olamaz.

Diyarbakır Beyannamesi (17-18 Aralık 2006) çalışma grubumuzun ULUSAL BİRLİK için çaba harcayacağını ifade etmiştir. Ayrıca bu beyannamede ULUSAL BİRLİK'in somut siyasal hedefinin ne olması gerektiği değil ancak NE OLMAMASI gerektiği konusunda da bir çerçeve çizmiştir. OLMAMASI gereken siyasal hedefin ÜNİTER DEVLET perspektifinde çözüm arayışı olduğu tesbit edilmiş ve karara bağlanmıştır.

Buna ek olarak, bu inisiyatifin alacağı kurumsal yapılanmanın biçimi hakkında da olması gereken değil ama dışlanması gereken hakkında net bir tesbit vardır. Bu inisiyatif LEGAL BİR PARTİ olmayacaktır. Ancak olmaması gereken veya daha doğrusu üzerinde kesin mutabakat olmayan bu kurumsal yapılanma biçimi dışında nasıl bir yapılanmaya sahip olması gerektiği hakkında net bir tesbit yoktur.

Dolayısıyla şu andaki verilerden hareketle KUDÇĞ'nun fikri çerçevesinin ve de kurumsal yapısının ne olmaması gerektiği bu inisiyatife imza atmış ve görev almış kişiler açısından açıktır, nettir veya açık ve net olmalıdır.

Bu tesbitleri yapma gereğini hissetmem sorunuza vereceğim kendi cevaplarımla bağlantısından dolayıdır.

Bu girişten sonra KUDÇĞ'nun fikri çerçevesi ve kurumsal yapılanması hakkındaki kendi özgün görüşlerime geçiyorum.

Yukarıda KUDÇĞ ne olmadığı ve olmaması gerektiği hakkındaki tesbitlere katıldığım ve bunlara inandığım için bu inisiyatif içinde yer almayı kabul ederek yurt dışında

bu inisiyatifin çalışmalarını yürütme konusunda görev kabul ettim.

Elbette ki Diyarbakı Beyannamesi sadece nelerin olmaması gerektiği hakkında karar vermedi. Diyarbakır Beyannamesi aynı zamanda ULUSAL BİRLİK sorununun hem ACİLİYETİ ve hem de ZORUNLULUĞU konusunda bir beyannamedir.

Ulusal birlik ve böyle bir birliği ifade eden bütün kurumsal yapılanmalar doğal olarak bir ulusun ortak çıkarlarını ifade eden ve bir ulusun bu ortak çıkarlarından yana olan güçlerin ortak bir hukuk etrafında birlikte hareket etmelerini gerektiren kurumları ifade etmektedir.

Bu durum hem devlet olan uluslar için hem de henüz bizim gibi devlet olamamış uluslar için böyledir. Yani **Ulusal Birlik ve bu birliği ifade eden siyasal kurumlar sadece bizim gibi ülkesi parçalanmış ve siyasal iradesi gaspedilmiş uluslar için değil aynı zamanda Dünya'nın en gelişkin ulusları için geçerlidir ve her ulus kendi özgül koşullarına uygun kurumları bu istikamette yaratmıştır ve yaratabilenler de ulus olabilmenin en önemli öğelerinden biri olarak SİYASAL İRADE BİRLİĞİ yaratarak ya kendilerini ulus olarak kurtarabilmeyi veya ulus-devletlerini koruyabilmeyi başaramışlardır.**

Burada fazla örnek vererek konunun dağılmasını istemiyorum ama ABD'nin, Almanya'nın, İsveç'in, İran'ın, Hindistan'ın, Japonya'nın ulusal birliği ve ulusal devletlerinin korunmasını ifade eden kurumları vardır. Devlet olamamış uluslar açısından da sadece biz Kürtleri ve de Filistinlileri örnek olarak alırsak bile, hem Güney Kürdistan'da hem de Filistin'de eğer ulusal güçler birlikte hareket etmemiş olsalardı bütün sorunlarına rağmen bugün mevcut kazanımların sahibi olamazlardı.

Tüm bu belirttiklerimden hareketle özet olarak ifade etmek istiyorum ki ULUSAL BİRLİK ULUSAL KURTULUŞUN anahtarıdır.

Bu anahtarın sahibi olmalıyız.

Olmak zorundayız.

Bu anahtara sahip olamazsak ulus olarak kurtulamayız!

Ulus olamayız!

Ulus olmak “ulusal düzeyde siyasal irade birliği” anlamına da gelmektedir!....

Elbette ki bu noktada ulusal kurtuluşun ne olduğu sorusu ortaya çıkmaktadır. Ve önemli bir sorudur. Benim açımda ULUSAL KURTULUŞ, Kürt ulusunun iktidar sahibi olmasıdır. Başkasının toprakları veya başkasının üzerinde değil. Kendi toprakları ve kendi kendisi için iktidar olmaktır ulusal kurtuluş. Bunun biçimi ise bizim ulusal birliğimizin ortak olarak ortaya koyacağı hedefe bağlıdır.

Tüm bu belirttiklerim KUDÇG'nun fikri çerçevesinin ne olması gerektiğinin de zeminini oluşturmaktadır. Bizim açımızdan Kürt halkının siyasal iradesinin hukuksal meşruluğu olan zeminlerde ifade edilemediği çok nettir. Yani Kürt halkı zorunlu olarak yasadışı (illegal) örgütlenmek zorunda kalmıştır ve iradesi tasallut altındadır. Bu örgütlenmelere bakıldığı zaman tüm haklılık ve meşruluklarına rağmen ortak bir ulusal-siyasal hedefte birlikte olamadıkları aşikardır. Bağımsız devlet siyasal hedefinden tutalım üniter devlet içinde kültürel haklar hedefine kadar birçok farklı yönelim Kuzey Kürdistan toplumunda siyasal iradenin bileşenlerini oluşturmaktadır. Ben bu hedeflerin doğruluğu ve yanlışlığını tartışmıyorum Zaten bana göre politika ve politik mücadele doğru-yanlış ikileminde tartışılacak bir konu değildir. Politika, aynı zamanda ulusal politika, BİR TERCİH sorundur. Böyle bir durumda bana göre bizi biraraya getirecek fikri zemin Kürt halkının kendi kaderini tayin etme hakkını özgürce kullanabilme zemininin yaratılmasıdır.

Dolayısıyla KUDÇG'nun Diyarbakır Beyannamesi'nde ifade etmiş olduğu fikri çerçeve ULUSAL bir ÇERÇEVE dir. Ne federasyon yanlılarını ne bağımsız devlet yanlılarını ne kültürel özerklik yanlılarını dışlayan bir hedef değildir.

Bu genel çerçeve içinde işaret etmeden geçemeyeceğim bir konu ise benim bu tercihler arasındaki kendi tercihimdir.

Ben Kürt halkının ortak siyasal iradesinin Kürt halkının hem evrensel hem de uluslararası hukuk açısından vazgeçilmez hakkı olan BAĞIMSIZ DEVLET kurma hakkı olduğuna inanıyorum. Politik olarak uzun vadede geçerli ve gerçekçi olan bu durumdur. Eğer Kürt halkı bu hedef etrafında ULUSAL BİRLİK sağlayabilirse, ve dolayısıyla kendi politik gücü ile masanın diğer tarafında oturan muhatap olursa o durumda biz kendimiz bağımsız devlet dışındaki tüm diğer alternatifleri de tartışabilir ve hatta kabul edebiliriz.

Ancak bilinmesi gerekir ki realizm ve rasyonellik adına bize kabul ettirilmek istenen veya bizim farklı nedenlerle kabul edip amaç durumuna getirdiğimiz hiç bir siyasal iktidar hedefi BAĞIMSIZ DEVLET hedefinden daha az veya fazla realist veya rasyonel değildir. Temel mesele bizim ORTAK ULUSAL-SİYASAL irade ortaya koyup koymadığımızdır.

Tüm bu nedenlerden dolayı ben belirttiğim şahsi görüşlerime rağmen Kürt ulusunun kendi kaderini tayin etme hakkını kullanabilmesini ortak bir ulusal-siyasal hedef olarak görüyorum ve bunun başarısı için de herşeyin feda edilmesi gerektiğine inanıyorum.

Bitirirken bu konuda son 40 yılın Kuzey Kürdistan siyasal yaşamındaki deneyimlerinden de yararlanılması gereğinin hatırlanmasının önemli olduğuna işaret etmek istiyorum. Kuzey Kürdistan'da abartmasız bir rakam ile 25 milyon Kürt insanının politika ve Kürtlük ile olan bağlantısını tek parti etrafında veya kaba deyimini ile tek çuval içinde birleştirebilmek mümkün değildir. Abes ile iştilal dır. Bir bir yandan Kürt halkının

her düzeyde, her alanda ve her düşüncede kendi kendisini örgütlemesi gerektiğini savunarak ve teşvik ederek öte yanda ise **ULUSAL İKTİDAR** için **ULUSAL BİRLİK** yaratmak yolunda kendi özgün siyasal kimliklerimizden feragat etmeyi değil ama bu kimliklerimizi **ULUSAL-SİYASAL İRADE BİRLİĞİ**

önüne çıkarmamayı öğrenmek zorundayız.

Nasıl bir kurumsal yapılanma ile ilgili ise belirtmek istediğim şu temel noktalar vardır.

KUDÇG ulusal birliğin örgütsel-kurumsal yapılanmasının yasal bir parti ile sınırlandırılmayacağını zaten tesbir etmiştir. Zaten "yasal bir parti" ulusal birlik vizyonuna dar gelir. Çünkü yasal bir parti zorunlu olarak Türkiye'yi esas almak zorundadır. Oysa ki KUDÇG'nun siyasal vizyonu Kürtlerin siyasal iktidar hedefini öngörmektedir. Bu somut nedenlerden dolayı bana göre KUDÇG ulusal birliğin örgütsel biçimlenmesi konusunda kendisini "kongre partisi, ulusal kongre, ulusal meclis vb." klişelere ve kalıplara koymamalıdır. Biz kendi modelimizi kendi gerçeklerimize uygun ve kendi özgün tanımlaması ile yapabilecek bilgiye, birikime ve siyasal potansiyele sahibiz. Her tanımın kendisine özgü koşulları vardır ve bizim, yani Kuzey Kürdistan ulusal demokratik hareketinin mevcut gerçekleri sözkonusu kalıplara uymayan ve kısa vadede de uymayacak bir durumdadır.

Bana göre bu ulusal birlik inisiyatifi kendisini **ULUSAL, AÇIK, ŞEFFAF ve DEMOKRATİK bir BİRLİK HAREKETİ** olarak adlandırmalıdır. Kendi iç hukukunda bireylere ve kurumlara yer vermeli

Kısacası bu ulusal birlik inisiyatifi kendisini, meşruiyetini Kürt halkının doğal ve evrensel meşru haklarından alan, SİVİL, AÇIK ve DEMOKRATİK bir BİRLEŞİK ULUSAL HAREKET olarak adlandırmalı ve örgütlemelidir. Kısa adı TEV-YEK (Tevgere Yekgirtî) olabilir. Birlik ruhuna ve birliğin birleşik irade olma felsefesine uygundur. Bu inisiyatif yerel ve ulusal düzeyde kendisini örgütlemiş olan ve bu hareketin siyasal hedeflerini benimseyen tüm kuruluşları kapsayabilecek bir iç hukuk yaratmalıdır.

ve onların **ULUSAL İKTİDAR** konusunda ortak vizyonunu ve ortak paydasını temsil etmeye aday olmalıdır. Kendi iç hukuku çok detaylı ayrıntıları değil sadece genel hak ve sorumluluk prensiplerini öngören bir felsefe ile gevşek ve yerel inisiyatlara tahammül gösteren bir yapıda olmalıdır.

Kısacası bu ulusal birlik inisiyatifi kendisini, meşruiyetini Kürt halkının doğal ve evrensel meşru haklarından alan, SİVİL, AÇIK ve DEMOKRATİK bir BİRLEŞİK ULUSAL HAREKET olarak adlandırmalı ve örgütlemelidir. Kısa adı TEV-YEK (Tevgere Yekgirtî) olabilir. Birlik ruhuna ve birliğin birleşik irade olma felsefesine uygundur. Bu inisiyatif yerel ve ulusal düzeyde kendisini örgütlemiş olan ve bu hareketin siyasal hedeflerini benimseyen tüm kuruluşları kapsayabilecek bir iç hukuk yaratmalıdır.

KUDÇG geniş bir ulusal bileşimdir ve umuyorum ki bu geniş bileşim kendisini önümüzdeki süreçte daha net ifade edebilsin ve daha net bir kurumsal yapılanmaya kavuşturabilsin.

UKKHT

Ulusların kendi kaderini tayin hakkı (UKKTH) ilkesi sorudan da anlaşıldığı gibi genel bir uluslararası hukuk ilkesidir. Bu hakkın nasıl kullanılacağı her ulusun

kendi ulusal iradesine bağılı bir durumdur. Biz Kuzey Kürdistanlılar bu konuda kafamızı biraz daha yormamız gerektiğine inanıyorum. Kullanılmayan hiç bir hak veya kullanılmak istenmeyen hiç bir hak hak değildir. Elbette ki bu konuda birçok itiraz olacaktır ve ben o itirazları anlayışla karşılıyorum. Uluslararası hukuk elbette ki güçlülerin takdirine göre işler ve işliyor. Ancak buna bakarak biz uluslararası hukuka sırtımızı çeviremeyiz çünkü gücümüzün olmadığı bu Dünya düzeninde devletler tarafından değil ama en azından toplumlar tarafında değer verilen uluslararası hukuk normlarını kendimize uluslararası hukuk ve meşruiyet açısından destek olarak kabul etmemizin ve kullanmamızın hem ahlaki hem siyasi açıdan hiçbir sakıncası (ideolojik açıdan da!...) yoktur. Dolayısıyla esas sorumuz bu genel ve alabildiğine kabul gören ve onlarca uluslararası sözleşmeye yazılmış olan hukuk ilkesini bizim hangi biçimde kullanmak istediğimizde dair bir mutabakata varmamız sorunudur.

Eğer Nazmi Gür ve Osman Baydemir ve Hatip Dicle ve ila demokratik cumhuriyetçiler Avrupa'da ve Dünyanın dört bir

köşesinde (Nazmi Gür'ün Güney Afrika'da Sosyalist Enternasyonal Kongresi'nde yaptığı veya AB Komisyonu nezdinde PKK ve türevlerinin Türkiyelilik lobisi yaptıkları gibi) Kürtleri Türkiye'ye siyasi olarak yamamak istemeleri durumunda ortak bir siyasi irade ortaya çıkaramazsak el oğlundan bize devlet kurmalarını veya devlet kurmamıza yardım etmelerini talep etme hakkını da yitirmiş oluruz. Fransız veya İngiliz'in, İsveç'li veya Alman'ın, ABD'li veya İtalyan'ın gözümüze aşık olmadıklarını biliyorsak Kürtler adına Kürtleri Türkiye'ye entegre etmek isteyenlerin Kürdistan da siyasi güçlerini minimal düzeye indirmemiz gerekiyor.

Tüm bu belirttiklerimde hareketle bana göre realist ve rasyonel olan bağımsız devlet dışında da kendi kaderini tayin etmenin bütün biçimleri Kürt halkı bizzat kendi iradesi ile karar verdiği sürece ortak ulusal iradenin sonucu olarak meşrudur ve kabul edilmelidir. Ancak birçok politikacımızın belirttiği gibi Kürtlerin GÖNLÜNDE YATAN BAĞIMSIZ DEVLETTİR ve politika gönlümüzde yatan gerçekleştirme iradesi ortaya koyabilmektir. Kürt halkı sonunda bu iradeyi ortaya koyacaktır.

KUDÇG ve ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı

Bağımsız KÜRDİSTAN'ı savunmak esas olmak şartı ile Kürdistan'da ulusal birliğin sağlanmasında federe çözüm ortak payda olarak alınmalıdır.

■ Yılmaz ELÇİ

Bilindiği üzere KUDÇG başta çokta organizeli bir çalışmanın sonucunda ortaya çıkmış bir biçim değildir. Bu çalışmanın başlangıcı Başbakan Recep Tayip ERDOĞAN'IN bir gurup aydınla görüşmesinden sonra 12.08.2005 tarihinde Diyarbakır'da boş bir miting alanında yaptığı "Türkiye'de Kürt sorunu vardır bu sorun benim sorunumdur ve daha çok demokrasi ile çözerim" açıklaması üzerine bir kesim kürt aydın ve siyasetçisinin Hakk-Par genel başkanı A.Melik FIRAT, yazar Ümit FIRAT Kürt-Kav Genel Başkanı M.Celal BAYKARA, siyasetçi Eyüp KARAGEÇİLİ, MESOP girişiminden Sinan ÇİFT-YÜREK, yazar Altan TAN, Siyasetçi Fuat ÖNEN, Yazar Süleyman ÇEVİK, TSMMOB Diyarbakır Şube Başkanı Mehmet VURAL'IN çağrılarını üzerine 4 Eylül 2005 günü Ankara'da bir araya gelmeleri ile başlamıştır. Başlangıçta

bu gün varılan nokta bir proje değildi. ERDOĞAN'ın açıklamasına karşılık bir açıklama hatta gerekirse içi boş olan bu açıklamanın bir biçimde içinin doldurulması amacı ile bir araya gelindi. Ancak ERDOĞAN'ın takip eden günlerde "Tek Bayrak-Tek millet-Tek vatan" olarak şekillenen "altı ok" unu açıklaması, gerçekten bunun yeni bir manipülasyon olduğunu gösterince bir araya gelen Kürt aydın ve siyasetçileri bu toplantıların devam etmesine ve Kürdistan'da bir siyasal birlik biçiminin yaratılmasında karar kıldılar ve toplantı sonucunda KUDÇG ismi ile çalışmalara devam etme kararı verildi.

KUDÇG 17-18 Aralık 2005 tarihinde Diyarbakır'da yapılan toplantı ile bir anlam buldu. Bu toplantıya katılan katılımcıların bu güne kadar görüşlerini açıklamaları ile bir eksiklik tespit edildi. O da Kürdistan'da bu güne kadar bir çok defa denenmesine rağmen bir türlü oluşturulmayan Kürt ulusal birlik modelidir.

Kürt Ulusal Birlik Modeli Nasıl Sağlanmalıdır.

Bu güne kadar defalarca Kürdistan'da birlik modelleri tartışılmıştır ve çalışmalar yapılmıştır. Sonuç vermeyen başarısızlıkla sonuçlanan birçok girişim olmuştur. Gerek 12 Eylül 1980 öncesi gerekse sonrası; gerek yurt dışında, gerekse yurt içinde bu manada yapılan çalışmalar sonuç vermemiştir. Veremezdi de. Çünkü bu çalışmalarda soğuk savaş döneminin çalışma ve örgütlenme tarzı egemen olduğu için gerçekten Kürdistan'ı söylem ve değerler etrafında bir birlik modeli aranmamıştır. Dönemin çelişkileri ile ilgili var olan düşünce yapıları etrafındaki birlik modelleri tartışılmış ve bu perspektifte birlikler kurulmuştur. Oluşturulan birlikler veya tartışılan birlikler ulusal demokratik mücadelenin esasları baz alınarak tartışılmamıştır. Ya "Sosyal Emperyalizmi", ya "karşı devrimci ÇKP" ya da "Ortada" seyreden esaslarda birlik modellerinin oluşturulması tartışılmıştır. Dolayısı ile bu

birlikler kurulamamış veya kurulmuş ise de bir zaman sonra işlevsiz kalarak dağılmıştır.

Siyasal iktidarı ve yönetimi hedeflemeyen günebirlik, birlik modellerinin de zaten yaşama şansı yoktur. Bugün Kürdistan ulusal demokratik mücadelesi içinde yer alan siyasi partiler, gelenekler, inisiyatifler, bireylerin ezici bir çoğunluğu geçmişimizde sol düşünce mantalitesinden gelmekteyiz. Hal böyle olunca dünya konjonktürü gereği geçmişimizde ulusal bir birliği temsil eden bir birlik modeli diye bir problemimiz olmamıştır. Bizi ilgilendiren olgu kim daha çok Sovyetçidir, kim daha çok Çincidir, Kim daha çok orta yolcudur. Esas olarak kuzey Kürdistan'daki mücadele bu noktada yoğunlaşarak Türk solu gibi düşünmeye ve örgütlenmeye çalıştı.

Benzerlik sadece bununla kalmadı, düşüncede, örgütlenmede, çalışma tarzında tünü ile Türk soluna benzedik ve ne yazık ki Kürdistan'daki mücadelede dost ve ittifaklarımızı da bir anlamda onlara göre tayın ettik. Dolayısı ile Kürdistan'da ulusal birlik modelleri yerine her ittifak girişimimizi Türk solu nasıl karşılar diye hiç önümüze bakmadık hep döndük Türk soluna baktık ve onları küstürmemeyi esas aldık. Kendi cephemizde ulusal birliğin içinde yer alması muhtemel güçleri elimizin tersi ile iterek Kürdistan'daki Ulusal demokratik mücadelenin özünde boşaltarak başka bir mecraya kaydardık.

Bu nedenle 1980'e vardığımızda Kürdistan'daki bütün akımlar Türk soluna benzererek "Türkleştik" siyasal düşünce ve örgütlenme biçim ve mantığında "Türkleşen" siyasi grup ve partilerimizle 12 Eylül 1980 darbesine yakalandık. 12 Eylül darbesinin kıyımı ve sonraki yıllarda 1984'te başlatılan "silahlı mücadele", esasen o günden sonra gerçekten Kürdistan'da aklı başında bir birlik modelinin tartışılmasına olanak vermedi. 25 yıl aralıksız sürdürülen şiddet Kürdi hiçbir değer yaratmadı. Ama buna karşılık bu gün gelinen noktada Kemalizm'in Kürt ayağını yaratı. Kemalizm'in

Türk ideologları 21.yy.da Kemalizmi çağa uydurmak için Kemalizmi revize etmeye çalıştıkları bir süreçte Kemalist Kütler onların pabucunu dama atarcasına Kemalizmi savuna bilmektedirler. Kemalist Türk ayağı, Kemalist Alevi ayağına bir de Kemalist Kürt ayağı oluşturuldu. Burada Kürt aydın ve siyasetçilerinin bu şiddet ortamında gerek PKK gerekse TC'den korunmaktan başka bir çareleri kalmamıştı. Dolayısı ile diasporada yaşamlarını sürdüren Kuzey Kürdistanlı Kürtler zaman zaman birlik girişimlerinde bulundular. Bunlarda sonuç vermedi.

Çünkü yaratılan kaos ortamında şiddetin tarafları ta başından beri Kürdistan'da alternatif bir Kürt hareketinin oluşmasına müsaade etmemeye karar vermişlerdi. Ve öyle bir mantık oluşmalı idi ki Kürtler=PKK=A.ÖCALAN=Terörist=Bölücü denkleminde ifadesini bulabilirdi. Zaten Türkiye de gerek PKK gerekse TC bu denklemin oluşması için ne gerekti ise onu yapmaktan sakınmadılar. Devlet "ya bendensin yada teröristsin" PKK ise "ya bendensin yada hain işbirlikçisin" mantığı ile ortalığı yakıp yıktılar. Bu mantık gerçekten PKK veya devlet yanlısı olmayan birçok Kürdü çaresizlikten ya devlet yanlısı yaptı yada PKK yanlısı yaptı. 20.yy. bitirken dağılan SovyetlerBirliği ile küreselleşen tek kutuplu dünya, kendisi ile birlikte Ortadoğuda gerçekleşen gelişmeler özellikle ABD ve müttefiklerinin Ortadoğu müdahalesi Kürtlerin, artık dünya siyasetinin piyonları olmaktan çıkıp siyasetin aktörü haline gelmelerini sağladı. Saddam'ın devrilmesi ve 1992'de yapılanmaya başlayan Güney Kürdistan'daki statü 21.yy'ın. Kürd yüzüylü olmasını sağladı. Kuzey Kürdis-

Kuzey Kürdistan'daki Kürd aydın ve siyasetçileri bu noktada ulusal, uluslararası ve uluslar üstü meşruiyet esaslarını temel alarak bir ulusal birlik modeli için tüm farklılıkları ile ortak paydalarda bir arada çalışma iradesi ortaya koydular. Bu çalışmanın temel esası sivil, demokratik, şeffaf, legal ve itaatsiz olmasıdır.

tan'daki Kürd aydın ve siyasetçileri bu noktada ulusal, uluslararası ve uluslar üstü meşruiyet esaslarını temel alarak bir ulusal birlik modeli için tüm farklılıkları ile ortak paydalarda bir arada çalışma iradesi ortaya koydular. Bu çalışmanın temel esası sivil, demokratik, şeffaf, legal ve itaatsiz olmasıdır.

Kuzey Kürdistan'da son dönemlerde 12 Eylül öncesinde var olan siyasi gelenekler bazında ve KUDÇG eksenindeki toparlanma çalışmaları aslında anlamlıdır. Çünkü öncelikle KUDÇG öncesinde siyasi geleneklerimizden gelen bir çok Kürd aydın ve siyasetçileri son 10 yılda bir çok örgütlenme çalışması içinde bulunmalarına rağmen bir sonuç elde edemediler. Bu bir noktada herhangi bir gelenekten gelen aktörlerin kendi geleneğindeki tabanından gerekli referansı alamadıkları anlamına gelmektedir. Çünkü kendi geleneğinden gelen tabandaki kitle, 20 yıldır sürdürülen kural dışı şiddet, bir anlamda her gelenekten yurtseverleri PKK'nin lojistik destek gücü ve oy deposu yaparak atıl durumda bırakmıştır. Dolayısı ile başka girişimlere destek verme şansı yoktur. Bu anlamda PKK için lojistik destek ve oy deposu haline gelen bu atıl durumdaki kitle ve kadrolar son dönemlerde kısmen de olsa bu atılıktan sıyrılmış bir konuma gelmişlerdir Bu nedenle yeni arayışları ve kaostan çıkmanın yol ve yöntemlerini tartışır duruma gelmiş olmaları anlamlıdır. Dolayısı ile kendi iç toparlanmaları aynı geleneği kaldığı yerden sürdürme mantığının ötesinde kendileri dışındaki yurtsever kadrolarla harmanlanarak yeni bir temsil modeli arayışları sürdürmeleri çok önemlidir. Bu noktada gerek ülkede gerekse diasporada Kürd aydın, yurtsever ve

siyasetçileri KUDÇG'nu izlemekte ve tartışmaktadırlar. Bunun sebebi KUDÇG içindeki katılımcılar gerek siyasal örgütler düzeyinde, gerek gelenekler düzeyinde gerek inisiyatifler düzeyinde potansiyel bir temsil kabiliyeti göstermektedirler. Bu durum KUDÇG için önemli bir fırsat ve önemli bir şanstır.

Gelinen noktada KUDÇG ne yapmalıdır.?

KUDÇG temel amaç olarak Kürd ulusal birliğini temsil edecek bir modeli yaratmayı seçmiştir. Ulusal birlik modelini yaratmaya çalışırken elbette ki ulusal birliğin muhtevasında yer alması gereken güçleri iyi tespit etmeli ve titizlikle hareket etmelidir.

Ulusal birliğin sağlanması için hangi güçlerin birlik içinde olması gerektiği ve bu birliğin siyaseti fikri ne olmalıdır noktasında eksiklerini tamamlaması gerekir.

KUDÇG'nun oluşturmaya çalıştığı ulusal birlik modeli içinde Kürdistan'daki etnik guruplar dini ve mezhep gurupları ve Kürdistan'daki toplumsal farklılıklar mutlaka temsil edilmeleri sağlanmalıdır. KUDÇG bununla birlikte ortak literatür ve söylemi yaratmalıdır.

KUDÇG, Kürd ulusal birliğini yaratmaya çalışırken elbette kendi hukukunu ve çalışma esaslarını kapsayan bir siyaset belgesinde mutabakata varmalıdır. yani ortak akıl yaratmalıdır. Elbette sadece bunlarda mutabakata varmak yetmiyor. Giderek çalışma ve örgütlenme tarzında mutabakat sağlanmalıdır. Ortak akıl ile birlikte taban kitle ile buluşmalıdır.

KUDÇG elbette bu çalışmaları yaparken aceleye getirip geçmiş örneklerinde olduğu gibi sakat ve dağılması muhtemel birlik projeleri etrafında hareket etmemelidir. Çünkü 26 yıldır atıl duruma düşürülen kadrolarla ve 26 yıllık kuralsız şiddetin yarattığı kaostan 04/Eylül/2005'te başlayan bir yıllık bir çalışma ile 26 yılın kötülüklerini nötralize etmesini istemek de çok doğru değildir.

Bu nedenle ,

KUDÇG sonbahar aylarında yapılması düşünülen toplantıya iç işleyişi oluşturacak bir hukuk anlayışı ve bundan sonraki birlik çalışmalarını sürdürmek için yapacağı çalışmaların esaslarını belirleyecek ortak bir siyaset belgesi taslağı ile gitmelidir. Yapılması düşünülen toplantıya yönelik içerik olarak katılımcılarının Kürdistan'da ulusal birliğin esas güçleri temel olarak oluşturulmalıdır.

Sonuçta yukarıda da belirttiğim gibi bu çalışmalar esasen yalnız ortak hukuk ve ortak siyaset oluşturulmaya endekslenmemelidir. Yani sadece ortak akıl bulunmakla kalmamalıdır. Aynı zamanda kitle çalışmaları ile ortak kitle ile de buluşturulmalıdır.

Çünkü sadece ortak akıl veya sadece ortak kitle bir anlam ifade etmez. Kitlesiz ortak akıl "ordusuz komutanları", ortak akılsız kitle ise ne yazı ki "çobansız sürüyü" ifade eder. Ortak akıl ile ortak kitleyi buluşturduğumuzda ancak bir anlam ifade eder. Bundan dolayıdır ki ortak akıl oluşturma sürecinde aynı zamanda bir takım ortak eylemlerle kitle ile buluşmayı da programımıza koymalıyız. Yani örgütlenmeyi dikey ve yatay boyutları ile almak zorundayız.

KUDÇG bundan sonra 40 kişi olan meclisinin üye sayısını artırarak veya çalışma meclisini daha da genişleterek yeniden seçmeli ve çeşitli çalışma gurupları oluşturmalı. Bu manada daha profesyonel kadrolarla siyasi çalışmalarını sürdürerek bir model ortaya çıkarmalıdır.

Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını Ulus "ortak bir kültürü paylaşan, sınırları tartışmaya yer bırakmayacak biçimde belirlenmiş bir toprağa bağlı ve ortak bir gelecek projesi ile kendini yönetme hakkı iddiasında bir topluluk oluşturma bilincine sahip insan grubu" olarak tanımlandığında bu insan grubu ile aynı kökenden, kültürden gelen ve aynı bölgesel bağlara sahip ancak ortak bir gelecek projesi olmayan etnik gruptan ayırmak gerekir. Çünkü 21.yy'da, dünyayı değiştirmek için birleşen unsurlar-

dan biriside kendi siyasal kurumları bulunmayan topluluk üyeleri arasında eknik bağ-lara baş vurmanın kazandırdığı potansiyel güce tanık oluyoruz. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını kullanma koşuları incelenirken öncelikle devletsiz ulusların içinde yaşadıkları ulus-devletlerin statülerine bakmak gerekir. Bunu en genel hatları ile bir kaç kategoride toplamak mümkündür.

-Bir kesim ulus-devletler kendi ulusal azınlık yada azınlıklarının kendi kültürlerini geliştirme ve ilerletmeleri ve bunu yaşama-

Devletsiz uluslar kendi kaderlerini tayin hakkını istedikleri gibi kullanabilirler. Bu hakkı kullanmaya ve bu yönde davranışlar içine girmelerini gerektiren tercih, içinde yaşadıkları ulus-devlet sisteminin onları mutlu edip etmemesine ve onların ihtiyaçlarına cevap verip vermemesi durumu ile ters orantılı olarak kendisini gösterir.

ları ötesinde daha fazlasına izin vermeksizin tanırırlar. İngiltere'nin İskoç ve Galler bölge-si gibi.

-Bir kesim ulus-devletler ulusal farklılıklarını ayrı devlet kurmamak kaydı ile özerk bölgeler statüsünde tutmaktadırlar. İspanya'nın Bask bölgesi gibi.

-Bir kesim ulus-devletler içindeki farklı devletsiz uluslar, federal bir yapı içinde ekonomik, siyasal ve kültürel olarak kendilerini yönetebilmektedirler. Quebec gibi

-Bir başka ulus-devlet kategorisinde ise devletsiz ulusları ekonomik, siyasal, sosyal, kültürel hatta dini farklılıklarının tanınması bir yana bunları duygu düzeyinde bile yaşama-larının mümkün olmadığı, tek şanslarının ret ve inkar hatta yok edilmek olan üniter-tekçi devlet yapılarıdır. TC'nin Kürd ulu-sunu tuttuğu statü. Osmanlı İmparatorluğu'nun artıkları üzerinde kurulan TC, kendi sis-temine uygun bir ulus yaratmayı her düzeyde Kürd ulusu üzerinde katliam yaparak uyguladı.

Devletsiz uluslar kendi kaderlerini tayin hakkını istedikleri gibi kullanabilirler. Bu hakkı kullanmaya ve bu yönde davranışlar içine girmelerini gerektiren tercih, içinde yaşadıkları ulus-devlet sisteminin onları mutlu edip etmemesine ve onların ihtiyaçlarına cevap verip vermemesi durumu ile ters orantılı olarak kendisini gösterir. Diğer yandan devletsiz bir ulus kendi kaderini belirleme hakkını kullanırken kendi olanak ve imkanları ile doğru orantılı olarak kullanır.

Bir ulus-devlet kendi içinde ulusal ho-mojenleştirme projesini uygulamaya koyduğunda, farklılıklar her düzeyde uzlaşmaz çelişkiler olarak ortaya çıkar. En basit haliyle devletsiz ulus için ulusal uyanış ve kültürel direniş, sömürgeci devlet açısından ise ekonomik açmaz olarak görünür. Buna 21.yy'daki global dünyanın ekonomik ve teknolojik gelişmişliği ilave edildiğinde daha da anlam kazanır.

Kürdistan'da Kürd ulusunun hiç bir alanda ihtiyaçlarına cevap vermeyen sömürgeci devletin global dünyaya ters düşen ekonomik ve siyasal açmazı buna karşılık Kürd milletinin milli uyanışı ve kültürel direnişi karşısında devletin Kürd milletine inkar ve imhayı uygun görmesi Kürd milletinin millet olarak farklılığını yüksek sesle dile getirmesini ve kendi toprakları üzerinde yönetim ve egemenlik hakkını kullanmayı gündeme getirmektedir. Zaten 20.yy'ın başlarında Ortadoğu'da milletlerin iradesi dışında masa başında "cetvelle" çizilen Ortadoğu haritasının 100 yıl sonra yeniden çizilecek olması, Kürd milletinin kendi geleceğini belirlemesi açısından çok önemlidir.

Bu durumda Kürdistan'da Kürdlerin kendi kaderlerini belirlemesi doğrultusunda Kürd milletinin önüne konulan ve Kürd aydın, entelektüel ve siyasetçilerince (yani Kürd elit tabaka arasında) tartışılan tezler bulunmaktadır. Bunları, İmrallı'da devletin sözcülüğünü yapan düşüncenin savunduğu

:günümüzde ulus-devletler döneminin kapandığı bu nedenle AB kriterlerin deki bireysel hak ve özgürlüklerin de gerisine düşen ne olduğu belli olmayan "Demokratik Cumhuriyet" yani hiç bir şey istememe tezi, eşit ortaklığa dayanan federal çözüm tezi ve bağımsız devlet çözüm tezi olarak özetlemek mümkündür.

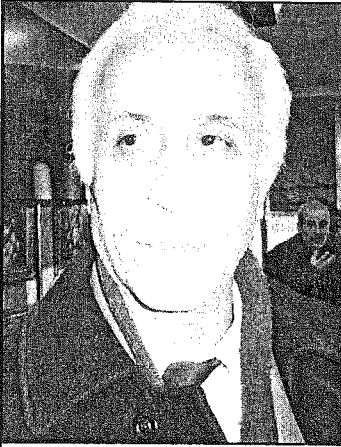
Bunlardan hiç bir şey istememek anlamına gelen "Demokratik Cumhuriyet" tezi ni Kürdi ve Kürdistanı bir çözüm talebi olmadığı için bence Kürdler bunu tartışma dışı tutmalıdırlar. Bunun dışında Kürd elit tabaka arasında tartışılan federe devlet ve bağımsız devlet tezleri kalmaktadır. Bu biçimlerden doğru veya yanlış olan tartışması yerine hangisinin şartlarımıza ve olanaklarımıza daha uygun olduğunu tartışmak gerekir diye düşünüyorum. Çözüm biçimleri arasına çok kalın çizgiler koymadan tespite gitmeliyiz. Uluslararası ve uluslar üstü örgüt ve kurumların 21.yy'daki durumları da değerlendirilerek Kürd milleti kendisi kendi geleceğini belirleyerek karar vermelidir. Federal devlet veya bağımsız devlet çözümü **Kürd milleti için ideale yakın ve ideal çözüm yöntemleridir.**

Bu gün kendi bağımsız devletini kurmak isteyen devletsiz ulusların karşısına çıkarılan "ulus devlet dönemi kapanmıştır" söylemi tümü ile yalandır. Bu egemen ulus-devletin bölünmeye karşı ortaya koyduğu bir tezdır. Federe çözüm milletin ayrılıp kendi

bağımsız devletini kurma iradesini ortadan kaldırmadığı gibi onların ayrılma hakkını da ortak mutabakat sözleşmesinin içinde hükme bağlamak durumundadır. İradi olarak bir arada yaşamaya eşit ortaklar olarak karar verdikleri gibi ayrılma iradesini de birlikte gösterebilirler. Bu durum bazen çatışmasız olabileceği gibi bazen yüksek düzeyde çatışmalıda olabilir. Uygur toplumlarda bunun referandumla olabileceği örnekleri vardır. Bu iradenin ortaya çıkması içinde farklı etnik kökene dayalı grupların yaşadığı devletlerin durumuna bağlıdır.

Zaten Kürd aydın ve entelektüelleri düzeyindeki bu tartışmada Kürd milleti şu veya bu çözümü istiyor diye tayin etmek mümkün değildir. Çünkü bu coğrafyada demokratik işlerlikle milletin önüne konulmuş bir seçim sandığı olmadığı için bu tespit yapılamamaktadır. Eğer bu manada düşünürsek ve bir statü tespitine gidersek yanlışlığa düşeriz. Böyle bir tespit olmadığı gibi Kürdler bu aşamada "imza kampanyaları" ile iradelerini İmralı'da "nitelikli müebbet hapse" mahkum etmişlerdir. Ne yazık ki bu "nitelikli müebbet hapis Kürd iradesi" de Kürdler için "hiç bir şey istememek" anlamına gelen "Demokratik Cumhuriyet"i istemektedir. Kürdlerin bunu tartışmasız reddetmelerini sağlamak ve Bağımsız KÜRDİSTAN'ı savunmak esas olmak şartı ile Kürdistan'da ulusal birliğin sağlanmasında federe çözüm ortak payda olarak alınmalıdır.

Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu ve Komünistler*

■ Sinan ÇİFTYÜREK

Kürt sorununun özü siyasal bir sorun olup, bir halkın kendi ülkesinde kendi ulusal kaderini tayin etme hakkıdır. Kısacası kendi devletini kurma hakkıdır. Bu vurgu net belirlenmeli.

4 Eylül 2005 Ankara toplantısıyla ilk adımı atılan Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu (KUDÇG), 17-18 Aralık 2005 Diyarbakır toplantısıyla önemli bir ivme kazandı. Ankara toplantısına yeterli ön hazırlık yapılmadan gidildiğinden, yapılan iç çelmelere karşı iç perçini zayıftı ve dağılmanın eşiğinden dönüldü. Kimi birey ve siyasi grupların çabalarıyla, kamuoyuna dönük bir açıklama ve Çalışma Grubu toplantıdan üretilebildi. Diyarbakır'daki II. toplantı ise gerek katılımı, gerek tartışma düzeyi ve gerekse vardığı sonuçlarıyla birlik yönünde ileriye doğru atılmış bir adım oldu.

Bir süreden beri Diyarbakır toplantısının perspektifi doğrultusunda bölgesel toplantılar düzenleniyor. III. toplantıya kadar sürecekte olan bu bölgesel toplantılarda, geniş cephesel birliğin en genel anlamıyla fikri altyapısının ha-

zırlanması amaçlanıyor. Daha somutta, bölgesel toplantılarda cephe veya ulusal kongrenin programatik (politik) perspektifi ve tüzüksel yapılanmasının ana çizgilerinin belirlenmesi yönünde çaba harcanıyor. Öncelikle birliğin fikri altyapısının üretilmesini amaçlayan bu evreyi derinlikli yaşayamazsak, ikinci yani pratik-politik evreye sıçramayı başaramayız. "Her şeye karşın ikinci evreye geçelim" denilip adım atılırsa, ciddi geriye düşüşler yaşanabilir, hatta dağılmak gibi bir tehlikeyle bile yüzleşebiliriz. Bu nedenle her evrenin hakkını tam vererek birincisinden ikincisine sıçramayı hedefleyelim. "Bir şeye nasıl başlanırsa öyle devam eder" diye bir deyim vardır. İlk evre ya da adım eksikli başlayıp tamamlanırsa, öyle devam eder. Dahası şimdi yaşanan birinci evrede fikri altyapı yönünde ne kadar derin kök salabilirsek, pratik-politik evredeki duruşumuz da o oranda kararlı ve sağlam olabilir. Kalıcı ve geniş birlik için ilk taş sağlam olmalı ki daha sonra taş üstüne taş koyabilelim.

Elbette hedeflenen cephesel birliğin en kritik evresi, fikri altyapıyı hedefleyen kapalı salon toplantılarından pratik-politik mücadeleye, yani sokak eylemine doğru sıçramayı gerçekleştirebilmektir. Bu sıçramayı başarabilmek, bu birliğin bir nevi "sırat köprüsü"nden geçme sınavı olacaktır. Ve bir çok açıdan zor ve sorunlarla yüklü olacaktır. Ama eğer fikri altyapıyı sağlam kurabilirsek ağır sorunları göğüsleyebiliriz. Kısacası "hêdî bajo, kûr bajo, dûr bajo" deyimine bağlı kalmamız gerektiğine inanıyorum.

Birliğin dili, kendini tarif üzerinde kurulmalıdır

Farklı siyasi yapı ve geleneklerden gelen, farklı siyasi duruşları bulunan kadrolar bir arada yürümek istiyorlarsa, öncelikle kullanılacak dil ve üsluba dikkat etmek zorundadırlar. Özü itibarıyla aynı görüşleri savunan iki insandan biri itici, dağıtıcı, diğeri toparlayıcı olabilir. Sorunun özüne

vurgu yapan toparlayıcı-birleştirici olabilirken, sorunun özünden çok sivri kelimeleri, itici kavramları tercih eden dağıtıcı olabilir.

KUDÇG'de yer alan parti, grup ve bireyler bilmeli ki; ister birliğin bileşenlerine dönük, isterse halihazırda birliğin dışında duran ulusal demokratik güçlere dönük olsun, doğrudan hedef alan politik eleştiriler birliğe yarar değil zarar verir, veriyor da. Partilere, gruplara ya da doğrudan şahıslara yöneltilmiş sözkonusu eleştirileri, hele de politik ve örgütsel eleştirileri MESOP olarak doğru ve ilerletici bulmuyoruz. Başından beri de bu tür davranış ve tutumlardan uzak durduk, bundan böyle de uzak duracağız.

Cephesel birlik içerisinde komünistler, milliyetçiler, yurtsever İslamcılar yer alıyorsa, bu farklı siyasi dinamikler arasında derin ideolojik, felsefi ve buradan kaynaklanan politik ayrılıklar vardır, olacaktır. Bu ayrılıklar üzerine yazılı basında ve düzeyli bir dil kullanılarak ideolojik mücadele sürdürülmelidir. Böylesine bir ideolojik, felsefi mücadele gerekli ve hatta zorunludur. Fakat bu tür tartışmanın yeri toplantı mekanları değildir. Kapalı toplantılar, eleştirileri, hele hele şahıslara, partilere kadar indirgenen ağır politik eleştirileri hiç ama hiç taşıyamıyor. Cepheden hedef alınmış politik eleştirilerimiz bu tür toplantılarda olmayacak mı? Oluyor, olmalıdır da. Ancak bu tür eleştiriler esas olarak üniter rejimi, emperyalist merkezleri ve kapitalist düzenin barbarlıklarını hedef almalıdır.

Birliğin hangi aşamasında olursa olsun, bileşeni oluşturan güçler ve bireyler, başkalarını eleştirmek yerine kendilerini tarif etmeyi ilke edinmelidirler. Kime karşı kiminle yürümek istiyor? Halkın özgürlük mücadelesinde araçlardan biri olan cephe nitelikli birliğin program ile tüzüğüne ilişkin görüş ve önerileri nelerdir? Birliği kadrolardan, aydınlardan işçi-emekçi halka doğru nasıl geliştireceğiz, yani salonlardan sokağa doğru nasıl taşıyacağız? Daha kapsayıcı olarak; küçüğü, küçücük fidanı adım adım kök salmış bir çınar ağacına doğru nasıl bü-

yütebileceğiz? Bu ve benzeri sorulara yanıt aradığımız bir mücadele sürecinde herkes öncelikle ve esas olarak kendini tarif etmelidir. X veya Z partisini, grup veya şahısları hedef alan eleştirilerle onların yanlışları, yetersizlikleri üzerinden siyaset yapma tarzını geride bırakmalıyız. Bunu başarabilirsek hep beraber siyasete yeniden ölçü getirebiliriz. Zira başka bir siyasi yapının yanlışları üzerinden siyaset yapan bir hareketin sürece katkı sunduğu, hatta büyüdüğü görülmemiştir. Bunda ısrar edene sorarlar: Neyi savunuyorsun, neyi öneriyorsun, ne yapıyorsun?

Elbette bileşenin bir parçası olan ve kalmak isteyen herkes, kendi sınırını kendisi belirlemek durumunda. "Şöyle veya böyle davran" türünden kimse kimseye akıl veya reçete sunamaz. Halkın, dolayısıyla birliğin genel çıkarlarını gözeten biri, temsil ettiği ideolojik-siyasal çizgiden kalkış yaparak kendi sınırını kendisi belirleyecektir. MESOP olarak başından beri siyasi irademiz hem kendi sınırlarımızı hem de dostlarımızla ortak paydamızı belirlemiştir. Kendisini herhangi bir sorunda dayatarak orada çakılıp kalmak ile kendi görüş ya da önerisinden kalkış yaparak diğer bileşenlerle ortak paydada buluşma iradesini sergilemek farklıdır. MESOP başından beri bu ayrımı yaparak davranmıştır. Örneğin MESOP IV. Genel Toplantısı'nda "Kürt sorununun çözümünde birleşik bir iradenin oluşturulmasına ilişkin..." aldığı karar gereğince hem kendi sınırını hem de diğer güçlerle ortak paydasını belirlemiş ve buna uygun hareket etmiştir. Cephe nitelikli de olsa ortak parti kurmayı savunmamış, cephe ya da ulusal kongre önerisini sunmuştur. Ortak parti kurmada "yokum ben" diyerek kendi sınırlarını belirlemiş. Ama ulusal demokratik cephe ya da birleşik ulusal kongre benzeri seçenekler üzerinde diğer dostlarla uzlaşacağını belirterek, ortak payda noktalarını öne çıkarmıştır. Dahası demiştir ki: "Biz, ortak partide yer almayız; bizim dışımızdakiler oluşturmak istiyorlarsa bu onların siyasi iradesidir, saygı duyarız; ama kararı-

mız gereği yollarımızı ayırırız."

MESOP başından beri bir noktanın daha altını çizmiştir; herhangi bir sorun birliğin önünü tıkıyorsa, illaki o sorunu o an çözmeye inadında olmayalım, sonraya bırakalım yaklaşımını benimsemiştir. Çözülmesi gereken bir sorun o an çözülemiyorsa, alınması gereken bir tutum o an belirlenemiyorsa, sonra yeniden gündeme almak üzere geriye çekme esnekliğini gösterebilmeliyiz.

MESOP "birleşik bir iradenin yaratılması"nı hedeflerken, ayrışıp-netleşerek birlik oluşturmayı ilke edinmiştir. Ankara, Diyarbakır ve bölge toplantılarında MESOP adına konuşan yoldaşlarımız net ve açık bir tutumla; komünistler, milliyetçiler, siyasi İslamcılar ile varsa liberaller kendi partilerini oluştursunlar ya da başka örgütsel biçimler altında kendilerini kurgulasınlar, bunun üzerinden cephesel birliğin tam da doğasına uygun kurulabileceğini savundular. Elbette bu bizim görüşümüzdür ve nihayet bizi bağlar, ama dostlarımızın iradesi neyi öngörür, nasıl örgütlenmiş veya örgütlenirler, bu onların tutum ve yaklaşımlarının ürünü olacaktır ve onları bağlar. Başından beri sıkça vurguladığımız gibi; bir komünistle bir milliyetçi aynı partide siyaset yaparlarsa ikisinin de siyasi kimyasının bozulacağına inandık, bugün de inanıyoruz. Fakat, "Hayır! Biz sosyalist, milliyetçi, liberal, İslami eğilimler birlikte aynı partide çalışıyoruz (ya da çalışabiliriz) ve siyasi kimyamız da bozulmuyor" diyenler de vardır ya da olacaktır.

Birliğin siyasi ve sınıfsal bileşenleri

Her aslına uygun cephe, hele de bu cephe halen ulusal kurtuluş gibi genel kapsayıcı bir politik sorunu olan bir ülkede hedefleniyorsa, farklı, hatta karşıt sınıf çıkarları olan sınıf ve katmanları içerir. Uzatmadan ve fazla teorize etmeden şunlar söylenebilir: K. Kürdistan'da sanayi ile tarım burjuvazisi, orta ve küçük ölçekli işletme sahibi egemen sınıflar var. Sınıf çıkarları burjuvazi ile karşıtlık içerisinde olan sanayi ve ta-

rım işçileri, işsizleri ve yaygın mevsimlik işçiler bulunuyor. Sadece Antep, Maraş, Malatya, Adıyaman'da 500 bin civarında mavi yakalı işçi çalışıyor. Bu, özel sektördeki üretim sürecinde olan emek gücüdür. Buna, giderek sanayinin geliştiği Urfa, Elazığ, Diyarbakır; buna Köy Hizmetleri, Karayolları, PTT, belediyeler vb. KİT işçileri, giderek sayıları artan kamu emekçileri (öğretmen, hemşire, büro işçileri gibi beyaz yakalılar) dahil değil. Buna işsizler ordusu, mevsimlik tarım işçileri dahil değil. Kısacası K. Kürdistan bütününde çok ciddi bir emek ordusu var artık ve ulusal olduğu kadar sınıfsal talepleri de yakıcıdır, günceldir. İşçi sınıfı varsa, burjuvazi de var; bu Kürt/Kürdistan burjuvazisidir. Büyük burjuvazinin büyük çoğunluğu Türkiye burjuvazisi ile göbekten

bağımlı ve entegrasyonun sadece bir parçası değil, aynı zamanda taşıyıcısıdır da. Orta düzeydeki sermaye sahiplerinde zayıf da olsa bir ulusal damar olmakla birlikte, küçük ölçekli işletme sahibi ve esnaf genel olarak ulusal mücadelenin potansiyel gücüdür. Bu tablo Güney'in ve Doğu Kürdistan'ın (İran) koşullarından oldukça farklıdır. Eğer K. Kürdistan Diyarbakır, Mardin, Van üçgeninden ibaret algılanmıyorsa, Kuzey'in sosyo-ekonomik koşulları, yani siyasetin koşulları diğer parçalardan farklıdır.

Bu farklılık cephe nitelikli bir yapının kendisinde de kendini hissettirecektir. K. Kürdistan işçi sınıfı mücadelesi ve komünist hareketi güçlü ya da zayıf olsun, Kuzey'deki cephe hareketi kendini salt ulusal taleplerle sınırlandıramaz. İşçi sınıfının ekonomik, sosyal, yani sınıfsal talepleri bir

biçimiyle kendini dayatacaktır. Bunun üzerinde hepimizin düşünmesi lazım.

Elbette cephe ya da ulusal kongrede ortak paydayı ulusal özgürlük oluşturacaktır. Fakat herkes, her sınıf ve katman, her siyasal akım bulunduğu yerden ortak paydaya varacak. Ortak payda belirlenirken, kendi rengini taşıyacak, taşımaya çalışacak. Ortak ulusal alanı hem sınıf ve tabakalar hem de

Elbette cephe ya da ulusal kongrede ortak paydayı ulusal özgürlük oluşturacaktır. Fakat herkes, her sınıf ve katman, her siyasal akım bulunduğu yerden ortak paydaya varacak. Ortak payda belirlenirken, kendi rengini taşıyacak, taşımaya çalışacak. Ortak ulusal alanı hem sınıf ve tabakalar hem de farklı siyasal akımlar kendi perspektifinden belirlemeye çalışacak.

farklı siyasal akımlar kendi perspektifinden belirlemeye çalışacak. Gerçek anlamda her cephe hareketi sadece bir uzlaşma alanı değil, aynı zamanda bir iç mücadele alanıdır derken kastımız budur. Belirleyici olan ya da bir adım önde bulunan uzlaşmadır, yoksa cephe olmaz. İç mücadele ise hem uzun solukludur, hem de komünistler yönünden program ve tüzükten daha önemli olan, tabandan geliştirilecek

bir işçi-emekçiler hareketinin ortak ulusal alanda talepleriyle, dinamik mücadelesiyle varlığını ve etkinliğini sergilemesi sorunudur. Bunu başarabildiğimiz oranda komünistler olarak ulusal alana sınıfsal içerik katabiliriz; ulusal özgürlüğün emek cephesinden sınıfsal çözümünü başarabiliriz. Siyasal dinamikler açısından bakıldığında tablo hiç de iyi değil. DTP dışındaki siyasi parti ve gruplar kitle damarı yönünden oldukça dardırlar. Ayrıca MESOP gibi misyon partisi olarak kendini alanında kurgulayan siyasal yapılar da yok denecek kadar zayıftır. Yine MESOP hariç, ideolojik-felsefi aidiyetin içerik kattığı politik duruş ve davranış DTP, HAK-PAR da dahil Kürdistanlı siyasal yapılarda yoktur. Herkes kendini genel olarak "kitle partisi" şeklinde tanımlıyor ve ortak alan olarak ulusal payda üzerinde ifa-

de ediyor, pratik politik duruşunu buna uygun tanımlıyor. Dolayısıyla MESOP ve kısmen de İslamı referans alan gruplar dışında, herkes ortak payda diye ifade edilen salt ulusal alanda yığılmak yapıyor. Bu tablonun böyle devam etmeyeceğine inanıyoruz. Gerçek dünyada yeniden esmeye başlayan sol esintinin giderek gelişip sol/sosyalist bir rüzgara dönüşmesiyle; gerekse Kürdistan'da KUDÇG'nin cephe yönünde somutlaşarak sokakta işçi-emekçi halk yığınlarıyla etekemiğe bürünmesiyle; kendini salt ortak ulusal payda üzerinde kuran siyasal güçlerde ayrışmanın, hatta ideolojik-felsefi ayrışmanın da gündeme geleceğine inanıyoruz.

Geçmişte yaşanan sorunların esiri olarak davranamayız

Somut gerçekliğimiz olan KUDÇG'de şu an parti, parti girişimleri, yayın çevreleri, siyasi gruplar, dernekler ve yaygın bağımsız bireyler yer alıyor. Halihazırda gözlemci konumuyla katılanlar bulunuyor. Fakat DTP başta olmak üzere bu çalışmanın dışında duran epeyce çevre, grup ve bağımsız birey bulunuyor. Kendilerini siyasal özne olarak net çizgilerle ifade etmeseler de ulusal azınlıkların birlik içerisinde yer almaları gerekiyor ya da bu yönde çaba harcamamız gerekir. KUDÇG birleşik ulusal kongre örgütlenmesine doğru yol alacaksa, halen birliğin dışında duran siyasal güçleri, bireyleri dahil edebilmek için mutlaka sistemli bir faaliyet yürütülmelidir. Özel olarak DTP'ye dönük ortak belirlenmiş bir politikaya ihtiyaç var. Kabul edelim-etmeyelim DTP halkımızın geççeğidir. Ve şu anda en büyük siyasal aktör durumundadır. Siyasette geçmişte yaşanan iç çatışmaların, sorunların, dargınlıkların esiri olarak davranılmaz. Davranılsaydı, KDP ile YNK hiç ama hiç bir araya gelemezlerdi. Davranılsaydı, Güney'deki ulusal demokrat yapı ile DTP arasında son aylarda gelişen olumlu ilişkiler olmazdı. Güney, özellikle de Barzani liderliğindeki KDP son aylarda daha belirgin bir biçimde Kandil'le,

DTP ile ilişkiler geliştirmezdi. Burada KDP siyaset yapıyor, genel çıkarları başa alıyor, geçmişte yaşanan sorunların esiri olarak davranmıyor. Kuzeyli siyasal güçlerin, Somutta KUDÇG'nin esas kendi gerçekliği olan DTP'ye dönük bir siyaset izlemesi gerekiyor. İzlenecek siyasetin özü, adım adım DTP ile yolları birleştirebilmek!.. Geniş bir siyasal ufukla DTP ve diğer siyasal gruplarla, bireylerle yolları birleştirme arayışı bir plan dahilinde sürdürülmelidir. Birleşik ulusal kongrenin program ve tüzüğü'nün temel taşlarının belirlenmesinin yanı sıra ucu açık bırakılmalı derken, kastımız budur.

Daha somutta birliğin bürüneceği örgütsel durum ve iç hukuku yönünden şunlar söylenebilir: Yaşanmış deneyler olarak Afrika Ulusal Kongresi (ANC), Hindistan Ulusal Kongresi, Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ), Cezayir Ulusal Kurtuluş Cephesi, Güney'deki Kürt Ulusal İttifakı, Bulgaristan Vatan Cephesi vb. örnekler var. Bu ve benzeri deneyler elbette incelenmeli ve varsa bize ilişkin dersler çıkarılmalıdır. Ama bunların hiçbiri ve özellikle Güney'deki deneyim de bire bir reçete olarak alınmaz. Biz kendi yolumuzdan yürüyerek, kendi özgü-lümüzde bir modele ulaşmalıyız. Dönülüp son 9 ayda yürüdüğümüz yol ve oluşturulan yapılanma irdelendiğinde, kaba hatlarıyla bir modelin yavaş yavaş şekillendiğini görürüz. Nedir bu model?

a) Önce Ankara, sonra esas Diyarbakır 2. genel ya da geniş toplantısının aslında gide-rek bir parlamento ya da meclis niteliğine büründüğü görülür. Birliğin adı ulusal cephe ya da birleşik ulusal kongre konulursa, ortalama 300 ile 400 arasında (şartlara göre bu daha da daralır veya genişler) seçilmiş delegasyondan oluşan bir parlamento (meclis) iç kurumlardan biri ve önemlisi olarak öne çıkar. Başlangıçta belirlense bile gide-rek seçimin esas alınacağı bir delegasyon ve belli bir oranda kontenjanın da olabileceği bir meclis. Ortalama altı ay veya yılda bir toplanan meclis. Bileşenini siyasal parti ve grupların, sendika ve meslek örgütlerinin

temsilcilerinin, ulusal azınlık temsilcilerinin, dini referanslı dernek veya cemaatlerin ve bağımsız şahsiyetlerin oluşturduğu parlamento...

b) Bu parlamentonun kendi içerisinde seçeceği ve şartlara göre 30 ile 40 kişi arasında değişecek bir Merkez Konsey veya Merkez Kurul ve bu kurulun da kendi içerisinde seçeceği 7 ile 11 kişi arası bir yürütme organı. Burada çizilen tablo, yürüyüşümüzün açığa çıkardığı biçimlenmedir ve halihazırda bu iskelet esas alınmalı; belirtilen rakamlar ve zaman dilimleri ise yaşam pratiğinin içerik kazandıracığı değişik hareketli olgulardır.

Örgüt ve birey hukuku

KUDÇG içinde tartışılan ve daha bir süre tartışılacak olan, örgüt ile bireyin (bağımsız şahsiyetin) hukukudur. Yani örgüt ile bireyin, birlik içerisinde nasıl temsil edileceği sorudur. Aslında bu sorunda da yürüttüğümüz yol ve iskelet olarak gerçekleşen yapılanmada, örgüt ile bireyin temsil sorununu çözmemize yarayacak veriler ortaya çıkmıştır. Şu anda örgütte birey de, meslek grupları da temsil ediliyor, fakat bu temsilin çerçevesi, yani bir yönüyle sınırlamayı da içeren çerçevesi daha belirlenmemiştir. Zira inşa edilen birlik daha iskelet halindedir. Bu konuda sadece bir örnek olarak FKÖ'ye bakılabilir. FKÖ'de Filistin Ulusal Parlamentosu (ya da ulusal konseyi) bulunur. Parlamento da siyasal gruplar, meslek örgütleri temsilcileri ve yaşamın çeşitli alanlarında önde gelen Filistinlilerden (bağımsız şahsiyetlerden) oluşur. Parlamento kendi içinde merkez konseyi belirler. Merkez Konsey'de El Fetih 4, Saika 2, FHKC 2, FDKC 2, Arap Kurtuluş Cephesi 2, çeşitli meslek birlikleri 6, bağımsız şahsiyetler 5 kişi ile temsil edilir. Buradaki veriler bugünün FKÖ'süne ait değil, 1970'li yıllara aittir. Bu örneği verirken bizde de aynen böyle olsun demiyorum. Örnekten şu ders çıkarılabilir: Ulusal cephede ya da

kongrede temsil sorununda hem siyasal gruplara hem de meslek birlikleri ve bağımsız şahsiyetlere bir oran belirlenerek, bir sınırlamanın kaçınılmaz olacağıdır. Üzerinde düşünülmesi gereken sorun budur.

Örgüt ve birey sorununa gelince şunları kısaca belirtmek istiyorum. (Birey ve özne sorununu uzun ideolojik-felsefi irdelemem Sosyalist Mezopotamya Dergisi'nin 14. sayısında yayınlandı, isteyen okuyabilir.)

1-) Öncelikle güçlü birey (özne manasında) olmak ile, benliğe odaklanmış bireycilik ve bireyci davranış nitelik olarak çok farklı şeylerdir. Özne olma içeriğiyle örgüt içinde olsun dışında olsun birey (özne) olmayı hedefleyeceğiz; fakat yine ister örgüt içinde ister dışında olsun bireyciliği, benliğe odaklanmış bireyci davranışı teşvik etme yerine tersine eleştirmeliyiz. Eğer bireylerin (örgütlü, örgütsüz) arayışında olduğumuz birliğin yaratılmasında ve mücadelesinde birer güçlü özneler olmalarından bahsediyorsak, bu doğrudur ve örgüt, parti bunu engelliyorsa bu engel aşılmalıdır. Ama unutmayalım ki, ne kadar esnek ve geniş yapıda olursa olsun, cephe veya ulusal kongre de bir örgütlenme, bir organizasyondur ve kolektif davranışı gerektirir.

2-) Salt bireysel hukuk üzerine inşa edilmiş ne siyaset ne de organizasyon tarihte yoktur. Cephe ya da ulusal kongre son tahlilde bir siyaset aktörüdür, siyasal örgütlenmedir. Ve dolayısıyla parti, örgüt gibi yapılanmalar reddedilerek ya da örgütsel temsiliyetleri dışlanarak örülemez, iç hukuku belirlenemez. Devletten devletsizliğe geçişin sağlandığı ya da bu yolda önemli yol alındığı, yani politikanın -ki devletle özdeş veya sınırdaştır- tümüyle veya büyük oranda aşıldığı yer veya koşullarda özne olarak birey öne çıkar, ancak o zaman da siyaset hukuku tarihe karışmış demektir. Bu sorunu uzatmak istemiyorum. Hele de İsveç gibi ülkelerden farklı olarak daha ulusal sorunun bile çözümlenmediği ülkemizde siyasette parti/örgüt yerine bireyi öne çıkarmak temelden yanlıştır. Dolayısıyla, yaygın ba-

ğimsız bireyler bugün gerçeğimizdir, ancak bu olumlanacak bir durum değildir. Parti ve örgütlerin zayıf ya da sorunlu olmaları da bireyin siyaseten bağımsız duruşunu haklı kılmaz. Ama buna rağmen "bağımsız kalacağım" diyen dostlarımız varsa -ki var- iradelerine saygı duyup birlikte ne yapacağımızı tartışacağız.

Fakat biz MESOP olarak bağımsız duran dostlarımıza, sahip oldukları ideolojik-politik duruşlarına en yakın parti veya örgütte yer almaları yönünde çağrıda bulunuyoruz. Örgütsüzlüğü değil, örgütlü davranışı olumlamayı sürdüreceğiz. Çünkü modern birey örgütlü bireydir.

3-) Bir şeyi daha teşvik edeceğiz: Birlik içerisinde geçmiş aristokratik ya da aşiretçi hiyerarşiden beslenen ünlü aile, soy, onur, şeref kavramları yerine modern bireyin (öznenin) temsil ettiği ve insanlık onuru, vatandaşlık onuru/şerefi denilebilecek değer ve sıfatların esas alınmasında ısrarlı davranacağız. Çünkü burjuva demokratik onur/şeref bile hepimizi yasa önünde en azından biçimsel de olsa eşitler. Bazı kişiler için, sırf falan ünlü ailenin, tarikatın, aşiretin, paşazade ailenin bireyidir diye, bir işçi, köylü, esnaf kökenli aileden gelen birisinden daha çok onura/şerefe ve dolayısıyla saygıya layıktır denilemez. Bırakalım komünist olmayı, burjuva ulusal demokratik değerlere sahip olan veya hedefleyenler açısından da böyle bir ayırım kabul edilemez. Şeref/onur konuklarımız olmayacak mı? Olacak. Ama şeref/onur konuklarımızı belirleyecek olan, ulusal özgürlük ve eşitlik mücadelesindeki yerleridir.

"...biz komünistler başta halkların özgür iradeleriyle birliklerinden yana oluruz; irademiz dışında Kürt ve Türk halkları arasında kurulan ve geliştirilen entegrasyon ve nihayet yine irademiz dışında girilen AB süreci gibi daha bir çok faktör nedeniyle federasyonu savunuyoruz. Federasyonu savunan başka güçler de var, ama bağımsızlık diyen dostlarımız da var. Bu nedenle eğer uzlaşma sağlanamazsa -ki zor görünüyor- bunu bir tıkaç ya da bariyer haline getirmemek gerekiyor".

Birliğin siyasi hedefleri (program)

Hedeflenen birliğin siyasi hedefleri (program) üzerinde dururken, belli başlı şu noktaların ele alınması gerektiğine inanıyorum.

a-) Kürt sorununun özü siyasi bir sorun olup, bir halkın kendi ülkesinde kendi ulusal kaderini tayin etme hakkıdır. Kısacası kendi devletini kurma hakkıdır. Bu vurgu

net belirlenmeli. Zaten Ankara ve Diyarbakır toplantılarında da bu belirlenmiştir. Biçim sorununa gelince, biz komünistler başta halkların özgür iradeleriyle birliklerinden yana oluruz; irademiz dışında Kürt ve Türk halkları arasında kurulan ve geliştirilen entegrasyon ve nihayet yine irademiz dışında girilen AB süreci gibi daha bir çok faktör nedeniyle federasyonu savunuyoruz. Federasyonu savunan başka güçler de var, ama bağımsızlık diyen dostlarımız da var. Bu nedenle eğer uzlaşma sağlanamazsa -ki zor görünüyor- bunu bir tıkaç ya da bariyer haline getirmemek gerekiyor. Bir süre daha Diyarbakır toplantısında da kabul gören ilk metindeki belirlemeye sadık kalınarak uzlaşma sağlanabilir. Ayrıca böylelikle DTP ve diğer güçlerin katılmaları durumunda onların bakış ve önerilerine de açık olur.

b-) Programın perspektifleri belirlenirken, dünyanın mevcut çok kutuplu emperyalist güç odakları gerçeği dikkate alınmalıdır. Dünyada iddia edildiği gibi tek kutupluluk, imparator olarak ABD yok. Son aylarda çok kutupluluk daha belirgin olarak şekilleniyor. ABD-İngiliz ekseninin yanı sıra Rusya-Çin eksenindeki Şanghay İşbirliği Örgütü -ki Hindistan, Pakistan ve İran da

ŞİÖ'ye şu an gözlemci sıfatıyla katılıyorlar; Almanya-Fransa eksenindeki AB; bu belli başlı güç odakları arasında sıkışan ve ABD vesayeti altından sıyrılmaya çalışan Japonya. Son yıllarda her gün beynimize şırınga edilen üç propaganda malzemesinin boş ve içi kof iddialar olduğu anlaşıldı. Nehri'nin İmparatorluk tezi, Fukuyama'nın "tarihin sonu" ve S. Huntington'un "medeniyetler çatışması" tezleri çöktü. AB, ABD ve Rusya ağırlıklı ŞİÖ, Türkiye siyasetinde ciddi birer girdidirler. Bu belli başlı güç odakları arasında Ortadoğu ve Asya üzerinde egemenlik hesapları yeniden kızışıyor. Bu yöndeki gelişmeler dikkatle irdelenerek dışa dönük yönelim belirlenmelidir.

c-) 20.yy'da, özellikle 20.yy'ın ikinci yarısında Afrika ve Asya'da art arda halkların ulusal bağımsızlıklarını ilan ettiği siyasal iklim bugün yok. En başta, ulusal sorunu çözümlenmemiş çok az sayıda halk kaldı yeryüzünde. Herkes belli bir toprak parçasında kendi ulus devletini ilan etti. Bunlar bugün gerçekten bağımsız mı değil mi, bu ayrı bir tartışma konusu. Dün ulusal kurtuluş hareketleriyle dayanışma içinde olan sosyalist sistem yok. Bağımsız bağlantısızlar hareketi (ismen halen var, fiilen yok), uluslararası işçi sınıfı hareketi ve dünya komünist hareketi ise oldukça zayıf. Böyle bir siyasal iklimde çözüm arayışı içinde olduğumuzun bilincinde olmalıyız. Fakat bir gerçeğimiz daha var: Dünyada 21.yy devrimci dalgasının ilk habercilerinin tarih sahnesine çıktığı bir evreye de girmiş bulunuyoruz. Önümüzdeki yıllarda, gittikçe kalınlaşan-belirginleşen bir tonla dünya siyasetinde sol/sosyalizm mücadelesi yeniden sahnede yerini alacak, alıyor. Dikkatle izlenmesi gereken diğer bir gelişme de budur.

d-) Dünya barışa doğru değil, hızla savaş, savaşlara doğru sürükleniyor. Herkes "barış, barış" diyor ama filiyatta herkes savaşa hazırlanıyor. Bu savaşın patlak vereceği muhtemel alanların başında İran geliyor. ABD'nin İran'a müdahalesi, savaşın yeni bir dünya savaşına doğru büyümesine yol açabilir. Dikkatle izlenmesi gereken bir diğer sorundur.

e-) Diğer parçalara oranla ciddi bir kapitalist sanayileşmenin gerçekleştiği Kuzey Kürdistan gerçeği var. Dünya çapında merkezden çevreye doğru "sanayi taşıma hareketi"nin yansıması olarak Türkiye'nin İstanbul, İzmir gibi sanayi merkezlerinden Denizli, Afyon, Konya'ya ve Antep, Maraş, Malatya, Urfa'ya doğru sanayinin taşındığı gerçeği de Kürdistan'da kapitalist gelişmeyi önümüzdeki yıllarda hızlandıracaktır. Bu gelişmenin programatik yansıması, ortak ulusal paydanın yanı sıra ve hatta ona da içerik katacak olan işçi-emekçi yığınların ekonomik, sosyal taleplerinin ciddi olarak yer almasıdır. Kuzey'de halkı harekete geçirecek olan salt başat ulusal talep değil, başat ulusal taleple de iç içe olan ekonomik, sosyal talepler de bulunuyor. Acil ulusal istemlerin yanı sıra acil ekonomik, sosyal talepler uğruna mücadele, birliğin mücadele hedefleri arasında yer almalıdır.

Sonuç olarak; program başlangıçta oldukça kısa tutulmalıdır. Genel çizgileri belirlenmeli, ayrıntılar ya da bizi tıkayacak olan sorunlar sonraya bırakılmalıdır. Böylece hem yeni katılımlarla, hem de pratik-politik yaşamın katacağı içerikle program süreç içerisinde geliştirilmelidir.

* Bu yazı sosyalist Mezopotamya dergisi 16. sayısında ve www.mesopotamya.net sitesinde yayınlandı.

ULUS OLMAK

■ Bayram BOZYEL

Kürt Ulusal Demokratik Hareketi Kürt hareketinin özgürlük talebini açık bir şekilde Türk halkı ile birlikte iki halkın hak eşitliğine dayalı bir federasyon modeli çerçevesinde projelendirmeli ve onun etrafında birliğini örmelidir.

'Diyarbakır toplantısını, Kürt halkının ulusal iradesi anlamına gelebilecek ulusal ve kurumsal bir birlik oluşturma yönünde atılmış bir adım olarak nitelendirmek gerekir, daha fazla değil. Önümüzde daha uzun ve zorlu bir yol var.

Hem Ankara hem de Diyarbakır toplantısında bir şey ortaya çıktı. Kürt aydın ve siyaset kadrosu bir arada ortak çalışma kültürünü, geçmişle kıyaslandığında, oldukça içselleştirmiş durumda. Ulusal duyarlılık geçmişe göre daha ağır basıyor. İç ve dış deney ve koşulların toplamı bizi olgunlaştırıyor. Kürtler meyve verme çağına giriyor. Ben tabloyu böyle okuyorum.'

Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu tarafından 17-18 Aralık 2005 tarihinde Diyarbakır'da gerçekleştirilen Kürt Ulusal Demokratik Birlik Toplantısı sonrasında gör-

düğüm tabloya ilişkin yukarıda dile getirdiğim inancımı koruyorum.

Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu somutunda yürüyen Kürt siyasal hareketinde Birlik çalışmalarının ete kemiğe bürünme aşamasına geldiği şu günlerde, konuya başka bir perspektiften bakmaya devam edeyim.

Geleceğe İlişkin Ortak İrade

Ulusları ulus yapan vazgeçilmez unsurlar var; dil birliği, tarih birliği, coğrafi birlik, ruhi şekillenme birliği ve bütün bunların sonucu olarak ulusal duruş, ulusal pozisyon birliği. Dünya düzenini ulus dediğimiz aktörler belirliyor. Ulusal aktörler ise dünya siyaset sahnesine ulusal duruşlarıyla yansıyorlar.

Uluslar, ulusal pozisyonlarını ilk elde ulusal kurumları ile ortaya koyuyorlar. Mevcut uluslar düzeninde parlamento ulusun birliğinin ve ortak iradesinin kişilik bulduğu organdır. Ulus kendi iç çeşitliliğini kendi parlamentosunda sentezler ve ortak bir vücuda kavuşturur. Parlamento ulusun iradesidir, ulusun aklısıdır, ulusun vicdanıdır, ulusun gözü kulağıdır. Modern demokrasiler çağında ulusun siyasal sisteme demokratik katılımının da (basın, sivil toplum örgütleri vs'nin yanı sıra) temel mekanizmasıdır parlamentolar. Parlamento ulusun ortak iradesi olmak bakımından hem ulusun iç düzenini sürdürür hem de ulusu dışa karşı temsil eder.

Olaya tersinden bakmak, vurgulamak istediğimi daha da çarpıcı kılabilir. Örneğin, geleceği hakkında ortak bir iradeden yoksun bir ulus kelimenin gerçek anlamında ulus olabilir mi? Hiç olmazsa, dünyaya karşı kendine has bir duruşu olmayan bir ulus, ulus olabilir mi? Eğer ortak ve kendine has bir politik duruş, ulusu temsil eden ortak bir irade, bu duruş ve iradeyi cisimleştiren kendine has ulusal bir mekanizma yoksa, o zaman ortada ulus da yoktur.

Egemen, bağımsız ve özgür uluslar için durum aşağı yukarı böyledir.

Peki ya özgürlükten yoksun, tahakküm

altındaki halklar bakımından duruma nasıl bakmalı?

Örneğin Kürtler bakımından.

Kürtler iki yüzyıla yakın bir zamandır özgürlük için mücadele veriyor, cefa çekiyor.

Karşı taraflar da bu mücadeleyi her türlü çağdışı yöntemlerle bastırmaya çalışıyor.

Buraya kadar anlaşılmayan bir durum yok. Sorun şurada. Kürtler bu mücadeleyi şimdiye dek daha çok parçalı, bölük, pürçük yürüttü. Kürtler özgürlük mücadelesinde ulusun azami kesimlerini kucaklayan ulusal mekanizmalar yaratamadılar, ulusun azami gücünü mücadele alanına sürme becerisini gösteremediler. Bütün bunların devamı olarak Kürtler onca mücadele ve bedellere rağmen ulusal ölçekli bir duruş sergileyemediler, dışa karşı ortak ulusal bir tutum ve irade oluşturamadılar.

O halde sormak gerekmez mi? Kürtleri ulus yapan ortak bir dilleri, ortak bir tarihleri, yaşadıkları ortak bir coğrafya ve ülkeleri varsa, neden özgürlük talepleri etrafında ortak bir birlikleri olmasın? Kürtlerin ortak bir ruhi şekillenmesi varsa, neden özgür gelecekleri konusunda ortak bir iradeleri olmasın?

Şunu hemen belirtelim ki, ulusu ulus yapan dil ve tarih birliği gibi faktörler tarihsel süreçte kendiliğinden oluşan irade dışı faktörlerdir. Sözü ettiğim ulusal irade ve ulusal kurum gibi etmenler ise adından da anlaşıldığı gibi iradi faktörlerdir ve özel çaba gerektirirler.

Konunun burasında karşımıza egemenlerin negatif rolleri ortaya çıkar.

Egemen güçler Kürtlerin özgürlüklerini ellerinden aldıkları gibi, onların ortak politik duruş sergilemelerini, ulusal kurumlar oluşturmalarını engellemek için her yonteme başvuruyor. Bu doğru. Ancak bu gerekçeden hareketle söz konusu dağınkılığı tarif etmek kaderciliğe boyun eğmek anlamına gelmez mi? Şöyle mi diyeceğiz, 'başkaları özgürlüğümüze karşı olduğu için biz özgür olamayız'. Bu kaderci bir anlayıştır. Biz bi-

liyoruz ki egemenlerin gücü her şeye kadirdir değil. Bu bir mücadeledir. Haklı ile haksızın, işin başında güçlü ile güçsüzün. Ancak güç olayının göreceli olduğu milyon örnekle sabittir. Dün güçlü olan bugün zayıf olabilir. Bugün zayıf olan yarın güçlü hale gelebilir. Birileri Kürtlerin ortak ulusal

bir irade oluşturmasını engelleyebilir. Kürtler de var güçleriyle bunu oluşturmak için çalışır, başka yolu yok. Başkaları Kürtlerin sonsuza kadar parçalı, dağınık ve zayıf kalması için ellerinden geleni yapabilir. Kürtler de tersine bu kötü tabloyu aşmak için her şeyi ile çabalar, direnir.

Kürtlerin gücü belirli verili koşullarda egemenlerinkine yetmeyebilir. Ancak Kürtlerin iradi anlamda ortak bir duruş sergileyememe sorununu tek başına egemenlerin karşı iradeleriyle açıklamak gerçekçi değil.

Ulusal Merkezi Bir Kurum Gerekli

Söyleyeceğim şu, Kürtlerin, egemen ulusların parlamentolarına denk düşen ulusal bir kurum ya da kurumlara ihtiyacı var. Öyle bir mekanizma olsun ki Kürt halkının esas ve moda deyimle stratejik çıkarları ve ilişkileri hakkında söz söyleyebilecek kudrete ve temsile sahip olsun. Elbette özgür olmayan bir ulusun demokratik bir seçimle kelimenin gerçek anlamında temsili bir ulusal kurum oluşturması mümkün değil. Dünyada başka ulusların deneyleri var. Bunları da gözeten ve özgür olmayan koşulları dikkate alan ulusal temsili kurum oluşturmak mümkün.

Bu kurum ulusun ana eğilimlerini temsil gücüne haiz olmalı.

Bu kurum ulusun temel çıkarlarını formüle edebilecek yetenekte olmalı.

Bu kurum ulusun özgürlük mücadelesinde

Kürtlerin, egemen ulusların parlamentolarına denk düşen ulusal bir kurum ya da kurumlara ihtiyacı var. Öyle bir mekanizma olsun ki Kürt halkının esas ve moda deyimle stratejik çıkarları ve ilişkileri hakkında söz söyleyebilecek kudrete ve temsile sahip olsun.

sinde merkezi, duruma göre koordinatör bir rol oynamalı.

Bu kurum özetle Kürtlerin (parlamentoya denk düşen) Ulusal Birlik organı olmalı.

Somutun somutu

Somutu somutlaştırmak için Kürt toplumunun mevcut siyasal tablosuna bir kez daha dönüp bakmakta yarar var. Başka

bir ifade ile merkezi ulusal bir kurum oluşturmak bakımından durum nedir ve işe nereden başlamalı?

Bu açıdan tabloya bakıldığında hemen karşımıza PKK ve onun izdüşümü olan siyasal yapılanma ve bunların etki alanında geniş bir kitle gücü çıkıyor.

Potansiyel olarak Kürt ulusal demokratik hareketinin bir bileşeni sayılması gereken bu kesim, somut siyaset anlamında Kürt ulusal demokratik yelpazesinden oldukça uzak bulunuyor. Bu nedenle bu aşamada bunları esas alan ulusal bir mekanizma oluşturmak güç görünüyor. Ne var ki, böyle bir tespit işimizi kolaylaştırmıyor, tersine zorlaştırıyor. Çünkü bu tespit ile önemli bir ağırlığa sahip bir Kürt aktör ulusal demokratik mekanizmanın dışında kalıyor.

Geriye kalan ulusal demokratik yelpaze gelince. Bu kesimlerin avantajı fikri ve politik bakımdan kişilikli bir ulusal duruşa ve Kürt vicdanına tercüman olabilecek politik perspektife sahip olmaları. Bu kesimin dezavantaj ise geniş yığınlarla buluşmama sıkıntısı.

Bu çerçeveden bakıldığında görülen o ki, Kürt Ulusal Birliği iki aşamalı bir yol izleyecek.

Birinci aşamada, şu aşamada benzer yaklaşım içinde olan Ulusal demokratik güçlerin birliğini sağlamak mümkün. Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu, sözünü

ettiğim ulusal güçlerin önemli kesimlerini şimdiden buluşturmuş durumdadır. Sarf edilecek ek çabalarla söz konusu tanıma denk düşen diğer ulusal demokratik güçlerle bütünleşmek zor değil.

Ulusal Birliğin ikinci evresi ise PKK'nin etki alanında olan Kürt yurtsever güçleriyle buluşmayla gerçekleşecek.

Ulusal birliğin bu aşamasının hemen bugünün sorunu olmadığını, birinci aşamanın gerçekleştirilmesine ve Kürt hareketinde diğer olası gelişmelere bağlı olarak sürecin şekilleneceğini söylemek mümkün.

Peki ortada bir ulus varsa ve bu ulusun kendi geleceğine ilişkin bir ortak iradesi olacak ise, bu ulusal irade hangi ilkeler etrafında şekillenmeli? Başka bir deyişle Kürt halkının özgürlük talebi siyasetin kavramlarıyla nasıl formüle edilmeli?

Ulusal Siyaset Stratejisi ve UKTH İlkesi

Siyaset ile ilke farkı

Bilindiği gibi, geçen yüzyıldan başından itibaren başta Wilson, ardından da Lenin'in formüle ettiği Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı ilkesi, özgürlükten yoksun bağımlı ve sömürge halklar sorununda temel ilke olarak benimsenmiş durumda. Taşındığı meşruiyet nedeniyle bu ilke geçen yüzyılda dünya siyasetine yön veren hemen hemen bütün temel uluslar arası belgede yer aldı. Bu ilkenin Kürt halkı bakımından da geçerli olduğuna kuşku yok. Kürt halkının son iki yüzyıllık mücadelesi esas olarak bu ilkenin realizasyonuna dönük bir seyir izledi.

Ne var ki bu ilkeden meşruiyetini alan Kürt halkının ulusal özgürlük mücadelesi her keresinde farklı farklı talepler biçiminde somutlaştı.

Söylemek istediğim şu; UKTH ilkesi

Bir ulus bakımından UKTH ilkesi somut siyaset diliyle formüllendirilmeden, federasyon ya da bağımsızlık seçenekleriyle ilişkilendirilmeden somut bir anlam taşımaz, pratik bir değer ifade etmez. Bir ulus kendi kaderini tayin edecektir, başka bir deyişle bu hak kullanımının bir ismi, cismi olacaktır. Bu da esas olarak ya görünür bir gelecekte Türk halkı ile birlikte yaşamaktır ya da ayrılıp ayrı bir devlet içinde yaşamayı tercih etmektir.

ulusal sorunlarda yol gösterici evrensel bir ilkedir. Bu ilke tek tek bütün halkların kurtuluş mücadelelerinin siyasal programı olmaz. Başka bir deyişle Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı ilkesi ile ezilen ulusların sorunları otomatik olarak çözülüyor. Her ulus kendi kaderini kendi tarihsel, sosyal, siyasal ve jeostratejik koşulları içinde, kendini kuşatan iç ve dış koşullar bütünlüğü içinde belirliyor. Dolayısıyla her ulus bakımından UKTH ilkesi başka başka biçimlere bürünüyor.

Bu Kürt halkı için de geçerli. Kürt halkı bakımından kendi kaderini tayin etmek; ya ayrılıp tek başına veya başkalarıyla kaderini birleştirmek ve ayrı bir devlet içinde örgütlenmek ya da kaderini Türk halkının kaderiyle birleştirerek federal bir sistemde yaşamayı tercih etmektir. Bu iki ana tercih ve onların değişik versiyonları dışında Kürt halkı bakımından başka bir seçenek yok. Kürt halkı bakımından UKTH ilkesini bu iki seçenekten soyut olarak değerlendirmek, eğer politika bilmemek değilse, havanda su dövmekten başka bir şey değil.

Özetle, Kürt sorunu bakımından UKTH ilkesini yol gösterici ilke olarak benimsemek başka bir şeydir, Kürtler bakımından bir ulusal özgürlük-kurtuluş siyasal programı oluşturmak ayrı şeydir.

Bir ulus bakımından UKTH ilkesi so-

mut siyaset diliyle formüllendirilmeden, federasyon, bağımsızlık ya da başka çözüm seçenekleriyle ilişkilendirilmeden somut bir anlam taşımaz, pratik bir değer ifade etmez. Bir ulus kendi kaderini tayin ederse onu bir somutluk içinde tayin edecektir, başka bir deyişle bu hak kullanımının bir ismi, cismi olacaktır. Bu da esas olarak ya görünür bir gelecekte Türk halkı ile birlikte yaşamaktır ya da ayrılıp ayrı bir devlet içinde yaşamayı tercih etmektir.

Öte yandan bu konu bağlamında şunu söylemekte yara var. Bir ulusun ulusal demokratik güçleri bakımından UKTH ilkesinin uygulanması ulusun kendisine bırakılmaz. 'Bırakalım ulus kendi kaderini nasıl tayin ederse öyle tayin etsin' denilip işin içinden çıkılmaz. Bu mantığın bir adım ötesi bu hakkın kullanılıp kullanılmamasını da ulusa bırakmaktır. Bu yaklaşım politik aktörleri devre dışı bırakmak ve onları toplumdaki soyutlamaktır.

Oysa politik güçlerin toplumun değişim ve dönüşümde müdahaleci ve kimi zaman öncü bir rolleri var. Kürt ulusal demokratik güçleri diğer ülkelerdeki politik güçler gibi kendi halklarının geleceği için projeler geliştirir, bunları topluma mal etmeye çalışır, toplumdaki aldıkları güç oranında bunları realize eder. Güçleri yetmediği zaman da ulusun ortaya koyduğu iradeye saygı çerçevesinde demokratik yöntemlerle mücadelelerini sürdürür, koşulları kendi politikaları yönünde olgunlaştırmaya çalışırlar.

Özetle, son tahlilde ulus kendi kaderini tayin edecek, buna kuşku yok. Ancak biz o ulusun bir parçasıyız, üstelik iddia sahibi bir parçasıyız, pasif unsurları değil. Ulus kendi geleceğini belirlerken, bilelim ki yüzlerce faktör ve güç odağı onun karar alışında etkili olacak. Böyle bir tablo içinde Kürt halkının politik aktörleri bir kenara çekilip ulusun karar alma sürecini dışarıdan seyredebilirler mi?

Biraz da çevremize bakalım isterseniz. İran Kürtleri UKTH ilkesinden ne anlıyor? Dün otonomiydi anladıkları, bugün federas-

yon. Irak Kürtlerinin UKTH ilkesinden anladığı, dün otonomiydi, bugün federasyon ve gelecekte bağımsızlık öngörüsünü saklı tutma hakkı. Filistin halkı UKTH ilkesini bağımsız bir devlet hakkı olarak algılıyor. Bask, Katalan ve diğer halkların istediği esas olarak federasyon talebidir. Türkiye, dikkat edelim, Kıbrıs Türkleri için UKTH ilkesini değil, ayrı devlet anlamına gelen bir şeyler istiyor

Bu noktada iki şey önemli.

Birincisi, bir halkın geleceği bugünden kurulur. Kuzey Kürdistan bakımından her ne düşünüyor, her neyi projelendiriyorsak onu bugünden örnek gerekir. Deyim yerinde ise mücadele taktiklerimizi, günlük ve kısa vadeli politik ilişki ve argümanlarımızı Kürt halkı için öngördüğümüz ulusal projeye göre belirlemeli, onunla uyumlu kılmalıyız.

Böyle düşünmek ve davranmak, ulus açısından farklı politik koşullar doğduğunda esnemeyeceğimiz, yeni koşullara uygun yeni projeler geliştirmeyeceğimiz anlamına gelmez.

Irak Kürt hareketi son 20 yılda otonomi çizgisinden bağımsızlığı tartışır noktaya geldi. Bu, koşulların gerektirdiği son derece hem esnek hem kararlı bir politik tavidir. Türkiye'deki Kürt halkı bugün federasyon talebini ön plana çıkartır ve kitleleri bu talep etrafında harekete geçirir, 5-10 yıl sonra ülkede ve bölgede ya da dünyada farklı gelişmeler gündeme geldiğinde bu kez sözcüğü bağımsızlık ya da ayrılma talebi ön plana çıkartılabilir. Kürt halkı için bugünden çözüm modelleri geliştirmek, ne onunkine ne de kendi irademize ipotek koymak anlamına gelir. Politik mücadele yaşamın kendisi gibi dinamiktir ve yeni koşullara karşı duyarlı olmayı gerektirir.

Bir şey daha; somut siyasal talepler her zaman soyut ilkesel belirlemelere kıyasla kitlelerin ilgisini daha çok çeker ve onları harekete geçirir. Kitleler ne için mücadeleye çağırıldıklarını somut ve açık olarak bilmek isterler.

Kısaca ifade ettiğim nedenlerle Kürt Ulusal Demokratik Hareketi Kürt hareketinin özgürlük talebini açık bir şekilde Türk halkı ile birlikte iki halkın hak eşitliğine dayalı bir federasyon modeli çerçevesinde projelendirmeli ve onun etrafında birliğini örmelidir.

Dünyadaki bütün muhataplarımıza Kürt halkının öngörülür bir gelecekte (öngörülebilir gelecek diyorum, çünkü 40-50 yıl sonrasının dünyasında olacaklar üzerinde belirgin projeler inşa etmek mümkün değil. Biz en çok yirmi yılı öngörebilir ve o çerçevede somut siyasi projeler geliştirebiliriz) Türk halkı ile federal bir birlik içinde yaşamak istediğimizi haykırabilir ve herkesi buna göre pozisyon almaya çalışabiliriz. Türkiye demokrasi güçleri ile bu proje çerçevesinde federal bir ülke ve devleti nasıl inşa edeceğimizi masaya yatırabiliriz. Kürt halkını bu talepler etrafında mücadele alanlarına çekebiliriz.

Bu talebin Türk ve dünya kamuoyu tarafından süreç içinde yanıtı bırakılması halinde ise Kürt halkının kendi geleceğini başka biçimlerde kullanma hakkını saklı tuttuğunu herkese hatırlatırız.

Benim Kürt ulusal demokratik güçlerin ortak ulusal program sorununa yaklaşımım özetle budur.

Söz konusu açıklıkta bir ulusal proje etrafında bir araya gelinemediği zaman elbette yol açabileceği politik zaafı da dikkate alarak UKTH ilkesi, ulusal demokratik güçlerin üzerinde uzlaşabileceği ortak payda olarak kabul edilebilir.

Demokrasi Programı

Kürt ulusal demokratik güçlerinin etrafında birleşeceği ulusal programın diğer bir ayağı daha var, Türkiye ölçekli demokrasi mücadelesi ve bunun tanımı.

Önce olmazlardan başlayarak görüşlerimi özetlemeye çalışayım.

Kürt hareketi yakın tarihte silahlı mücadele ile sonuç alamadı, (yine görünür bir gelecek sınırlı olmak üzere) gelecekte de

bu olası görünmüyor.

İkincisi, Irak, Yugoslavya örneklerinde olduğu gibi veya İran, Suriye için düşünülen bir dış müdahale Türkiye bakımından geçerli görünmüyor. NATO üyesi bir ülke, AB ile tam üyelik yolunda ve AB ile stratejik ilişkiler içinde olan bir Türkiye'ye dışarıdan yapılacak fiili bir müdahale üzerinden Kürt halkına gelecek aramak doğru değil.

Üçüncü ve öngörülebilir seçenek ise, Kürt halkının özgürlüğünün demokratik, barışçıl ve elbette siyasal yöntemlerle elde edilmesi seçeneğidir.

Burada Kürt sorununun çözümü ile Türkiye'nin demokratikleşmesi sorunu arasındaki yakıcı bağ karşımıza çıkar.

Burada, Türk halkının sorunun çözümüne ikna edilmesi ve bu anlama gelebilecek demokratik bir olgunluğun sağlanması önemlidir.

Kürt halkının Türk halkı ile ortak ve eşitlikçi bir yaşam sorunu olduğu sürece, Kürt halkının özgürleşmesinde Türk halkının demokratik ve siyasal bilincinin bir rolünden söz edildiği sürece, Kürt hareketi bakımında Türkiye ölçekli bir demokrasi projesinin gündeme gelmesi kaçınılmazdır.

Böyle bir projenin üst tepesinde yeni bir anaysa sorunu gelir.

Dolayısıyla Kürt hareketi, Kürt halkının varlığını kabul eden, onu Türk halkıyla eş haklara sahip bir hukuka oturtan, bugün Türkiye diye bilinen ülkeyi Kürt ve Türk halkının hak eşitliğine ve federal birliğine göre her şeyiyle yeni baştan tanımlayan bir anayasa talebini demokrasi projesinin ve ulusal siyasetinin tepesine oturtmalıdır.

Sorunu böyle koymak işimizi baştan kolaylaştırır.

Geriye kalan, bu talebi adım adım diğer istem ve hedeflerle desteklemek ve bütünleştirmektir.

Kürtçe eğitim ve yayında tam bir eşitlik, Kürtçe isimlerin iadesi, Kürt ve Kürdistan ismiyle örgütlenme hakkı.

Kürtçenin kamusal alanda resmi dil ola-

rak kullanılma hakkı,

Gerici ve illegal yapılanmaların tasviyesi,
Geçmişin suçlularından hesap sorulması.

Laiklik talebi, diğer azınlıklara ilişkin talepler,

Ekonomik ve sosyal tedbirler,
Genel af vs.

Birlik Modeline İlişkin Genel Yaklaşım;

Yukarıda belirttiğim gibi Kürtlere başka ulusların parlamentolarına denk düşen ulusal bir kurum gerekli.

Kurumun adından çok işleyişi ve fonksiyonu önemli. Söz konusu kurum, ulusun bütün katman ve renklerinin talep ve beklentilerini gözetmeli, bunlardan ulusal perspektifler ve politikalar oluşturmalı ve bunların hayat bulması için merkezi bir rol oynamalı.

Söz konusu kurum, ulusun esas katmanlarının temsiliyetini gerçekleştirmeli, ulusun iradesini katılımcı, demokratik uzlaşma, karşılıklı saygı ve hoşgörü içinde oluşturmalı, ona vücut kazandırmalı.

Mevcut durumda söz konusu kurumun ulusun azami katman ve eğilimlerini kucaklayacak durumda olmaması böyle bir kurumu tasarlamak ve kurmak önünde engel değil.

Zaten özgür olmayan koşullarda bu anlamda bir kurumun özgür ülke parlamentoları benzeri bir temsiliyet kabiliyetini yakalamasını beklemek oldukça safça bir yaklaşım olur.

Dolayısıyla bu aşamada, Ulusal Birlik bu perspektifi benimseyenlerden oluşur ve kapsam dışındakileri katma mücadelesi verir.

Ulusal Birlik kurumu bu aşamada söz konusu perspektife sahip bütün siyasal parti, siyasal girişim, çevre, grup ve aidiyetlerden ve bağımsız şahsiyetlerden oluşur. Söz konusu çevrelere ve seçilmiş Kürt politik şahsiyetlerine belli kotalar öngören bu organ, çerçevesi belirlenmiş kurallara bağlı olarak il ve bölge delegelerinin katılımıyla gerçekleşir

Ulusal Birlik belirlenen iç işleyiş ve tüzük çerçevesinde organlarını oluşturur, kararlar alır ve hayata geçirir.

Sonsöze İlişkin

Yukarıdan beri yaptığım değerlendirmelerin esas olarak bir yıllık geçmişe dayalı Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubunu referans aldığı ve şekillenişine katkı amaçlı olduğu açık. O halde belki de başta söylemem gereken birkaç noktayı burada belirteyim.

KUDÇG'un 4 Eylül 2005 tarihinde, ön hazırlıksız ve görünürde kendiliğinden bir süreç olarak başlaması onun Kürt halkının yüzyıllık birlik özlemlerinden beslendiği gerçeğini ortadan kaldırmıyor.

Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubunda somutlanan birlik çalışmalarının kısa sürede bu kadar yol almasının ve yankı bulmasının esas nedeni budur.

Bu çalışmanın diğer bir ve belirleyici özelliği ise onun bizzat Kürt halkının içinde ve ülkesinde yeşeriyor ve gelişiyor olmasıdır. Bu durum, birlik çalışmalarına gerçekçilik ve bu oranda da yaşayabilirlik kazandırıyor.

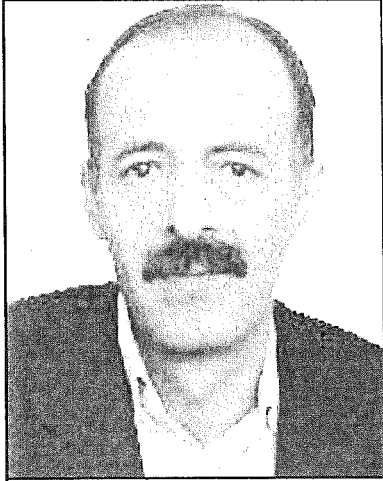
KUDÇG süreci açık ve legal koşullarda işletildi, Türkiye'nin ve Kürt toplumunun sıcak gerçeklikleri içinde şekillendi ve yürüyor. Bu durum Çalışma Grubunu gerçekçi ve tutarlı kıldı, söyledikleri ve yaptıkları bakımından ona bütünlüklü bir görünüm ve paralellik sağladı.

Çalışma Grubu sürecinde siyasal çevreler aktif yer aldı, ama hiçbir zaman işin bu boyutu bir anlamsız tartışma, özgüven yoksunu bir gerilime yol açmadı. Örgütsel katılımın bilinçli olarak arka planda tutulması, bireysel inisiyatiflere kapının aralanması işi kolaylaştıran bir etken.

Ve en önemlisi Kürt siyasal kadrolarındaki olgunluktur bence. Bunun Çalışma Grubunda belirleyici bir rol oynadığını söyleyebilirim. Dava adamının gerektirdiği mütevazilik, kararlılık ve sorumluluk bilinciyle bir halkın mücadelesine kısa zamanda çok şeyin kazandırıldığını ve kazandırılabileceğini düşünüyorum. Çalışma Grubu bir yıllık zaman dilimi içinde başlayıp bugüne geldiyse bu sürece emek veren arkadaşlarımızın övgüye değer yaratıcı ve yapıcı katkılarını unutmamak gerekir. Bundan sonra da yol alışımız buna bağlı. Buna ilişkin olarak her zamankinden daha çok güven ve umut sahibiyim.

KUDÇG

umut veren bir oluşumdur

■ Arif SEVİNÇ

Üniter devlet yapılanmasını reddeden KUDÇG, halka ve muhataplarına yerine nasıl bir yapılanma koyduğu ne önerdiğini belirsiz bırakmıştır. Bu belirsizlik gelecekte grubun önüne ciddi sıkıntılar çıkaracaktır. En azından “üniter devlet yapılanması yerine ne öneriyorsunuz?” sorusuna sıkça muhatap olacaktır.

Farklı kesimlerden Kürt aydınlarını Ankara’da, 4 Eylül 2005 tarihinde, bir araya getiren; Kürtlerin sorunlarını çözmek, ortak taleplerini gerçekleştirmek üzere ihtiyaç duydukları “birliği”, ya da bir siyasal organizasyonu oluşturmak hedefi değildi.

TC Başbakanının Kürt sorununu kabul ettiğini açıklaması üzerine, “sorununun barışçıl, demokratik ve eşitlikçi çözümünden yana olan” Kürtler kendi çözüm önerilerini etkin bir biçimde gündeme taşımak, bir bakıma Erdoğan’a cevap vermek üzere toplanmışlardı.

Bu toplantıda değil çözüm önerisi, ortak bir metin bile çıkmadı.

Ancak bu olumsuzluk, toplantıdan sonra oluşan komisyonun takdire değer çabalarıyla Diyarbakır’da 17-18 Aralık 2005 tarihinde Prestij Otel’de gerçekleşen toplantı

ile aşıldı.

Toplantıda katılımcıların (Kürtlerin pek de alışık olmadığı bir tarzda) oy birliğiyle bir metni kabul etmeleri KUDÇG'nu farklı bir sorumluluk altına koydu.

Artık KUDÇG Kürtlerin ortak paydalarını tespit etmek ve bu tespitler üzerine ulusal bir organizasyon oluşturma görevi ve sorumluluğuyla karşı karşıyadır.

KUDÇG umut veren bir oluşumdur.

İç ve dış koşulların uygunluğuna paralel olarak Kürt halkının "birlik" özlemine cevap verecek, bir ulusal temsil organını yaratabilecek potansiyele sahiptir.

Gerek Diyarbakır Toplantısı'na katılarak çalışmalarını yürütmek üzere 40 kişilik komisyonu yetkilendirenler, gerekse komisyon üyeleri, ağırlıklı olarak en az 30-40 yıllık mücadele sürecinden geçmiş deneyli, birikimli kadrolardan oluşmaktadır.

Öte yandan; dünya Kürtlerin de lehine olmak üzere değişmiştir.

2 dünya savaşı sonrası bölgemizde oluşan ve halkımızın aleyhine olan statüko çartırıyor. İki kutuplu dünya dengelerine kendilerini sigortalayarak, ülkemizi sömürgeleştiren ve halkımızın en temel hak ve özgürlüklerini gasp ederek egemenliklerini sürdüren sömürgeci rejimler tek tek yıkılıyor.

Ülkemizin bir parçası özgürleşerek kendi geleceğini inşa etme uğraşı içine girmiştir.

Saddam diktatörlüğünün, BAAS rejiminin yıkılması üzerine Güney'de oluşan Federal Kürdistan Bölge Hükümeti tüm Kürtlere moral vermiştir.

Statükonun değişebileceği, ne kadar zelim ve militarist anlamda güçlü olursa olsun sömürgeci rejimlerin de yıkılabileceği umudunu büyütülmüştür.

Geçmişte Kürt halkının bu günkü sıkıntılarının nedeni olan sömürgeci rejimleri inşa eden ve dayanakları olan büyük emperyalist güçler, bu gün farklı bir politika içine girmişlerdir.

Bu durum kimilerinin iddia ettiği gibi onları "sütten çıkmış ak kaşık" yapmasa da, yine ve elbette ki kendi çıkarları için statükonun değişmesini istemeleri ve bu yönde politika geliştirmeleri Kürtlerin lehine olmuştur.

Kürtlerin ulusal demokratik talepleri önündeki engel ile bölgede değişim peşinde olanların önündeki engel ortaklaşmıştır.

Şimdiden Suriye ve İran'da da rejimler sonlarına doğru yürüyorlar.

Geçmişte Kürt halkının bu günkü sıkıntılarının nedeni olan sömürgeci rejimleri inşa eden ve dayanakları olan büyük emperyalist güçler, bu gün farklı bir politika içine girmişlerdir.

Bu durum kimilerinin iddia ettiği gibi onları "sütten çıkmış ak kaşık" yapmasa da, yine ve elbette ki kendi çıkarları için statükonun değişmesini istemeleri ve bu yönde politika geliştirmeleri Kürtlerin lehine olmuştur.

Kürtlerin ulusal demokratik talepleri önündeki engel ile bölgede değişim peşinde olanların önündeki engel ortaklaşmıştır.

Türkiye'ni Avrupa Birliği'ne girme çabaları nedeniyle, küçükte olsa demokratikleşme yönünde adımlar atması içerde de statükonun sarsılmasına neden olmaktadır.

Kuzeyde Öcalan'ın yakalanması sonrası gelişen Kürt hareketini rejime eklememe, taleplerini flulaştırma ve çürütme, politikaları, halkın güneydeki kazanımlara yüzünü dönmesi ve Kürt parti, grup ve aydınlarının direngen tutumları nedeniyle tersine dönmüştür.

Özcesi iç ve dış koşullar Kürtlerin lehine değişmiştir ve bu değişim devam etmektedir.

Kürtlerin legal/illegal partileri, çeşitli hareket, inisiyatif yada gurupları vardır.

Ancak henüz bu olumlu rüzgarı arkasına alabilecek, Kürtlerin en geniş kesimlerini kucaklayan, onların ortak taleplerinin sözcüsü olabilecek ulusal bir organizasyonları bulunmamaktadır.

KUDÇG bir temsil organını yaratma çabasıdır.

Çalışma Gurubu'nun bir araya geliş nedenlerinden çok farklı ve ağır bir konuma, sorumluluğa evrilmesi, bu sorumluluğu yerine getirme sürecinde, uzlaşma kültürünü öne çıkarmayı zorunlu kılan yoğun bir karşılıklı etkileşimi gerektirdiği ortadadır.

Çalışma Gurubu'nun çok farklı kesimlerden, disiplinlerden gelen aydın ve siyasetçilerden oluştuğu ve giderek çok daha geniş ve farklı kesimlerle buluşma eğili-

"...siyasal organizasyonlar amaçlarına göre kimlik bulurlar. Öncelikli hedeflerini, dostlarını, müttefiklerini, düşmanlarını o hedefe uygun olarak dizayn ederler. Hatta organizasyonun kullanacağı dil bile o hedefle ilişkili olarak şekillenir.

Eğer Türkiye'de eşit haklara dayalı federasyon halinde bir arada yaşamak hedefleniyorsa (Irak ve Güney Kürdistan güncel bir modeldir) izlenecek yol ve yöntemler, kullanılacak dil, ittifaklar farklı olacaktır, ayrılıp bağımsız bir devlet hedeflenecekse ayrı olacaktır."

minde olduğu da dikkate alınırsa uzlaşmacı bir yaklaşımın ne kadar zorunlu olduğu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

KUDÇG kamuoyuna yayınladığı bildiri "birlik modelinin esas ve yöntemlerini, süreç içinde olgunlaştırıp yeniden tanımlayacağını" açıklamıştı.

Şiddetin değil barışçı, demokratik, sivil mücadelenin, illegalitenin değil açık (legal) çalışmanın, yasallığın değil-meşruiyetin

esas alındığı da ilan edilmiş, ayrıca Üniter devlet yapılanmasının reddedildiği, Kürt halkının kendini hukuksal, yönetsel ve siyasal olarak özgürce ifade etme ve kendi topraklarında yönetme hakkı başta olmak üzere diğer dünya halklarıyla tam hak eşitliği temelinde haklara sahip olduğu vurgulanmıştı.

Nihai olarak bu kararı Kürt milletinin kendisinin vereceği ifade edilmişti.

Ancak grup, UKKTH anlamına gelen yukarıdaki ifadeler konusunda bir netliğe gidememiştir.

Bu ifadeler genel ifadelerdir.

Açıktır ki **siyasal organizasyonlar amaçlarına göre kimlik bulurlar**. Öncelikli hedeflerini, dostlarını, müttefiklerini, düşmanlarını o hedefe uygun olarak dizayn ederler. Hatta organizasyonun kullanacağı

dil bile o hedefle ilişkili olarak şekillenir.

Eğer Türkiye'de eşit haklara dayalı federasyon halinde bir arada yaşamak hedefleniyorsa (Irak ve Güney Kürdistan güncel bir modeldir) izlenecek yol ve yöntemler, kullanılacak dil, ittifaklar farklı olacak, ayrılıp bağımsız bir devlet hedeflenecekse ayrı olacaktır

Üniter devlet yapılanmasını reddeden KUDÇG, halka ve muhataplarına yerine nasıl bir yapılanma koyduğu ne önerdiğini belirsiz bırakmıştır. Bu

belirsizlik gelecekte grubun önüne ciddi sıkıntılar çıkaracaktır. En azından "üniter devlet yapılanması yerine ne öneriyorsunuz?" sorusuna sıkça muhatap olacaktır. Bu sorular devletten, uluslar arası kurumlardan, Türkiye demokrasi güçlerinden ve hatta bizzat Kürt halkının kendisinden gelecektir.

Benim bu konudaki görüşüm adil, eşit haklara dayalı federasyondur.

Uzlaşıcı ve toleranslı yaklaşım hep çanlı tutulmalıdır

KUDÇ Grubu üyelerinin her birinin Kürt meselesinin nihai çözümü başta olmak üzere; ulusal, bölgesel ve evrensel meselelere yönelik farklı çözüm formüllerinin olması, çalışma ve mücadele yöntemleri konusunda, hatta KUDÇ Gurubu'nun alması gereken şekil konusunda özgün fikirlerinin olması doğaldır. Ancak yukarıda sıralanan ortak kriterler her zaman göz önünde bulundurulması halinde mutlaka ortak paydalar yaratılabileceğimize kuşku duymuyorum.

Kendimize ait özgünlüklerimizi koruyarak gerçekleştireceğimiz çalışmalar içinde pek çok konuda ortaklaşabilme olanağı yakalayacağımızdan, süreç içinde yan yana durarak, mücadele içinde birbirimizi olumlu yönde etkileyebileceğimize inanıyorum.

Bu nedenle sabırlı, uzlaşıcı, toleranslı bir yaklaşım içinde olunmalıdır.

KUDÇG'nun, mevcudun dışında kalan kişi, grup, örgüt, inisiyatif, cemaat vs. tüm Kürdistanî güçlere karşı olumlu, aradaki sınırları kaldırmaya, çitleri aşmaya yönelik bir dil kullanmalıdır.

Geçmişte veya bu gün, şu ya da bu şekilde Kürt davasına katkıda bulunan her kişi ve kuruma saygıyla, özenle yaklaşmalı, bu çabaların mirasına talip olmalıdır.

"Birey hukukunun çiğnenmediği, grup ve çevre aidiyetlerinin yok sayılmadığı bir çalışma perspektifi ile hareket edeceğini" açıklayan grup üyeleri, aynı zamanda bu birey-grup-ve çevrelere karşı saygılı bir üslup içinde olması işin doğası gereğidir.

Özetle Diyarbakır Toplantısı'nda kabul edilen bildiri bu çalışmanın anayasası olarak görülmelidir. Yine bu toplantıda oluşan ve oy birliği ile bir metnin kabulüne yola açan birlik özlemi, uzlaşıcı ve toleranslı yaklaşım hep çanlı tutulmalıdır.

KUDÇG'nun alacağı şekil biran önce netleşmelidir

Van'da 2 Temmuz 2006 tarihinde konuyla ilgili yaptığım konuşmada şu görüşleri dile getirmiştım;

"KUDÇG kamuoyuna yayınladığı bildiride "birlik modelinin esas ve yöntemlerini, süreç içinde olgunlaştırıp yeniden tanımlayacağını" açıklamıştı.

Şu ana kadar, bu yönde yapılan farklı açıklamalar, Parti, Çatı Partisi, Kongre, Meclis, İnisiyatif vd kavramların dillendirilmesi belirsizliği arttırmıştır.

KUDÇG Nasıl bir şekle bürünmelidir? genel anlamda esasları yukarıda belirlenmiş birlik modeli ne olmalıdır.

Bu yapı-bu aşamada, bu koşullarda ve bu olanaklarla nasıl bir model yaratabilir?

Çalışma Gurubu'nun aktifistlerin bu konuda beklentilerinin farklı olduğu ortadadır; peki bu beklentilerin açıkça dillendirilmesi netleştirilmesi ve mümkünse sentezlenmesi mümkün mü?

Açıktır ki KUDÇG'nun alacağı şekil netleşmeden yapılacak tartışmalar amaca hizmet etmeyecektir.

Zira her katılımcı kendi kafasındaki modeli baz alarak öneriler sunmakta, görüş belirtmektedir.

Açıktır ki KUDÇG bir legal parti olacaksa alacağı yük farklı olacaktır.

Meşruiyet üzerine kurgulansa da yasaları gözetmek-program ve tüzüğünü ona göre şekillendirmek zorunda kalacaktır.

Yasaları gözetmeyecekse o zaman illegal bir parti olacaktır ki, buna ihtiyaç olmadığı ortadadır.

Ayrıca HAKPAR'ı da gözetmek durumunda kalacaktır. Zira bu çalışmanın içinde HAKPAR'dan gelen önemli sayıda katılımcı vardır.

HAKPAR kendisini tamda KUDÇG'na benzer bir şekilde tanımlamaktadır. Hak ve Özgürlükler Partisi, değişik toplum kesimlerine mensup farklı görüş ve düşüncedeki aydın ve politikacıların oluş-

turduğu bir partidir ve Kürt sorununu adil ve kalıcı bir çözüme ulaştırmayı hedeflemektedir.

HAKPAR Kongre sürecine girmiştir; programını – tüzüğünü ve kadrolarını değiştirme ve geliştirme olanağı sunmaktadır. Sosyalist, milliyetçi, liberal, İslamcı vd kesimlerden gelen arkadaşlar pekala HAKPAR çatısı altında buluşabilirler. Birikim ve deneylerini ortaklaştırabilirler. Şu anda HAKPAR fiilen bir cephe partisine benzetilmektedir. Elbet eksileri vardır. Ancak parti hedefi olan arkadaşlar burada bir araya gelerek o eksileri giderebilirler.

Ya da bir an önce “yeni bir parti”ye ihtiyaç varsa, HAKPAR lılar dışında ne kadar bir potansiyel daha ortaya konacaktır? bu netleşmeli ve eğer ciddi bir potansiyel görülüyorsa DBP-HAKPAR bütünleşmesi deneyi de göz önüne alınarak bir an önce adım atılmalıdır.

Bir yeni parti komisyonu oluşur-parti kurulur ve HAKPAR tüm olanaklarıyla bu “yeni” ye katılır.

Bir diğer seçenek ulusal kongredir.

Acaba KUDÇG bir ulusal kongreyi örgütleyebilir mi? Ya da bir meclisi?

Tabi Kuzeyi kastediyorum.

Türkiye sınırları içindeki Kürtleri-Kürdistan'ı temsil edecek bir kongre gerçekleşebilir mi?

Ülkede, metropollerde, Avrupa’da legal-ilegal, partiler, dernekler, inisiyatifler, komisyonlar, STÖ’leri, tek tek aydınlar, temsil özelliği olan çeşitli sosyal organizasyonlar (etnik grup-azınlıklar- aşiret-tarikat-inanç grupları vd) KUDÇG nu destekler, temsilcilerini belirler ve bu temsilciler yılda en çok iki kez bir araya gelerek önemli-ana konularını görüşür tartışır ve “ULUSAL KARAR”lara dönüştürür.

Elbet böyle bir girişim için KUDÇG Gurbu’nun kapasitesi ve Türkiye’deki koşullarının uygunluğu gözetilmelidir.

Bir diğer seçenek Grubunun bu şekilde devam etmesidir.

Yılda bir kez, ilgili-çağrılı-destekçi olanların katılımıyla toplanır, tartışarak karar alır. Bu kararları bir sonraki toplantıya kadar yürütecek komisyonlar aracılığıyla gerçekleştirir.

Diyelim ki; yılda bir kez toplanan ve bin kişinin katıldığı bir toplantıda, temel ve güncel problemler tartışılır, kararlar alınır.

Bu toplantıda alınan kararları hayata geçirecek komisyonlar seçilir.

Mümkün olduğunca çok sayıda olan bu komisyonlar en az 10 ar kişiden oluşur.

Bu 10 ar kişiden oluşan komisyonlardan seçilen 100 kişilik bir meclis oluşur.

Bu 100 kişilik meclis 2 ayda bir toplanarak komisyonların işlerini denetler, ana toplantı sonrası ihtiyaç duyulacak gerekli ek kararları alır .

100 kişilik meclis kendi arasında 9 kişilik bir yürütme seçer.

Yürütme Temsil vb. görevleri üstlenir.

Doğal olarak yılda bir yapılması ön görülen ana toplantıya katılım her yıl fazlaş-tıkça komisyon sayısı da çeşitlenerek artacak, bunların temsilcilerinden oluşan(100 kişilik) meclis de o oranda geniş olacaktır.

Bu toplantılara katılacak kişiler kendi özgün çalışmalarını, kendi kurumlarında devam ettirebilecek, enerji ve olanaklarının ancak bir kısmı ile yer aldıkları komisyonlarda çalışacaklardır.

Bu yolla gevşek,

yaygın ve etkili yeni bir örgüt modeli yaratılabilir.

Özcesi;

KUDÇG bir an önce net bir birlik ve çalışma modelini ortaya koymalı,projelerini hayata geçirecek çalışmaları başlatmalıdır.”

Fuat ÖNEN*

Sorunuza temel aldığınız saptamaların yanlış olduğunu düşünüyorum. KUDÇG'nun 'fikri çerçevesi' vardır. Ulusal demokratik kurtuluş mücadelesinde ulusal güçlerin birlik sorunu ülkemizde de dünyada da bilinen bir sorundur. KUDÇG Kuzey Kürdistan'da bu sorunu çözmeye dönük bir girişimdir. Ankara ve D.bakır toplantılarında bu girişimin fikri çerçevesinde anlaşılan farklı Kürt kesimleri yayınlanan bildirimlerde ulusal güçlerin birliğine dönük çaba için çağrıda bulunmuşlardır. İlk defa bir işyapıyor değiliz.

KUDÇG şekilsiz bir yapı da değildir. D.bakır toplantısında katılımcıların ittifakla kabul ettikleri bildiri çerçevesinde oluşan 40 kişilik meclisi, 14 kişilik yürütme komitesi ve sekreteryası ile birlik çalışmalarını sürdürmektedir. Birlik arayışının mantığı gereği, bazı konularda ucu açık davranması şe-

kilsizliğine yorumlanamaz. Sizin de bildiğiniz gibi grup içinde oluşturulan tüzük-program komisyonu ile 3. büyük toplantıya hazırlanılmaktadır. Grup içinde birlik formu olarak parti, cephe, kongre, inisiyatif tartışmaları doğaldır. Aynı şekilde UKKTH ilkesinin gerçekleştirme biçimleri olarak federasyon, konfederasyon, bağımsızlık tartışmalarını da bu çerçevede anlamak lazımdır.

Grubun oluşmasına katkıda bulunan ve birçok toplantısında konuşmacı olarak yer alan biri olarak grubu fikri çerçevesinden yoksun şekilsiz bir yapı olarak tanımlamanızı yadırgadığımı söylemeliyim.

Bu yanlış temelde sorulan sorulara doğru cevaplar vermenin zorluğu ortadadır.

Ulusal demokratik güçlerin birliği çalışmasında beraber olmak dileğiyle, çalışmalarınızda başarılar diliyorum...

* KUDÇG ile ilgili dosyamıza temel olacak soruları yanıtlamak üzere Fuat önen'den de yazı rica ettik. Önen'in kısa cevabını da dosyaya koyduk, ilginize sunuyoruz.
DENG Dergisi

KUDÇG

Kürt Ulusal Demokratik
Çalışma Grubu

BELGELER

4 Eylül 2005 Ankara Toplantısı Çağrı Metni

HAK-PAR Genel Başkanı Abdulmelik FIRAT, Yazar Ümit FIRAT, KÜRD-KAV Genel Başkanı Mehmet Celal BAYKARA, Siyasetçi Eyüp KARAKEÇİLİ, MESOP Girişimi Adına Sinan ÇİFTYÜRK, Yazar Altan TAN, Siyasetçi Fuat ÖNEN, Yazar Süleyman ÇEVİK ve TSMMOB Diyarbakır Şube Başkanı Mehmet VURAL imzasıyla 4 Eylül 2005 tarihinde Ankara'da yapılan toplantı için hazırlanan çağrı metni;

“Bilindiği gibi Başbakan Tayip ERDOĞAN’ın önce bir grup aydınla yaptığı görüşmede, ardından da 12.08.2005 tarihinde Diyarbakır’da konuya ilişkin yaptığı açıklamalardan sonra Kürt sorunu Türkiye gündeminin ilk sırasına yerleşti. Şimdi herkes kendine göre bir kez daha sorunu tanımlamaya ve kendince çözüm yollarını göstermeye çalışıyor. Ne var ki böylesi bir dönemde esas konuşması gerekenlerden etkili bir ses çıkmamakta. Kürt sorununun barışçıl, demokratik ve eşitlikçe çözümünden yana olanlar kendi çözüm önerilerini etkin bir biçimde gündeme taşıyamamaktadırlar. Gündeme damgasını vuran yaklaşımlar ise soruna katkı sunmak yerine, onu daha da zora sokmaktadırlar.

“Bu nedenle sürece ilişkin derlenip toparlanmaya, soruna ilişkin etki bir ses vermeye ihtiyaç var. Kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi, Kürt sorununun tarihsel, siyasal, sosyal, kültürel, ekonomik v.b. bütün boyutlarıyla bilince çıkarılması, sorunun daha sağlıklı bir çerçevede tartışılması ve giderek sorunun çözümüne yönelik önerilerin daha çok netleşmesi için bizlere görev düştüğü inancındayız.

“Bu amaçla, son gelişmeler ışığında Kürt sorununda nasıl bir tutum almamız gerektiği konusunu birlikte tartışmayı yararlı buluyoruz. Gerçekleştireceğimiz bu toplantıya katılımınız bekler, sunacağınız düşünce ve öneriler için şimdiden teşekkür ederiz.”

KUDÇG Ankara Toplantısı

Kürt, Türk ve dünya kamuoyuna

Bir grup Kürt aydını ve siyasetçisi, Başbakan Tayyip Erdoğan'ın önce Türk aydınlarını kabulünde; akabinde Diyarbakır'da yaptığı konuşma ile yeniden yoğunlaşan ve AB ile müzakerelerin başlayacağı 3 Ekim sürecinde daha da yoğunlaşması beklenen Kürt ulusal sorunu tartışmalarını gözden geçirmek ve bu tartışmalarda özgürce dile getiremeyen Kürt toplumunun özlem ve taleplerini dile getirmek amacıyla 4 Eylül 2005 tarihinde Ankara'da toplandı. Çalışmaların sürekliliğini sağlamak için katılımcıların çoğunluk yaklaşımıyla "Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu" oluşturulmuştur. "Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu" toplan-

tıdan sonra bir araya gelerek aşağıdaki görüş ve önerileri Kürt, Türk ve Dünya kamuoyuna sunma kararına varmıştır.

Başbakan Erdoğan'ın yaptığı son açıklamaların Kürt sorununun gündemleştirilmesi bakımından görece olumlu etkisine karşılık, resmi devlet ideolojisi anlayışı içinde dile getirilen ve hatta sıkça dayatılan siyasal, sosyal ve psikolojik sınırların sorunun özgür ve demokratik tarzda ele alınmasını engellediği açıktır. Bu bağlamda;

a) Kürt sorununun özünün, Kürt halkının kendini yasal, yönetsel ve siyasal olarak özgürce ifade etme ve yönetme hakkı başta olmak üzere diğer dünya halklarıyla eşit bir

düzeyde buluşma ve yapılanma sorunu olduğunu;

b) Devlet ve hükümet yöneticilerinin “tek millet,...” vb. şekillerde dile getirdikleri tekçilik anlayışının kabul edilemez olduğunu;

c) Yönetici çevrelerin yapması gerekenin Kürt ulusal sorununda oyalanma ya da ‘demokrat’ görünme amaçlı, içeriği belirsiz söylemlere baş vurma değil, çözümü kolaylaştıracak, reel, evrensel normlara uygun, sürdürülebilir ve hukuksal bağlayıcılığa haiz adımlar atmak olduğunu düşünüyoruz.

Bu anlamda, Kürt sorununun barışçı biçimde, hakkaniyet ve eşitlik temelinde çözümünü amaçlayan, hükümet ve parlamento tarafından gündeme getirilecek önerilere ve atılacak adımlara destek vermeye hazır olduğumuzu belirtiriz.

“Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Gru-

bu” nun dar anlamda bir siyasi oluşum yaratma amacı bulunmamaktadır. Bunun doğal sonucu olarak Kürtler arasında bir tür karşıt cepheleşmeyi değil, tersine Kürt vicdanının ortak sesi olmayı amaçlamaktadır.

Esas olarak Kürt toplumunun ortak paydalarını ortaya çıkarmak, Kürt vicdanının daha duyulabilir olmasını sağlamak amacını taşıyan “Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu”, şiddetin her türüne karsıdır. Benzer düşünen diğer Kürt aydın ve siyaset aktörleriyle diyalog ve ortaklıkları da önüne amaç olarak koymuştur. Bu nedenle, çalışma grubumuzu her yönden güçlendirmek ve çalışmalarımızı sürekli kılma kararına vardık.

Kürt, Türk ve Dünya kamuoyuna saygıyla duyurulur.

06.09.2005

Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu

KÜRT ULUSAL DEMOKRATİK BİRLİK TOPLANTISI İÇİN ÇAĞRI

Kürt toplumunun ortak paydalarını ortaya çıkarmak, Kürt vicdanını daha duyulabilir kılmak amacını taşıyan Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu, 4 Eylül Ankara toplantısının perspektifleri doğrultusunda birlik sürecine hizmet etmek hedefiyle Kürt Ulusal Demokratik Birlik Toplantısı düzenlemeyi kararlaştırmıştır.

Kürt sorununun özünün, Kürt halkının kendini yasal, yönetsel ve siyasal olarak özgürce ifade etme ve yönetme hakkı başta olmak üzere diğer dünya haklarıyla eşit bir düzeyde buluşma ve yapılanma sorunu olduğu inancıyla kurulan ve Kürt sorununun barışçı ve demokratik çözümünü hedefleyen Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu, 2. geniş katılımlı toplantısında Kürt toplumunun en geniş birliğini oluşturmayı amaç edinmiştir. Bu ihtiyaç aynı zamanda Kürt toplumunun ortak beklentisidir.

Kürt Ulusal Demokratik Birlik Toplantısı, dar anlamda bir siyasi oluşum yaratma amacına hizmet etmekten öte, benzer düşünen Kürt yurtsever şahsiyetleri ve siyasi dinamikleriyle diyalog ve ortaklıkları geliştirmeyi ve giderek somut işbirliklerini ve kalıcı kurumlaşmayı yaratmayı amaçlamaktadır.

Gelinen aşamada Kürt toplumunun ortak bir ulusal iradeye her zamankinden daha çok ihtiyacı vardır. AB ile müzakerelerin başladığı bir dönemde bu ihtiyaç daha yakıcılık kazanmış durumdadır.

Kürt toplumu bakımından hayati önemdeki bu sorunlarımızı tartışmak ve çözüm üretmek üzere gerçekleştireceğimiz toplantıya katılımınızı bekler, ilginiz için şimdiden teşekkür ederiz.

KÜRT ULUSAL DEMOKRATİK ÇALIŞMA GRUBU

Yer : Prestij Oteli, Ofis/Diyarbakır

Tarih : 17-18 Aralık 2005 / Cumartesi – Pazar

Saat : 10.00 - 17.00

İrtibat için tlf

Bayram Bozyel : 0532.354 29 36 – bbozyel@superonline.com

Sinan Çiftçiyök : 0535.668 69 78

Alişan Mercan : 0542.796 61 26

Kürt Ulusal Demokratik Birlik Toplantısı Sonuç Bildirgesi

Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubunun çağrısı üzerine 17-18 Aralık 2005 Tarihinde geniş bir katılımıla Diyarbakır' da Kürt Ulusal Demokratik Birlik Toplantısının Katılımcıları, çalışmalarını tamamlayarak aşağıdaki sonuç bildirisini kamuoyuna yayınlamayı kararlaştırmıştır.

Kürt Ulusal Demokratik Birlik Toplantısı, Kürt toplumunun ortak paydalarını ortaya çıkarmak, Kürt vicdanını daha duyulabilir kılmak ve birlik sürecine hizmet etmek hedefiyle toplanmıştır. Toplantı katılımcılarının da önemli bir çoğunluğu bu temelde görüşlerini dile getirmiştir.

Kürtler, bırakın çözümün tarafı olmayı,

çözümle ilgili görüşlerini, hatta sorunları bile dile getirmede hep dışlanmış ve reddedilmişlerdir. Bunun temel nedenlerinden biri egemenlerin ret, inkar ve asimilasyon politikalarıdır. Bunun yanı sıra Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter devlet yapılanması da sürecin giderek olumsuzlaşmasına ve sorunların katlanarak günümüze kadar taşınmasına hizmet etmiştir. "tek devlet-tek millet-tek dil" politikası ile Osmanlı İmparatorluğu'nun bakiyesi üzerinde yeniden Türkiye Cumhuriyeti, Kürt halkının tüm haklı taleplerini göz ardı etmiş, talepler her dile getirildiğinde de büyük katliamlara girişmekten çekinmemiştir.

Kürt Ulusal Demokratik Birlik Toplantı-

sı'nın Katılımcıları, egemenlerin bu baskıcı ve asimilasyonalist politikalarını ve onun sonucu olan üniter devlet yapılanmasını reddeder; bu temelde, Kürt sorununun özünün, Kürt halkının kendini hukuksal, yönetsel ve siyasal olarak özgürce ifade etme ve kendi topraklarında yönetme hakkı başta olmak üzere diğer dünya halklarıyla tam hak eşitliği temelinde haklara sahip olma sorunu olduğunun altını bir

kez daha çizer. Nihai olarak bu kararı verecek olan Kürt milletinin kendisidir.

Kürt Ulusal Demokratik Birlik Toplantısı Katılımcıları, birlik sorununu da gündemine olarak tartışmıştır. Birliğin model ve esaslarına yönelik dile getirilen görüşlerde tüm konuşmacılar, sorunun yakıcılığına dikkat çekmişlerdir. Öte yandan, özellikle ulusal taleplerin dile getirilmesinde yaşanan gerilemenin önemli bir açmaz olduğuna dikkat çeken Katılımcılar, hem bu açmazın aşılmasında hem de Kürt toplumunun diğer ekonomik, sosyal ve siyasal taleplerinin dile getirilmesinde birliğin elzem olduğunu belirterek bu konuda farklı önermelerde bulunmuşlardır. Bu temelde Kürt ulusal demokratik birlik çalışmalarının devam ettirilmesinin yararına dikkat çeken katılımcılar, yeni oluşacak "Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu" tarafından birliğin esaslarının ve çalışma yöntemlerinin tartışılarak programatize edilmesini ve önümüzdeki süreçte kendilerine yeniden sunulmasını kararlaştırmıştır.

Kürt milletinin acil çözüm gerektiren yaşamsal önemdeki sorunlarının da tartışıldığı toplantıda, katılımcılar, başta Kürtlerin

Kürt Ulusal Demokratik Birlik Toplantısı'nın Katılımcıları, egemenlerin bu baskıcı ve asimilasyonalist politikalarını ve onun sonucu olan üniter devlet yapılanmasını reddeder; bu temelde, Kürt sorununun özünün, Kürt halkının kendini hukuksal, yönetsel ve siyasal olarak özgürce ifade etme ve kendi topraklarında yönetme hakkı başta olmak üzere diğer dünya halklarıyla tam hak eşitliği temelinde haklara sahip olma sorunu olduğunun altını bir kez daha çizer. Nihai olarak bu kararı verecek olan Kürt milletinin kendisidir.

varlığını ve ulusal haklarını güvence altına alan demokratik bir anayasanın yapılması olmak üzere diğer yasaların da yeniden düzenlenmesi gerektiğine dikkat çekmiştir. Ancak bunun sağlanması durumunda geçmişteki acılı sürecin neden olduğu yaraları iyileştirmek için adımlar atılması mümkündür.

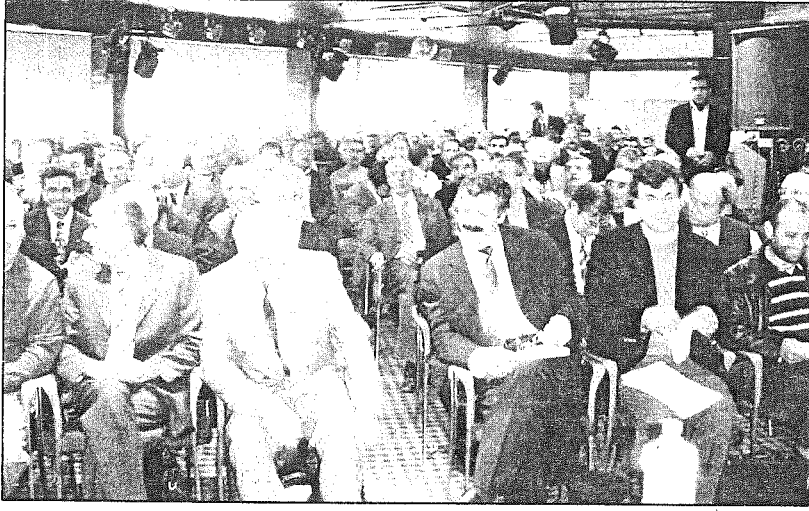
Kürt Ulusal Demokratik Birlik Toplantısı Katılımcıları, yeni oluşacak "Kürt

Ulusal Demokratik Çalışma Grubu" nun hedefinde pratik işleyişi gerektiren görev ve sorumlulukların da olması gerektiğine inanmaktadır.

Kürt ulusal demokratik birlik çalışmaları, dar anlamda bir siyasi oluşum yaratma amacına hizmet etmekten öte, yakın düşünen Kürt yurtsever şahsiyetleri ve siyasi dinamikleriyle birlikte birliğin örülmesine ve diyalogu geliştirmeye hizmet etmeyi amaç olarak önüne koyar. Bu amaçla Kürt toplumu bilgilendirmek ve en geniş kesimleri sürecin içine çekmek için çalışmalar hızlandırılacak, gerekirse uygun eylemler düzenlenecek; yeni oluşacak "Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu" aynı zamanda bu çalışmaları da organize edecektir. Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği (AB) arasında müzakerelerin başladığı bir dönemde, müzakerelerin Kürtler açısından anlamı ve olası sonuçları da gündeme taşınmalı ve tartışılmalıdır.

Kürt, Türk ve Dünya Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Kürt Ulusal Demokratik Birlik Toplantısı Katılımcıları

Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu Diyarbakır Toplantısı Sonuç Bildirgesi

“KÜRT, TÜRK ve DÜNYA KAMUOYUNA

30.01.2006 / Diyarbakır
28-29 Ocak 2006 tarihinde Diyarbakır'da 1. toplantısını gerçekleştiren Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu (KUDÇG), 4 Eylül 2005 tarihinde başlayan ve 17-18 Aralık 2005 Diyarbakır toplantısı ile devam eden birlik çalışmaları perspektiflerini esas alarak gündemindeki konuları tartışmış ve aşağıdaki sonuçları Kürt, Türk ve Dünya kamuoyuna iletmeyi kararlaştırmıştır.

KUDÇG, en son Diyarbakır toplantısındaki perspektiflerden hareketle öncelikli olarak Kürt ulusal birliğinin esaslarını ve çalışma yöntemlerini oluşturma çalışmalarını başlatmış, bu çalışmanın detaylarını belirlemek üzere 3'ü ülke dışından olmak üzere 14 kişilik bir Yürütme Kurulu'nu seçmiştir.

Dar anlamda bir siyasal oluşumdan öte

Kürtlerin en geniş kesimini kapsayacak bir ulusal birliği hedefleyen KUDÇG, bu birlik modelinin esas ve yöntemlerini, süreç içinde olgunlaştırıp yeniden tanımlayacaktır.

Birey hukukunun çiğnenmediği, grup ve çevre aidiyetlerinin yok sayılmadığı bir çalışma perspektifi ile hareket eden KUDÇG, bir sonraki geniş katımlı büyük toplantıya kadar iç işleyişine temel oluşturacak prensipleri belirlemiştir.

Kürt halkının kendi geleceğini hukusal, yönetsel ve siyasal olarak tayin etmesini; kendi topraklarında kendini özgürce yönetmesini; dünya halklarının sahip olduğu bütün haklara sahip olması gerektiğini savunan KUDÇG;

- Kürt ulusal demokratik güçlerinin en geniş birliğini oluşturmak,
- Kürtlerin varlığını ve ulusal haklarını güvence altına alan demokratik bir anaya-

sanın yapılmasını gündemleştirmek,

- Türkiye Cumhuriyeti (TC) ile Avrupa Birliği (AB) arasında yürütülen müzakere-lerde etkin bir taraf olmak ve süreci Kürt halkının ulusal haklarına kavuşması yönün-de etkilemek,

- Kürt ulusal sorununun çözümünde şid-deti bir yöntem olarak kullanmayı tercih ol-maktan çıkarmak; devlet şiddeti başta ol-mak üzere, şiddet içeren tüm uygulama ve mekanizmaların devreden çıkarılmasını sağlamak için çalışır.

Bu amaçla; örgütlenme çalışmalarını yü-rütmeyi, geniş katılımlı bölge toplantıları

düzenlemeyi, paneller, seminerler, konfe-ranslar vb. etkinliklerle sorunu en geniş ke-simlere taşımayı, dünyada ve bölgemizde yaşanan önemli gelişmelere yönelik tutum almayı; ulusal birlik düşüncesinin güçlen-mesi amacıyla toplumsal ve siyasal kesim-lerle ilişki geliştirmeyi görev olarak önüne koyar.

KUDÇG, çalışmalarında evrensel huku-kun temel ilkelerini, toplumsal vicdanı, meşruiyeti ve şeffaflığı esas alır.

Kürt, Türk ve Dünya kamuoyuna say-gıyla duyurulur.

JÎ RAYA KURD, TÏRK Û DÏNYAYÊ RE...

Di 28-29ê Çileyê Paşîn a 2006-an de Grûba Xebata Demokratî û Yekîtiya Nete-weyî ya Kurd, civiya. Perspektîfên, komci-vîna 4ê Îlonê û komcivîna 17 û 18 Çileyê Pêşîn a 2005-an ku li ser esasê yekitiyê hati-bû li darxistin, ji xwe re kir bingeh û li ser gengeşî kir. Di encamê de biryar girt ku be-yanek wek encama komcivînê ji raya kur-dan, tirkan û dinê re eşkere bike.

Grûba Xebata Demokratî û Yekîtiya Nete-weyî ya Kurd, di çarçevoya perspektî-fên wan komcivînan de ji bo rêk û pêkbûna xebata yekîtiyê a neteweyî ya Kurd, 3 kes ji devreyê welat, 11kes jî nav welat, bi giştî 14 kes ji bo koma rêvebir hilbijart.

Grûba Xebatê, ji dêlva xebatek siyasî ya teng, avakirina yekîtiyek netewî û berfireh daye pêşiyê xwe. Bingehên vê yeketiya netewî, wê di nav pêcvajoyê de gengeşî û zelal bike.

Grûba Xebata Demokratî û Yekîtiya Nete-weyî ya Kurd, di hiqûqa nav xweyî de mafê partî, bir û bask û kesayetiyê diparêze. Mafê tu kesê ji yê tu kesê din ne zêdetir e û ne kêmtir e. Ev yek dê heta civîna bê, dom bike.

Grûba Xebata Demokratî û Yekîtiya Nete-weyî ya Kurd, divê û diparêze ku; gelê Kurd, mafê xwê yê çarenûsî, ji aliyê huqûqî û siyasî ve bikar bîne, li ser axa xwe, bi awa-yeke azad desthelatdarîya xwe ava bike û

wek hemû miletên dinê, bibe xwediyê mafê xwe.

Grûba Xebata Demokratî û Yekîtiya Nete-weyî ya Kurd;

-Ji bo pêkanîna yekitiya demokratî û ne-teweyî kurd,

-Ji bo Qanûna Esasî ya ku mafê netewî û demokratî ya gelê kurd bipejirîne,

-Ji bo di prosesa Yekîtiya Ewrûpayê de bibe teref

-Di çareserkirina pirsê kurdî de ji bo ra-kirina hemû metodên tundî(şidetê)

wê bixebite.

Grûba Xebata Demokratî û Yekîtiya Nete-weyî ya Kurd, bi vê hêviyê û armancê, çalekiyên wek şiyarkirina gel, komcivînen herêmî; semîner, konferans û panel a dê pêk-bîne. Ji bo serkeftina vê daxwazê, bi parti-yan, bi bir û baskên siyasî û kesayetiyên naskirî re danûstendin deyne û tekiliyên xwe berfireh bike.

Grûba Xebata Demokratî û Yekîtiya Nete-weyî ya Kurd, xebatên xwe, li ser esas û pîrensîbên hûqûqa navneteweyî û ûjdanê civakî, bi şêweyeke meşrû î û zelal, didomîne.

Ji raya Kurd, Tirk û Dinê re...

Bi slav û rêz

Grûba Xebata Demokratî û Yekîtiya Ne-teweyî ya Kurd

KÜRT ULUSAL DEMOKRATİK ÇALIŞMA GRUBU İÇ İŞLEYİŞ PRENSİPLERİ

29.01.2006 / Diyarbakır

Birey hukukunun çiğnenmediği, grup ve çevre aidiyetlerinin yok sayılmadığı bir çalışma perspektifi ile hareket eden KUDÇG, bir sonraki geniş katılımlı büyük toplantıya kadar iç işleyişine temel oluşturacak prensipleri belirlemiştir.

Kürt halkının kendi geleceğini hukuksal, yönetsel ve siyasal olarak tayin etmesini; kendi topraklarında kendini özgürce yönetmesini; dünya halklarının sahip olduğu bütün haklara sahip olması gerektiğini savunan KUDÇG;

- Kürt ulusal demokratik güçlerinin en geniş birliğini oluşturmak,

- Kürtlerin varlığını ve ulusal haklarını güvence altına alan demokratik bir anayasanın yapılmasını gündemleştirmek,

- Türkiye Cumhuriyeti (TC) ile Avrupa Birliği (AB) arasında yürütülen müzakerelerde etkin bir taraf olmak ve süreci Kürt halkının ulusal haklarına kavuşması yönünde etkilemek,

- Kürt ulusal sorununun çözümünde şiddetli bir yöntem olarak kullanmayı tercih olmaktan çıkarmak ve devlet şiddeti başta olmak üzere şiddet içeren tüm uygulama ve mekanizmaların devreden çıkarılmasını sağlamak için çalışır.

Bu amaçla; örgütlenme çalışmalarını yürütmeyi, geniş katılımlı bölge toplantıları düzenlemeyi, paneller, seminerler, konferanslar vb. etkinliklerle sorunu en geniş kesimlere taşımayı, dünyada ve bölgemizde yaşanan önemli gelişmelere yönelik tutum almayı; ulusal birlik düşüncesinin güçlenmesi amacıyla toplumsal ve siyasal kesimlerle ilişki geliştirmeyi görev olarak önüne koyar.

Geçici iç işleyiş perspektiflerine göre

KUDÇG'nun temel ilkeleri şunlardır:

a) KUDÇG'nun merkezi Diyarbakır'dır. Çalışmaların organize edilmesi için Diyarbakır'da bir büro oluşturulmasında Yürütme Kurulu (YK) yetkilidir.

b) KUDÇG, toplantılarını en geç 3 ayda bir yapar. Toplantı yeter sayısı için nitelikli çoğunluk (2/3) aranır.

c) KUDÇG, kendi üyeleri arasından bir YK seçer. YK, 11'i ülke içinden olmak üzere 14 kişiden oluşur. YK toplantılarında toplantı yeter sayısı için ülke içindeki YK üye sayısı esas alınır.

d) KUDÇG ve YK, toplantıya katılan üyelerin 4/5'ü (beşte dört) ile karar alır.

e) YK, çalışmalarında ihtiyaca uygun komisyonlar oluşturur; görevlendirmeler yapar. Bu komisyonlarda ve görevlendirmelerde KUDÇG üyelerinin yanı sıra YK'nun uygun göreceği kişilere de görev verilebilir.

f) KUDÇG ve YK, çalışmalarını yürütürken şeffaflığı temel ilke olarak benimser. YK toplantıları KUDÇG'nun üyelerine açıktır. Ancak YK toplantısına katılan KUDÇG üyeleri oy kullanamazlar; YK'nun belirleyeceği esaslar dâhilinde tartışılan konularla ilgili görüş belirtebilirler.

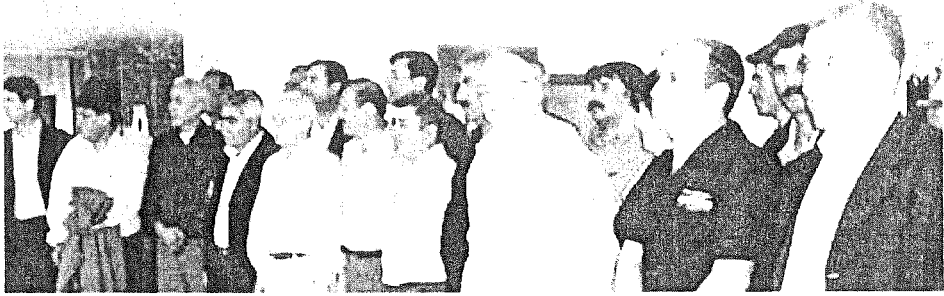
g) YK üyeleri kendi arasında gerekli iş bölümünü gerçekleştirir.

h) KUDÇG, YK'nun önerisi üzerine geniş katılımlı toplantı tarihini ve yerini karar altına alır. Geniş katılımlı toplantılar ile KUDÇG'nun toplantılarının düzeninin sağlanmasından YK sorumludur.

ı) KUDÇG'na katılım talepleri, KUDÇG tarafından karar altına alınır. YK, kendisine gelen katılım taleplerini ilk toplantıda KUDÇG'na sunmaktan sorumludur.

j) YK, KUDÇG'na karşı sorumludur.

XEBHTA YER

Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Gurubu Mersin toplantısı sonuç bildirisi

Basına ve Kamuoyuna

Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Gurubu 6 Mayıs 2006 tarihinde Mersin'de yaptığı meclis toplantısında, geçtiğimiz üç ay içinde gerçekleştirdiği çalışmaları değerlendirmiş, gündemindeki konuları tartışarak aşağıdaki sonuç bildirisini yayınlamayı kararlaştırmıştır.

Çalışma Gurubumuz, Türkiye ve İran ordularının sınırlara asker yığarak, hem sınırları içinde hem de sınırları ötesinde Irak Kürdistanı Federal Bölgesi'ne yönelik geliştirdikleri askeri operasyonları kaygıyla izlemektedir. Bu tür militarist çabaların iç barı-

şın yanı sıra bölge barışını da tehdit ettiği açıktır.

PKK bahane edilerek Irak Kürdistanı Federal Bölgesi'ne dönük geliştirilen askeri operasyonlar, uluslararası sözleşmeler hukukuna aykırı olup bölge halklarını da endişelendirmektedir.

Çözüm, ülke içinde ve dışındaki askeri operasyonlarla değil, Kürtlerin temel hak ve özgürlüklerini tanımakla, barışçıl demokratik kanalları açmakla sağlanır.

Şemdinli olayları ile başlayan ve Newroz'dan sonra Diyarbakır olaylarıyla devam

eden provokasyonlar gösteriyor ki şiddet yanlıları bir kez daha inisiyatifi ele geçirmiştir.

Son günlerde Terörle Mücadele Yasası'nın yeniden Meclis gündemine getirilmesi, Van Savcısı'nın hukuk dışı bir yolla meslekten men edilmesi ve benzer bir dizi anti demokratik girişimler bu yolda ciddi bir mesafe alındığının göstergesidir.

Bu olaylar Türkiye'nin demokratikleşme çabalarının yanı sıra, Avrupa Birliği ile ilişkilerini de sabote etmeye yönelik planlı bir girişimdir.

Geliştirilen yeni konseptle devletin, bütün Kürt muhalefetini PKK ile PKK'yi de terörizmle özdeşleştirerek bir taraftan Kürt ve Kürdistan davasının meşruiyetini gölgelemeye, öbür taraftan yeni saldırı ve hak ihlallerinin zeminini oluşturmaya yönelik çabalarını kabul edilemez bir girişim olarak görüyor; başta BM ve AB olmak üzere uluslar arası hak ve özgürlükler hukukuna taraf tüm devletleri ve sivil toplum kuruluşlarını, bu yeni konseptle karşı duyarlı olma-ya davet ediyoruz.

Kürt sorununa kalıcı bir çözüm bulunması ve bu amaçla kurumlaşmayı savunan Çalışma Gurubumuz, şiddeti dışlayan, en geniş kesimleri kapsayan, ulusal demokratik temsil gücünü ortaya çıkarmaya yönelik çalışmalar yürüten sivil bir girişimdir.

Öte yandan Çalışma Gurubumuz, bir araya getirmek istediği tüm kesimlerle başlatılan diyalogları geliştirmek ve sonuçlandırmak; bölge toplantılarının yanı sıra panel, sempozyum gibi etkinlikleri gerçekleştirmek için yeni kararlar almış; Gurubun birlik modeli, çalışma prensipleri ve fikri çerçevesinin oluşturulması amacıyla komisyonlar seçmiştir.

Basına ve kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Gurubu / Mersin

İrtibat Adresi

Ali Emiri 2. Sk. Yılmaz 2001 Apt. Kat: 2 No: 6

Tel: 0.412.228 14 55 Yenişehir / DİYARBAKIR

Ji Raya Giştî Re

Meclîsa Grûba Xebata Kurd a Nete-
weyî û Demokratîk piştî sê mehan roja 6ê
Gulana 2006a li Mêrsînê civiya. Piştî nî-
qaşa mijarên rojevê û nirxandina xebata
sê mehên borî, biryar hate girtin ku dax-
wiyaniya li jêr were weşandin.

Grûba me, hêrîşên Tirkîyê û Îranê yê
li ser sînorê Kudîstana Iraqê û hundur, bi
xeter dişopîne. Hewceyî gotinê ye ku ev
operasyonên eskerî, li herêmê û li van
welatan jî pêvajoya aştiyê tehdît dike.

Ev operasyonên ku bi behana PKKê li
dijî Kurdîstana Federe pêktên, bi tevayî li
dijî hiqûqa peymanên navneteweyî ne û
xetera şer û aloziyê li herêmê zêde dike.

Ev operasyonên li hundur û derva tu
wext nebûye û nabe çare. Çare, di rê û rê-
bazên aştiyane û naskirina mafên gelê
Kurd da ye.

Ji bûyera Şemzînan bigre heta provo-
kasyonên Diyarbekir dide xwiyakirin ku
hêzên mîlîtarîst însiyatîfa xwe danîne ser
desthilatdariyê.

Ji nûve derxistina qanûnên terorê big-
re heta ji wezîfê avêtina dozgerê Wanê û
gelek tedbîrên raberî demokrasîyê dide
xwiyakirin ku paşverûyan gelek mesafe
standin e.

Ev rûdanên han, tevî demokratîzebûna
Tirkîyê rîya endamtiya Yekîtiya Ewrûpa

jî dixitimîne.

Bi vê konseptê nûh dewlet, dixwaze muxalefeta Kurd bi tevayî wek PKK, PKKê jî wekî terorîst nîşan bide û bi vî awayî ji aliyekî ve meşrûiyeta dawa Kurd û Kurdîstan terorîze bike û ji aliyê din ve hêrîşên nûh bîne ser Kurda û mafên heyî jî ji dest wan bigre. Em evê konseptê bi tu awakî qebûl nakin û di serî da bang li Koma Miletên Yekbûyî û Yekîtiya Ewrûpe bigre heta hemû terefên peymanên navnetewî yên maf û azadiyan û saziyên sîvîl yên demokratîk di-kin ku nerazîbûna xwe li hemberê vê rewşê nîşan bidin.

Armanca Grûba Xebatê her ew e ku di riya çareserkirina pirsê Kurdîstan da temsîla yekîtiya neteweyî derxî holê û bi rê û aktîvîten sîvîl, aşîtiyane û de-

mokratîk çareser bike.

Grûba Xebata me, hewl dide ku di pêvajoya pêş da bi hemû aliyên Yekîtiya Netewî re diyalog û danûstandina pêk-bîne. Dîsa, li ser vê armancê emê civî-nên herêmî, panêl û aktîvîten xwe bido-mîn in. Herwiha, bo amadekariya çerçe-va fikrî, modelên yekîtiyê û rêbazên xe-batê komisyon hatine damezrandin.

Em evê daxwiyaniyê bi hurmet pêş-kêşî raya giştî dikin.

Grûba Xebata Kurd a Neteweyî û Demokratîk / Mersin

Navnîşana Têkiliyê

Ali Emiri 2. Sk. Yılmaz 2001 Apt.
Kat: 2 No: 6

Tel: 0.412.228 14 55 Yenişehir / Dİ-YARBAKIR

Başbakan Tayip Erdoğan 'dan;

Ankara-10 .08.2005

" Her sorunun çözümünün daha çok demokrasi ve refahtan geçtiğine inanıyoruz. Bu yaklaşımla Türkiye'nin tüm sorunları için yeni ve beyaz bir sayfa açtık".

" Kürt sorunu ve daha pek çok sorun, demokratikleşme sorunudur. Bu ve diğer siyasal, ekonomik-kültürel sorunların hepsi büyük demokratikleşme şemsiyesi altında, demokratik cumhuriyet prensipleri ve anayasal düzende ele alınmalı."

" Herhangi bir toplumsal sorunu bahane ederek şiddete başvurmak, şiddet ortamını meşru göstermeye çalışmak kabul edilmez. Her türlü toplumsal talep, anayasal düzen içinde hak arama hakkına sahip. Bir toplumsal hakkı şiddetle aramaya çalışanlar, en çok temsil ettiklerini iddia ettikleri toplumsal kesimi zarara uğratmakta."

" Terör örgütü hiçbir şekilde Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının bir kısmının ya da demokratik haklarından bazılarının temsilcisi olarak kabul edilemez. Kürt kökenli vatandaşlarımızla terör örgütü ayrıştırılmalı."

" Kürt kökenli vatandaşlarımıza ya da geçmişte başka toplumsal gruplara yapılmış kimi siyasi ya da idari yanlışlıkların yok sayılması ne kadar yanlışsa, bunlar bahane edilerek şiddet, terör ortamı oluşturulması da o kadar yanlış. Terörle mücadelede, örgütün istismar ettiği demokratikleşme eksikliklerini ve ekonomik dengesizlikleri birlikte ele alıyoruz."

" Her soruna illaki bir ad koymak gerekiyorsa, Kürt sorunu da bu ülkede ayrılıkçılık, şiddet ya da toplumsal barışı bozan yöntemlerle ele alınacak bir sorun değil. Adına ister kökeni Kürt vatandaşlarımızın toplumsal talepleri deyin, ister Güneydoğu veya Kürt sorunu deyin bu olguyla terör arasında bağ kurmaya çalışanlar, karşılarında topyekûn milleti bulacak.

İki prensibimiz var. Birincisi, hiçbir sorunu görmekten gelmek, yok saymak, tarihi ve toplumsal dinamiklerinden kopararak karikatürize etmek ve kaba yaklaşım içinde boğmak gibi bir tutumu benimsemiyoruz. Toplumda var olan sorunları yok saymak, demokrasinin en büyük düşmanı olan bir siyasal mühendislik çabasıdır. Her sorunu gerçek kabul ediyor ve bu sorunla-

rı demokratik cumhuriyet ve anayasal düzen içinde daha çok demokratikleşme, daha çok reformla çözülmesi yöntemini benimsiyoruz. Kürt sorunu ya da daha pek çok sorun, bizim için demokratikleşme sorunudur.

İkincisi, toplumda var olan sorunları bahane ederek şiddet ortamı oluşturmaya çalışanlara, masum vatandaşlarımızı katledenlere, kahraman güvenlik güçlerimizi şehit edenlere, hiçbir müsamaha içerisinde olmayacağımızı kararlılıkla ifade ediyoruz."

Diyarbakır 12.08.2005

"İlla her soruna bir ad koymak da gerekmez. Çünkü sorunlar hepimizindir. Ama illa 'Ad koyalım' diyorsanız Kürt sorunu bu milletin bir parçasının değil, hepsinin sorudur. Benim de sorunumdur"

"Sorunların parça parça adresi olmaz. Bütün sorunlar Türk olsun, Kürt olsun, Çerkez olsun, Abaza olsun, Laz olsun bütün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının ortak sorunudur. Çünkü güneş herkesi ısıtır, çünkü yağmur herkes için rahettir. Çünkü herkes aynı toprağın insanıdır, insanıyız; millet olmak işte budur"

"Türkiye ne kadar Ankara ise, İstanbul ise, ne kadar Konya, Samsun, Erzurum ise, o kadar da Diyarbakır'dır. Bunu böyle biliniz. Bu ülkenin her yerinin kokusu, rengi, sesi, musikisi, farklı bir lezzete sahiptir, bunu böyle bilmenizi istiyorum"

"“Şuna inanıyorum geçmişle yüzleşerek geleceğe yürürken geçmişin davaları ile geleceği ipotek altına almamak mümkündür. Çünkü gelecek aydınlık yarınlarla doludur. Ben bir şiir okudum diye cezaevinde yattığım günlerde milletime şu mesajı göndermiştim, 'Asla ve asla devletime kızgın ve küskün değilim. Bu devlet, bu bayrak, bu vatan hepimizindir' demiştim. 'Bir gün gelir bu hatalar düzelir.'

Evet bu mesajı cezaevinden göndermiştim sizlere. O nedenle bayrağımızın dalgalandığı her yerde herkesin birinci sınıf vatandaş olması, ülkemizde özgürlüklerin tam hakim olması, hukuk devletinin bu coğrafyada misafir değil, mülk sahibi olması ve çocuklarımızın geleceğe umutla bakması benim ve arkadaşlarımın aşkı, sevdası ve rüyasıdır."

Kürt kurumlarından AB'ye mektup

*Avrupa Birliği Türkiye Temsilciliđine
Gaziosmanpařa / Ankara

Sayın Temsilci,

Son aylarda Türkiye'de yaşananlar, biz aşağıda imzası olan kurum temsilcilerine Kürtlerin geçmişte yaşadıklarını yeniden hatırlattı. Bu nedenle yaşananları özetleyerek de olsa size sunup dikkatlerinizi çekmek istiyoruz.

Her şeyden önce şunu belirtmekte yarar

var: Kürt sorununu bugünlere getiren temel etken Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sonra izlenen ret, inkar ve asimilasyon politikalarıdır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ile daha ağırlaşarak yaşam alanı bulan bu politikalar neticesinde, Türkler dışındaki tüm etnisiteler ve halklar, özellikle de Kürtler yok sayılmış; en temel insani talepler bile ağır baskı ve şiddetle karşılanmış; Türk ve Türkçe dışındaki bütün dil, kültür ve tarihi değerler sistemli projelerle eritil-

miş, hatta bazıları tamamen yok olma noktasına gelmiştir.

Türkiye'nin Avrupa Birliği (AB) üyeliği süreci ve AB'nin çabaları neticesinde, son yıllarda kültürel ve demokratik hakların tanınması yolunda bazı adımlar atıldı. Yeterli olmasa da atılan adımlar, Cumhuriyet'in kuruluşundan günümüze değin süren politikaların yanlış olduğunun en önemli ibaresiydi. Kürtleri tatmin etmemesine, barış ve demokrasi çabalarına istenilen katkıyı sunmamasına rağmen, atılan adımlar, önemliydi.

Ancak bu adımlar devlet içinde etkin olduğu anlaşılan bir kesim tarafından ciddi ve etkili bir direnç ile karşılaşıyor. Bu kesim, aynı zamanda demokratikleşme çabalarının önüne büyük bir set çekerek ülkede Türkler dışındaki diğer etnik ve ulusal gurupların haklarının tanınmasını, gelişmesini, barış ve demokrasinin egemen olmasını istemiyor.

Tüm bunlar, bir tedirginlik sürecini de beraberinde getirmektedir.

Yaşananların neden olduğu kaygıları yalnız Kürtler değil Türkiye'deki akli başında herkes duymaktadır.

Kaygılara neden olan mevcut durumu görmek için son birkaç ayda yaşananlara özetle bakmakta yarar var:

Hakkari'nin Şemdinli ilçesinde yaşanan bombalamalar; Diyarbakır olaylarında aralarında çocuklarında bulunduğu insanların öldürülmesi ve yine aralarında çocukların da bulunduğu yüzlerce insanın tutuklanması; Danıştay baskını sonrasında yargının üst düzey yöneticilerinden birinin öldürülmesi ve diğerlerinin yaralanması; bazı kentlerde ve ilçelerde Kürtlerin ölümle tehdit edilerek toplu göçe zorlanması; seçilmiş yerel yöneticilerin Kürt sorununun çözümüne yönelik açıklama ve girişimlerinin gerekçe edilerek cezai ve idari yaptırımlarla karşılanması; Ordunun sınır bölgelerindeki yığınağı başta olmak üzere olumsuz gelişmelere barışçıl ve demokratik tepki gösteren Kürt aydın ve siyasetçilerinin tutuklanması; nereden geldiği açık olmayan saldırılarla

birçok provokatif terör eyleminin yeniden görülmesi; ciddi suçlama ve delillerle göz altına alınan emekli veya görevde ordu mensubu, emniyetçi ve özel harekatçının göstermelik bir şekilde yargılanması veya yargılanmadan kısa sürede serbest bırakılması...

Görünen o, geçmişten günümüze uygulanana geldiği gibi şiddeti esas alarak sorunları bastırma / yok etme amacıyla olanlar büyük bir hazırlık içindedirler. Ülkeyi adeta bir cehenneme döndürecek bu hazırlık çok büyük yıkım ve ölümleri de beraberinde getirebilir. Ülkede şimdiye kadar halklar karşı karşıya gelmedi. Ancak kaygımız o ki, ırkçı, şoven politikalar bu biçimiyle devam ederse halkların karşı karşıya gelmesi ve büyük facialarla karşılaşmamız kaçınılmaz olur.

Şiddet yanlılarının arzu ettiği budur. Türkiye'de şiddeti büyüten her politika bu amaca hizmet etmektedir.

Ne yazık ki durum, şimdilerde tam da şiddet yanlılarının istediği aşamaya geldi.

Şiddet geliştikçe demokratik açılımlar, toplumsal iyileştirmeler sekteye uğradı.

Kürtlerin kendilerini ifade etme yönündeki tüm engeller fazlasıyla yeniden yaşama geçirilmeye başlandı.

Kürt kültürü, dili, edebiyatı ve tarihi ile ilgili çalışmalara dönük engellemeler arttı.

Terörle Mücadele Yasası (TMY) adıyla çıkarılmaya çalışılan yasa ile toplum bir kez daha baskı altına alınmak isteniyor.

Sayın Temsilci,

Eski günlerin bıraktığı derin izler silinmeden yine o günlere dönmek isteniyor. Bunu engellemek, en azından iyileştirmelerin devam etmesini sağlamak gerekir. Bu anlamıyla kültür ve eğitim faslında yapılacak görüşmeler süreci olumlu değerlendirilmeli; en azından iyileştirmelerin devam etmesi için çaba harcanmalıdır.

Bilindiği gibi, AB Daimi Temsilciler Komitesi (COREPER) 26 Nisan'da gerçekleştirdiği toplantıda, taraması tamamlanan ve AB Komisyonu'nun yayımladığı değerlendirme raporunda yer alan eğitim ve kül-

tür faslındaki konulara dönük olarak fiili müzakerelere başlama kararı aldı. Alınan bu kararla bağlantılı olarak, AB Daimi Temsilciler Komitesi, söz konusu müzakereler sürecinde Kürt halkının eğitim, dil ve kültür politikalarına dönük istemlerini de göz önünde bulundurmalı ve Türkiye'yi, Kopenhag Kriterleri'ne uymaya zorlamalı; aynı zamanda Kürt dili, eğitimi ve kültürü alanlarında faaliyet gösteren Kürt kurumlarını da, müzakere sürecine dahil etmelidir.

Bu görüşlerimiz temelinde en azından ilk planda yapılması gerekenleri bir kez daha dile getirerek sizin aracılığınızla ilgili tüm kesimlerle paylaşmak istiyoruz:

1. Kürt kültürü, dili, sanatı, müziği ve edebiyatı önündeki tüm yasal olan ve olmayan engeller kaldırılmalı;

2. Kürt dilinin, eğitim başta olmak üzere yaşamın her alanında özgürce kullanımı sağlanmalı, ilköğretimden üniversiteye kadar devlet okullarında eğitim ve öğretimi desteklenmeli, bunun için bütçeden pay ayrılmalı;

3. İlköğretim başta olmak üzere tüm eğitim müfredatı gözden geçirilmeli, ret ve inkar politikalarının ürünü olan ırkçı, asimilasyonist öğeler tümüyle müfredattan çıkarılmalı;

4. Kürtçe'nin ve diğer yerel ve ulusal dillerin radyo ve televizyonlarda özgürce kullanımını engelleyen tüm yasa ve yönetmelikler yürürlükten kaldırılmalı;

5. Sistemli olarak isimleri değiştirilen ve isimleri yok olmakla karşı karşıya bulunan 10 binin üzerinde şehir, ilçe, kasaba ve köy gibi yerleşim yerlerinin ve coğrafik alanların (dağ, nehir, ova, göl) Kürtçe ve diğer (Ermenice, Süryanice, vb) dillerdeki orijinal isimleri iade edilmeli;

6. Kürt halkı başta olmak üzere toplumun tüm kesimlerinin örgütlenebilmesi için gerekli yasal değişiklikler hemen yapılmalı, örgütlenme önündeki tüm engeller kaldırılarak örgütlenme özgürlüğü anayasal güvenceye alınmalı;

7. Türkiye'nin çok kimlikli yapısı göz

önünde bulundurularak başta Siyasi Partiler Yasası olmak üzere özgürce örgütlenmenin önünde engel olan tüm anti-demokratik ve baskıcı yasalar gözden geçirilerek yeniden düzenlenmeli;

8. Aleviler başta olmak üzere farklı inanç ve kültürlere sahip toplulukların kendilerini ifade etme ve inançlarını / kültürlerini yaşama önündeki tüm engeller kaldırılmalı;

9. Düşüncenin özgürce ifade edilmesi önündeki engeller kaldırılarak düşünce suç olmaktan çıkarılmalı;

10. Toplumsal barışın yeniden inşası için çaba gösterilmeli;

11. Anayasa ve yasalar, çoğulcu, demokratik ve eşitlikçi bir yapının gelişmesine olanak sağlayacak biçimde yeniden düzenlenmelidir.

Bu görüşlerimizi dikkate alacağınıza inanıyor, saygılarımızı sunuyoruz.

Hak ve Özgürlükler Partisi (HAK-PAR) / Ankara

Menekşe 2 Sokak 33/7 Kızılay/Ankara
Tel: 0.312.418 16 38 Fax: 0.312.425 84
72 - Hakpar1@hotmail.com

Kürt Kültür ve Araştırma Vakfı (KÜRT-KAV) / İstanbul

Tarlabaşı Bulvarı Çorbacı Sk. No:13
Beyoğlu İstanbul

Tel/Faks: 0.212.237 10 61 - info@kurt-kav.org / yonetimkurulu@kurt-kav.org

Çıra Kültür ve Sanat Derneği / Diyarbakır

Gevran Cad. Öğretmenler Sok. İpsan 4
Apt. kat. 1 No 2 Ofis /Diyarbakır

Tel: 0.412.224 02 68 - cirahuner@yahoo.com / cirahuner21@hotmail.com

BİR Araştırma ve İnceleme Dergisi / Diyarbakır

İnönü cad. Magül iş merkezi no: 49
Dağkapı/Diyarbakır

kovarabir@yahoo.com
Dema Nû Gazetesi ve Deng Yayınları /

Diyarbakır

Kurtismail Paşa 5. Sk. Fırat Apt. Kat: 1
No: 2 Ofis / Diyarbakır

Tel/Faks: 0.412. 223 89 23 - info@de-
manu.com.tr

Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Gru-
bu / Diyarbakır

Ali Emiri 2. Sk. Yılmaz 2001 Apt. Kat:
2 No: 6 Yenişehir / Diyarbakır

Tel: 0.412.228 14 55 xebatakurd@gma-
il.com / skorkmaz@hotmail.com

Pêrî Yayınları / İstanbul

Pavlonya Sk.Nuhoğlu İşhanı No: 10/19

Kadıköy / İstanbul

Tel: 0.216.347 26 44 - periki-
tap@mynet.com

Türkiye Eğitim Kültür ve Sosyal Hiz-
metler Vakfı / Ankara

Necatibey Cd. Yeşilirmak SK. 13/7 Sıh-
hiye / Ankara

Tel: 0.312.230 30 35

Yaşam Kadın Kooperatifi (YAKAKOP)
/ Van

Vali Mithat Bey Mh. No:25 Van

Tel: 0.432.215 94 34

** 16 Haziran 2006 tarihinde AB Komisyonu Türkiye Temsilcisi Büyükelçi Hansjörg Kretschmer'e, KÜRT-KAV Genel Başkanı Mehmet Celal Baykara, HAK-PAR Genel Başkan Yardımcısı Reşit Deli, Dema Nû Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Arif Sevinç ve Çıra Kültür Sanat Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Nevzat Karakeçi'den oluşan heyet tarafından bu mektup sunulmuştur.*

Parti Programlarında

Kürt Sorununa Çözüm Önerileri

HAK-PAR Hak ve Özgürlükler Partisi

“...Geçmişte kimi devletler bakımından ulusal birliği oluşturmanın bir biçimi olarak görülen üniter yapı, günümüzde birliğin değil ayrışma ve bölünmenin unsurları haline gelmiştir. Çağdaş toplumlar; bunun önüne geçmek, ayrışma ve bölünmeyi engellemek için iktidar paylaşımını yaygınlaştırmakta, daraltıcı, sınırlayıcı ve baskıcı üniter sistemlerden vazgeçmektedirler. Farklı dil ve kültürlere yasal güvence sağlamakta, anadilde eğitim hakkı başta olmak üzere tüm siyasal ve sosyal hakları tanımaktadır. Üniter devlet biçimini ilk uygulayan devletlerden Fransa, İtalya, İspanya, İngiltere gibi ülkeler dahi bu modellerini revize etmek durumunda kalmış, bunun yerine insan haklarını, etnik ve kültürel çoğulculuğu esas alan sistemlere yönelmişlerdir.

Günümüzde isim ve uygulamaları farklı da olsa artık eyalet, özerklik, federasyon, otonomi vb. yönetim modelleri, barış içerisinde bir arada yaşamının, toplumsal gelişme ve ilerlemenin gerekliliği haline gelmiştir. Avrupa Birliği (AB) bu haliyle bile esnek bir konfederasyon yapısına sahiptir.”

.....

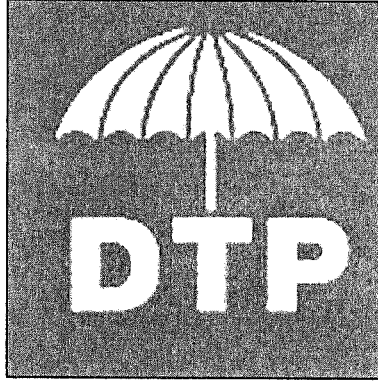
“Hak ve Özgürlükler Partisi, bu anlayışa

karşı çıkan toplum kesimlerinin Türkiye'yi yeniden yapılandırma istek ve ihtiyaçlarının bir ürünüdür; Kürt sorunu çözülmeden Türkiye'de hiçbir sorunun çözülemeyeceği inancındadır. Bu nedenle programının merkezinde Kürt sorununun toplumsal uzlaşma yoluyla adil, eşitlikçi ve demokratik bir çözüm kavuşturulması hedefini koymuştur; Türkiye hükümetlerinin, Kıbrıs, Bulgaristan, Yunanistan, Kosova ve benzeri ülkelerde bulunan azınlıklar/topluluklar için savunduğu tezleri, Türkiye'de yaşayan Kürtler için de istemesi durumunda, sorunun çözüm yoluna gireceği inancındadır.

Burada asıl sorun çoğulcu demokratik devleti yapılandırma ve çağdaş çoğulcu demokratik idari sistemleri kabul edip etmeme sorunudur.

Partimize göre, sorunun çözümünü kolaylaştırmak ve kalıcı bir çözüme ulaştırmak mümkündür: Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyanname, Paris Şartı, AGİK Süreci, Katılım Ortaklık Belgesi ve Kopenhag Kriterleri ve bunlar gibi Türkiye'nin de taraf olduğu uluslararası sözleşme ve antlaşmalara uyulması halinde, Kürt sorununun çözüm yoluna sokulması olanaklıdır...”

DTP Demokratik Toplum Partisi

“...Kürt Sorunu Barışçıl- Demokratik Temelde Çözülecektir

20.yy'da Ortadoğu'da oluşturulan siyasal sistem beraberinde bir çok yeni soruna da yol açmıştır. Ortadoğu'nun en eski topluluklarından biri olan Kürtler'in bu sistemde ifadesini bulamaması bu sorunların başında gelmektedir. Türkiye başta olmak üzere Irak, İran, Suriye'de gelişen oligarşik, otoriter, totaliter ve monarşik yönetimler sonucu Kürtlerin varlığı inkar edilmiştir. Kürtlerin varlığının reddedildiği bu sistemde Kürt sorunu Ortadoğu'nun temel bir sorunu haline gelerek, Orta-doğu'nun demokratikleşmemesine neden olmuştur.

Türkiye'nin demokratikleşmesi, Orta-doğu'nun demokratikleşmesinde belirleyici rol oynayacaktır. Demokrasiyi çağdaş ölçülerde geliştiren, bunun için Kürt sorununu köklü ve kalıcı temelde demokratik çözüme ulaştıran bir Türkiye, Ortadoğu'da da demokratik gelişmeye ve demokratik bütünleşmeye öncülük edecek bir konuma gelecektir. Türkiye'nin bölgede model bir ülke olabilmesinin yolu da buradan geçmektedir.

Partimiz, Kürt sorununun çözümünde, Türk ve Kürtler'in tarihsel olarak birlik ve kardeşlik ilişkilerini temel alan güncel bir yaklaşımın çözüm yolunun açacağına inanmaktadır.

Partimiz inkarcı ve ayrılıkçı yaklaşımların sorunları çözmeyeceğini, aksine çözümü daha da zorlaştıracağına inanmaktadır. Bunun için Kürt ve Türklerin eşit, özgür ve kardeşçe birliğinin kararlı savunucusu olacaktır.

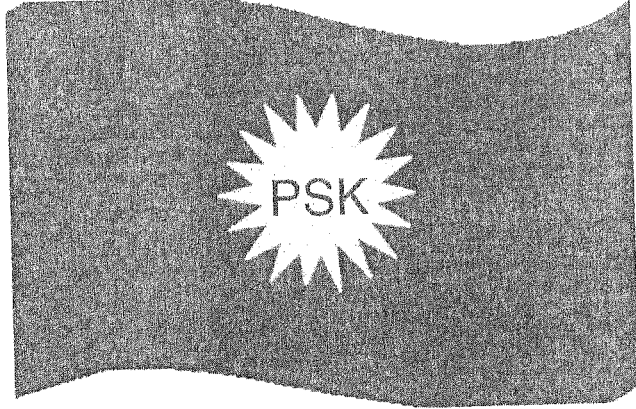
Devletin soruna bakış ve yaklaşımı kökten değiştirilip düzeltilecek ve bu alanda yürütülen politika ve uygulamalar da buna göre bir bütün değiştirilerek yeniden belirlenecek, sorunu daha da ağırlaştıran askeri çözüm yaklaşımını terk edilecektir.

Kürtlerin varlığını ve kimliğini kabule dayalı; soruna doğru bir bakış açısı ile demokratik yönetim anlayışının ve insan haklarının gereklerine uygun politika ve yaklaşımlar uygulamaya konulacaktır.

Kürt varlığı ve kimliği her düzeyde tanınarak, anayasal güvenceye kavuşturulacak, yasal hak eşitlikleri için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

Dil, kültür hakları yasal güvenceye kavuşturulacak, Radyo, Tv, ve basın üzerinde hiç bir kısıtlama olmayacaktır. Türkçe radyo, Tv hangi hukuki kurala bağlıysa, Kürtçe ve diğer dillerdeki yayınlar da aynı prosedüre bağlı olarak faaliyet yürütecektir. Kültürel faaliyetler içinde aynı hukuki kurallar ve prosedür işleteceklerdir...”

PSK Partiya Sosyalist a Kurdistan

“KÜRT HALKININ ÖNÜNDEKİ TARİHSEL ADIM: ULUSAL DEMOKRATİK DEVRİM

“...Tüm bu nedenlerle, günümüzde Kürt toplumunun önündeki başlıca tarihsel adım ulusal kurtuluştur. Kürt halkı Kürdistan üzerindeki yabancı boyunduruğuna son verip demokratik bir toplum kurmadan özgür olamaz; barışa kavuşamaz, gelişme yoluna giremez.

Önümüzdeki temel aşama ulusal demokratik devrimdir: Yabancı boyunduruğuna son vermek, bir toprak reformuyla feodal kalıntılara son vermek ve köylüyü toprağa kavuşturmak, demokratik bir toplum kurmak, Kürdistan'ın yeraltı ve yerüstü kaynaklarını denetleyip korumak, ulusal ekonomi ve kültürü geliştirmek.

Ulusal kurtuluş Kürt halkının kendi eseri olacaktır. Zorlu bir mücadele olmadan bu olanaksızdır.

Bunun için, işbirlikçi, hain unsurların dışında tüm ulusal güçleri -işçi ve köylüleri, aydınları, din adamlarını, küçük esnafı ve zenaatkarı, ticaret ve sanayi erbabını, yurtsever toprak sahiplerini, bu toplum kesimlerini temsil eden yurtsever partileri, kadın ve genç-

lik örgütlerini ortak bir cephede birleştirmek gerekir...”

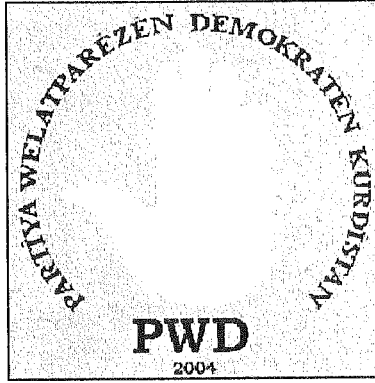
“..AYRILMA VEYA DEMOKRATİK BİRLİK...”

PSK, Kürt halkının ulusal kurtuluşunu, halkımızın kendi kaderini özgürce tayin etmesinde görür. Kürt halkı kendi kendisini yönetmelidir.

Partimiz, Kuzey Kürdistan için bunun iki biçimde olabileceği görüşündedir: Kürt halkı ayrılıp kendi devletini kurabilir veya Türk halkıyla demokratik bir birliği seçebilir.

İkinci durumda, birlik eşit haklara sahip iki cumhuriyetli bir federasyon biçiminde olmalıdır. Kürdistan ayrı bir cumhuriyet halinde örgütlenmeli, kendi parlamentosu hükümeti olmalı ve her bakımdan Türkiye ile eşit haklara sahip bulunmalıdır.

Kendi kaderini tayin hakkı için koşullar olgunlaştığında, Kürt halkı bu seçeneklerden birini ya da diğerini seçebilir. Her iki durumda da bağımsız devlet statüsü söz konusudur...”

*... 3.1) KÜRT SORUNUNUN ÇÖZÜM MODELİ

Kürt kimliğinin resmen kabul edilmesine dayanan idari federal yapılanma Kürt sorununun ana çözüm modelidir. Kürdistan'ın Kuzey-batı dışındaki diğer parçalarında sorunun çözümü kendi somut koşullarına uygun ve halkın iradesi tarafından belirlenecektir. Bu parçalarda ortaya çıkacak çözüm modeline saygılı olmak ve destek sunmak esas yaklaşım olmalıdır. Güney Kürdistan'da gelişen federal yapılanma demokratik bir içerik ve biçim kazanarak gelişmesini sürdürecektir. Tüm Kürtlerin bu süreci sahiplenmesi ve desteklemesi yurtseverliğin gereğidir.

a. Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da idari federal yapılanma Kürt sorununun uygun çözüm modelidir. Türkiye'nin il idari birimlerinin-ekonomik, sosyal ve coğrafik etkenler, kıstas alınarak- daha geniş birimler halinde düzenlenip merkezi yönetimle denge sağlayacak yetkilerle donatılması çözümün temel bir boyutudur. Buna bağlı olarak yerel yönetimlerin (vali, belediye başkanı ve meclisler) özgür seçimlerle belirlenmesinin gereği vardır. Bütünü kapsayan bu düzenleme Kürt halkının kendisini yönetmesinin olanağını yaratacaktır.

b. Kürt halkının sorunlarını tartışacağı ve karara bağlayacağı, ulusal parlamentoya sahip olması çözümün bir başka ihtiyacıdır. Kürtlerin ulusal parlamentosu ulaştığı kararları mer-

kezi ve yerel yönetimlerin gündemine sunmak, onlar tarafından değerlendirme kabiliinde işlev sahibi olacaktır. Bu yolla Kürt halkı iradesini ifade etme olanağına kavuşacaktır.

c) Kürt halkının merkezi parlamento ve yönetimde temsil edilmesinin önündeki engellerin kaldırılması çözüm için gereklidir. Böylesi bir temsil Kürtlerin kendilerini yönetmelerinin, özgür birliğin ve ortak yaşamın geliştirilmesinin temel harcı olacaktır. Geçmişte yaşanan, Kürtleri hak ve özgürlüklerinden yoksun bırakan durumlara düşürülmemesi açısından bu temsil büyük öneme sahiptir.

d) Kürt halkının çoğunlukta olduğu yerlerde Kürtçenin resmi dil olarak Türkçe'nin yanı sıra kullanılması, kabul edilmesi gereken, çözümün tamamlayıcı tarafıdır. Dil özgürce kullanılmadan gerçek ve sağlıklı bir çözüm mümkün değildir.

e) Yerel yönetimlerin ve özel girişimlerin Kürtçe eğitim yapmaları her düzeyde sınır konulmadan serbest bırakılırken, merkezi yönetim tarafından desteklenmelerinin gereği vardır. Aynı kapsamda kültürel faaliyetlerin özgürce geliştirilmesi çözümün başlıca şartlarındandır.

Bütün bunlar bir arada Kürt sorununun çözüm modelini ortaya koymaktadır. Taraflar açısından makul bir model olma özelliklerini ifade etmektedir. Bu model üzerinde çözümün sağlanması gerçekçidir."

*PWD Program taslağından alınmıştır.

PDK-Bakur

“...PARTİNİN SİYASİ HEDEFİ VE TALEPLERİ:

a) Ülkemiz Kürdistan, ulusumuzun irade ve isteği dışında bölünmüştür. Hangi nedenle olursa olsun bu tarihsel haksızlık, bir oldu-bitti olarak Kürt ulusuna dayatılamaz. Yine Kürt ulusunun vazgeçilmez haklarını, kısmen veya tamamen ortadan kaldıran bölgesel ve uluslararası antlaşmalar, Kürt halkını bağlamaz ve meşru değildir.

PDK-Bakur'un, ulusal kurtuluş mücadelesinde amacı ; ülkemizde yüzyıllardır süren yabancı işgaline, ulusumuz üzerindeki yabancı baskısına, ağır baskı ve sömürü düzenine son vererek,

•Kürdistan halkının, bağımsızlık hakkı dahil kendi geleceğini özgürce belirlemesi (selfdetermination hakkını gerçekleştirmek) için mücadele eder.

•Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da coğrafi, siyasi teritoryum temeline ve eşit haklara dayalı federal demokratik bir siyasal sistemin oluşturulmasını ve Kuzey Kürdistan' da çoğulcu, parlamenter demokratik bir düzen ve toplum kur-

mayı savunur,

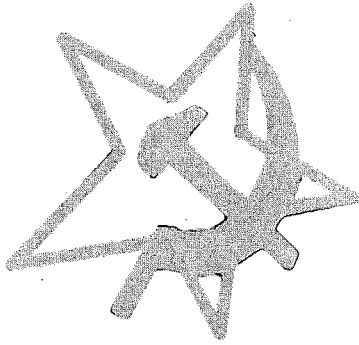
•Kürdistan dışında, Türkiye'nin diğer bölgelerinde yaşayan veya zorla göçettirilen Kürtlere, siyasi, kültürel, ulusal demokratik hakların sağlanması için mücadele eder.

b) Kürdistan'ın ekonomik ve toplumsal gelişmesini engelleyen her türlü çağdışı kurum ve düşüncelere, sömürü ve zulme karşı mücadele etmek. Bundan amaç, ulusumuzun tüm sosyal kesimlerinin çıkarlarının dengeli bir biçimde korunduğu çağdaş demokratik toplumu örgütlemektir.

c) Parti, temel siyasi hedefleri için mücadelesini sürdürürken, ulusal demokratik, kültürel hak ve özgürlüklerin elde edilmesine büyük önem verir; bu yöndeki kazanımları Kürt halkının siyasi hedeflerine hizmet eden önemli adımlar olarak görür.

Bu anlayışla, PDK-Bakur yetkili kurullarında, Kürdistan halkının ekonomik, Sosyal ve kültürel yaşam koşullarını iyileştirecek "Güncel talepler programı" hazırlar ve bu istemlerin elde edilmesi için mücadele eder...”

KKP
Kürdistan Komünist Partisi

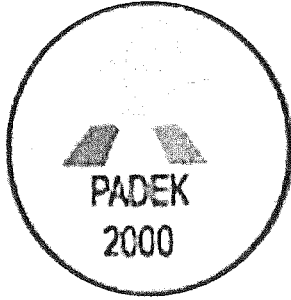
“...KKP; yakın politik iktidar hedefi olarak federasyonu amaçlar. Türkiye halklarıyla federal temellerde ve eşit koşullu iktidar birliğini hedefler. Kuzey Kürdistan`da bu hedef doğrultusunda KÜRDİSTAN SOSYALIST HALK CUMHURİYETİ`nin ku-

ruluşu için mücadele eder.

KKP; Kürdistanin Türkiye`den ayrılması ya da birlikte kalmasının belirlenmesi için, tamamen özgür bir ortamda Kürdistan`da referanduma başvurma politikasını savunur...”

Parti Programlarından

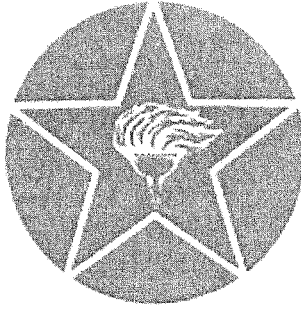
PADEK
Partîya Azadiya

“...PADEK, Kürt ulusunun kendi geleceğini özgürce tayin hakkının gerçekleştirilmesi için mücadele eder. Bu koşulların sağlanması durumunda, kurt halkının bağımsızlık, konfederasyon, federasyon ve diğer çözümlerden birini özgürce seçebilmesi için

referanduma gitmeyi öncelikli temel görev kabul eder. Böylesi koşullarda da partimiz, diğer biçimlere karşı olduğu için değil, sorunun adil ve kalıcı bir çözümü için bağımsız demokratik bir cumhuriyetin savunucusu olur...”

PKK

“...Kürt Sorununun Demokratik Çözümü İçin:

1- Öncelikle Kürt halkının komünden halk kongresine kadar her kademedede örgütlenen Demokratik Konfederalizminin tesis edilmesi. Bunun komşu halklarla eşitlik-özgürlük ve demokratik birlik esasına dayalı olarak geliştirilmesi, bunun olanaklarının elvermediği koşullarda, yine aynı perspektifle kendi demokrasisini kurması.

2- Kürdistan üzerinde egemen olan devletlerin köklü bir reformla demokrasiye duyarlı hale getirilmesi. Devlet üzerindeki askeri etkinin sınırlandırılması, her türlü vesayetin kaldırılması. Genel kamu otoritesi olacak şekilde

devletin küçültülmesi (Buna Kürt Federe devletleşmesi de dahildir).

3- Otoriter, oligarşik ve teokratik yönetimlere karşı olunması. Demokratik yönetimlerin esas alınması.

4- Kürt kimliğinin anayasal kabulü. Devletin Kürtleri ulusal-kültürel varlık ve siyasal hak sahibi olarak tanınması.

5- Devletin zor kullanmadığı koşullarda demokrasi ve devletin ilkeli uzlaşmasından yana olunması. Pratik uygulama olarak, Kürdistan’da halkın kendi öz demokratik yönetimi artı genel kamu otoritesi olarak (Türkiye, İran, Irak, Suriye, Kürt) devlet formülünün esas alınması....”

Partiya Rizgarîya Kurdistanê (PRK-Rizgarî)

PRK/rizgarî; Kürdistan'ın bütün parçalarının kurtuluşu çerçevesinde birleşik bir Kürdistan'dan yanadır. Kürdistan'ın aynı zamanda belli ulusların, halkların, kültürlerin ve dinlerin tarih boyunca birlikte yaşayageldikleri bir ülke olmasından hareketle, kendi içinde federatif bir yapıda örgütlendirilmesini savunur.

PRK/rizgarî; özgür ve bağımsız bir Kürdis-

tan'ın kurulmasını asgari hedefi olarak belirleyen, bağımsızlık seçeneğini açıkça ortadan kaldırmayan, Kürd ulusunun mevcut konumunda ve Kürdistan'ın sömürge statüsünde olumlu değişikliklere yol açacak gelişmeleri, özerklik ve federasyon gibi ara çözümleri mücadelenin kazanımları arasında görür ve destekler..."

Kemal BURKAY'la söyleşi

Ropörtaj: Seyidhan Kuriş

Kemal BURKAY'la Söyleşi (*)

Seyidhan KURİJ

- PSK'nin bazı görüşleri üzerine
- PSK-PKK protokolü
- Birlik için ne yapmalı
- PKK'nın şimdiki durumu üzerine
- Diyarbakır olayları
- Ortadoğu'daki son gelişmeler üzerine
- Ve diğer konular...

Seyidhan Kuriş: Yanılmıyorsam, 1973'te Almanya'da Hıdır Murat adıyla "Türkiye Şartlarında Kürt Halkının Kurtuluş Mücadelesi" adlı bir kitap yayınladınız ve bu kitap Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi'nin bir tür manifestosu oldu. Yani siz PSK'nin (Kürdistan Sosyalist Partisi) hem kurucusu, hem teorisyeni idiniz. 30 yıl kadar sonra,

kimsenin aklına gelmeyi yaptınız, parti- nin genel sekreterliğinden kendi isteğinizle ayrıldınız. Öncelikle neden? Ayrıca bu hayatınızda ne gibi değişiklikler yaptı?

Kemal Burkay: Evet, o kitap Kürdistan'ın ekonomik ve sosyal yapısı ve Kürt devrimiyle ilgili olarak benim temel görüşle- rimin özetidir; aynı zamanda da 1974 yılı

sonlarında kurulan Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi'nin (PSK) tüzük ve programının temel ilkelerini oluşturdular.

Ben 2003 yılında yapılan 7. Kongre'de kendi isteğimle, arkadaşlarımın hala sürdürmemi istemelerine rağmen, genel sekreterlik görevinden ayrıldım.

Böyle bir görev için 30 yıl oldukça uzun bir süre; bu kendi başına, görevden ayrılmak için yeterli neden. Ben çok daha önce de birkaç kez bu görevi arkadaşlarıma devretmek ve bir merkez komitesi üyesi olarak kalmak istedim, ama arkadaşlarımı ikna edemedim. Benim örgütsel çalışma anlayışına göre, bir örgütte aktif çalışma yürütmek, verimli olmak için ille de genel sekreter düzeyinde, hatta üst düzeyde görevli olmak şart değil. Özellikle de, kişisel ikbal için değil de, halkın ve ülkenin özgürlüğü için yapılan Kürt siyasetinde.. Böyle bir durumda kişisel ve küçük hesaplar yapmamak gerekir. Gerekli olduğunda görev üstlenmek nasıl doğalsa, yeri ve zamanı geldiğinde o görevi arkadaşlarına devretmeyi bilmek de öylesine doğal olmalı diyorum.

Görevden ayrıldıktan sonra yaşamımdaki başlıca değişiklikler şunlar: Artık Avrupa ülkelerini sık sık dolaşmıyorum. Parti işlerini yürütmek, toplantıları yönetmek; mektup, bildiri ve raporları hazırlamak; diplomatik ilişkileri yürütmek son buldu. Bu bakımdan artık rahatım! Ama ülke ve dünya siyasetini medya yoluyla izliyor, görüşlerimi yazıp dergi ve gazetelerde, internet sayfalarında kamuoyuna iletmeyi sürdürüyorum. Şimdi belki de eskiden daha çok yazıyorum. Ayrıca kitaplarımın basımıyla da ilgileniyorum.

S. Kurij: *Sosyalist sistemin, ya da reel sosyalizmin yıkılışından sonra, sosyalist*

"...Partimiz Kürt halkının kurtuluş mücadelesinde önemli bir emeğin sahibidir. Bir başka deyişle, sosyalist partiler hem özgür ve demokratik bir toplum, hem de sosyalizm için önemli roller oynayabilirler. Ama sosyalist olmayanlar ne sosyalizm, ne de emekçilerin çıkarları yönünde çaba göstermezler, bu işlerine de gelmez; ülkenin ve halkın yabancı boyunduruğundan kurtulması ve iktidarı kendi ellerine almak onlara yeter..

Yine de biz "öncülük bizim misyonumuz" demiyoruz. Bu işi kim yapsa, yapabilse, öncülüğü o hak eder. Biz zafere ulaşmak için birleşmek gerektiğini söylüyoruz."

partilerin artık ulusal kurtuluş hareketlerine öncülük yapamayacakları iddia ediliyor. Sizce Kürdistan'da tarihsel olarak sosyalist partilerin misyonu nedir? Demokratik partilerin yapamayıp da sosyalist partilerin yapabileceği ne var?

K. Burkay: Sosyalist sistemin yıkılışı elbet etkilerini dünya ölçüsünde tüm komünist ve sosyalist partiler üzerinde gösterdi. Bazıları sahneden çekildiler, ya da zayıfladılar; ama bir bölümü çalışmalarını sürdürüyor. Bakın sosyalist veya sol partiler Latin Amerika'da peş peşe iktidara gelmekte. İspanya Sosyalist Partisi de bir yıl kadar önce seçimleri kazanarak yeniden iktidara geldi. İtalya'da ise daha birkaç gün önce sol cephe sağcı hükümeti yenilgiye uğratarak iktidar oldu.

Bir başka deyişle, sosyalist partilerin varlığı sosyalist sistemin varlığına bağlı değil, işçi sınıfının, emekçilerin; sömürü, baskı ve haksızlığın varlığına bağlı. Sosyalistler emekçilerin haklarını savunuyorlar ve emekçiler günümüzde de tüm ülkelerde nüfusun çoğunluğunu oluşturuyorlar.

Demokrasi sorunu, ya da "demokrat" olma olayı ayrı bir konu. Demokratlık kimse'nin tapulu mülkü değil. Sosyalistler de de-

mokrattır ve bence gerçek demokratlardır. Örneğin Partimize, yani PSK'ya bakın, kurulduğu günden bu yana demokrasi mücadelesine nasıl önem vermekte. Bu nedenle geçmişte, Kürt yurtseverliği adına, bu mücadeleyi ve demokrasinin önemini küçümseyen kimilerinin eleştirilerine, hatta alaylarına muhatap olduk.

Bunun gibi, ulusal kurtuluş hareketlerinin oldukça yaygın olduğu geçen yüzyılda, birçok sosyalist ve komünist parti ezilen halkların kurtuluş mücadelelerine öncülük ettiler. Aynı şey bugün de neden olmasın? Partimiz Kürt halkının kurtuluş mücadelesinde önemli bir emeğin sahibidir. Bir başka deyişle, sosyalist partiler hem özgür ve demokratik bir toplum, hem de sosyalizm için önemli roller oynayabilirler. Ama sosyalist olmayanlar ne sosyalizm, ne de emekçilerin çıkarları yönünde çaba göstermezler, bu işlerine de gelmez; ülkenin ve halkın yabancı boyunduruğundan kurtulması ve iktidarı kendi ellerine almak onlara yeter..

Yine de biz "öncülük bizim misyonumuz" demiyoruz. Bu işi kim yapsa, yapabilese, öncülüğü o hak eder. Biz zafere ulaşmak için birleşmek gerektiğini söylüyoruz. Ancak birleşirsek ülkemizi ve halkımızı özgürleştirebiliriz, bu işi birlikte yapabiliriz, diyoruz. Diğer bir deyişle, ulusal kurtuluş sen ben meselesi değil; ortak bir görev, ortak bir misyon.

S. Kurij: *Siz TKSP'nin kuruluşundan bu yana Kürtlerle Türk demokrasi güçleri arasındaki işbirliğine büyük önem veriyorsunuz. Ama Türk demokratik güçlerinin PSK ile dayanışması pek yok. Neden?*

K. Burkay: Evet, biz parti olarak başından beri Kürt ulusal hareketi ile Türkiye demokrasi güçlerinin işbirliğine ve dayanışmasına büyük önem verdik. Bu birçok bakımdan Kürt halkının çıkarıdır. Türkiye'de demokrasi güçlendiği zaman Kürtler için de hak ve özgürlüklerin sınırı genişler, Kürt halkının özgürlük mücadelesi için koşullar daha iyileşir. Bunun gibi, Türkiye'de demokrasi güçleri büyüdüğü zaman, Kürt

ulusal mücadelesine olan destek de artar.

12 Eylül öncesi Türk sosyalist ve demokratik güçleriyle ilişkilerimiz oldukça iyi idi. TÖB-DER yönetiminde birlikte çalışıyorduk. O dönemde, aralarında DİSK'in, Türkiye Yazarlar Sendikası'nın ve Halkevleri'nin de olduğu 40 kadar demokratik kitle örgütü, Kürtçe-Türkçe yayınlanan Roja Welat üzerindeki baskılara karşı çıktılar, öğretmenlerin örgütü TÖB-DER, anadilde eğitimi savundu. 12 Eylül, yani darbe sonrası da bir dönem ilişkilerimiz oldukça iyi idi. Altı kadar sol örgüt (Dördü Türkiye, ikisi Kürdistan solundan) Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Sol Birliği'ni oluşturdu.

Elbet günümüzde durum farklı. Son yirmi yılda Kürtler arasında PKK, Türk kesiminde ise militarizm ve şovenizm güçlendi, demokratik ve sosyalist güçler zayıfladı, bazıları yanlışa yöneldi. Bu nedenle ilişkilerimiz zayıfladı. Ama bu, izlediğimiz politikanın yanlış olduğunu göstermez.

Ayrıca, bu yalnızca PSK'nın sorunu değil, bir bütün olarak Kürt hareketinin sorunu. Kürt hareketi bu sağlıklı tavrıdan vazgeçmemeli. Türkiye'de demokrasi güçleri yeniden canlanabilir ve onunla birlikte Kürt ulusal hareketi ile Türk demokratlarının dayanışması da.

S. Kurij: *Bazı Kürtler sizi hep dünyaya Ankara'dan bakmakla eleştiriyorlar. Yani Kürt sorununun çözümünün Kamışlı, Mahabad ve Erbil'e değil de Ankara'ya, Türkiye'nin demokratikleşmesine bağlı olduğu görüşünde olduğunuzu. Ama Türkiye'nin demokratikleşmesi Kürdistan'ın kurtuluşu değildir. Bu konuda ne diyebilirsiniz?*

K. Burkay: Böyle bir suçlamayı, yani "dünyaya Ankara'dan baktığımızı" ilk kez duyuyorum. Ama ola ki bunu söyleyenler vardır.. "Bazı Kürtler" neler demiyorlar ki!

Bu, "dünyaya Ankara'dan bakmak" nasıl oluyor, yani biz Türk hükümeti gibi mi düşünüyoruz? Eğer böyle söyleyenler varsa, keyifleri bilir; ciddiye alıp cevaplandıracağım değilim.

Ama "Türkiye'nin demokratikleşmesi Kürt sorununun çözümü için yeterlidir" veya "Kürt sorununun çözümü Türkiye'nin demokratikleşmesine bağlıdır" gibi bir görüş veya açıklamamız yok, hiçbir zaman da olmadı. Eğer bunu düşünsek neden Kürdistan Sosyalist Partisi'ni kuralım? Gider bir sol veya demokrat Türk partisinde çalışır-dık ve bize yeterdi!

Ama bunu ileri sürenler, Kürdistan'ın sömürgeleştirilmesi tezini ilk kez bizim bilimsel ve kapsamlı bir şekilde ortaya koyduğumuzu unutuyorlar. Kuzey Kürdistan için ulusal demokratik devrimin temel tezlerini de. Bunlar unutuyorlar ki Türkiye Cumhuriyeti tarihinde yarı yarıya Kürtçe Roja Welat gazetesini, polisle boğuşarak biz çıkardık, hem de Ankara'da... Unutuyorlar ki "Kürtçe Dil Dersleri"ni "Başlangıcından Bugüne Kürtler ve Kürdistan" adlı ve 540 sayfa tutan Kürt tarihini biz yazdık... Kuzey Kürdistan'da unutulmaya yüz tutmuş Newroz kutlamalarını 1970'li yıllarda bizim canlandırdığımızı unutuyorlar... Listeyi uzatmam gerekmez.

Öte yandan, herkes de Kürdistan'ın öteki parçalarındaki yurtsever örgütlerle ilişkilerimizin iyi olduğunu, elimizden geldiğince onların mücadelesine destek olduğumuzu bilir. Dört parçanın yurt dışındaki kitle örgütü gibi davranan, diğer parçalardaki mücadeleye destek veren KOMKAR'ın çalışmalarını göz önüne almak yeter.

Bu tür sözleri edenler ya gerçeği görmüyor ve duymuyorlar, ya da haset ve kıskançlıktan gözlerini ve kulaklarını gerçeğe tıkamış olmalılar.. Biz yıllardır sömürgeci Türk devletine, yani "Ankara"ya karşı mücadele ediyoruz, böyleleri de bizimle uğraşiyor.. Varsın uğraşsınlar, gam değil; "onların okkası da Türk sömürgecilerinin batma-

nına eklensin!"

S. Kurij: *Bildiğim kadarıyla PSK, ta başından beri stratejik hedef olarak ya eşitlik esasına dayalı bir federasyon, ya da bağımsız devlet istemini önüne koymuş. Ama bazı aydınlar PSK'nin uzunca bir dönem sadece kültürel hakları, ya da otonomi istediğini iddia ediyorlar. Gerçek ne?*

K. Burkay: Gerçek, senin sorundaki birinci bölümde söylediğin gibi. Partinin daha kuruluşunda benimsenen tüzükte, siya-

"...geleceği hakkında Kürt halkı karar vermeli. Biz parti olarak bunun biçimini, eşitlik temelinde bir federasyon ya da ayrı devlet olarak görüyoruz. İlk günden beri, yani otuz, hatta 32 yıldır bunu savunuyoruz.

Biz ilk günden beri Kürdistan devrimi birinci aşamada ulusal demokratiktir, yani ülkemiz ve halkımız özgür olmalı ve demokratik bir toplum kurulmalı, ikinci aşama ise sosyalizmdir, diyoruz."

sal çözümün iki biçimde olabileceği söylenmişti: Ya eşitlik temelinde dayalı iki cumhuriyetli bir federasyon (Kürt-Türk federasyonu) ya da ayrı devlet... Kuruluştan altı ay kadar sonra benimsenen programda da hedef bu biçimde kondu.

Programımız, kuruluştan beş yıl kadar sonra, 1980 yılında yayınlandı ve şimdiye kadar birkaç kez yeni baskıları yapıldı Ayrıca partinin sitesinde (www.kurdistan.nu) Kürtçe ve Türkçe olarak yer alıyor. Yani programımız gizli değil. Partimiz hiç bir dönemde kültürel haklar istemekle yetinmedi ve otonomi isteminde de bulunmadı. (Hani bulunsaydık da bu bir kusur ya da günah olmazdı! Irak'lı Kürtler uzun yıllar otonomi için mücadele ettiler, şimdi federasyon kuruyorlar). Ayrıca, biz temel istemlerimizi bu otuz yılda yüzlerce vesileyle dile getirdik, yazılı materyal bakımından Partimiz oldukça zengindir; yani ne istediğimizi

bilmek zor olmasa gerek.

Sözünü ettiğiniz kişiler eğer gerçekten “aydın” iseler olup bitenleri izlemeliler; böylesine hayali sözler etmemeli, ya da gerçeği çarpıtmamalıdır.

S. Kuriş: *Siz hep “otuz yıldan beri aynı şeyleri söylüyorsunuz,” diyorsunuz. Bazıları da bu olumsuz bir şey, diyorlar. Çünkü değişmemek diyalektiğe aykırı. 1975 yılından bu yana siyasi çizginizde değişenler ne, değişmeyenler ne?*

K. Burkay: Hayır, yanlışın var, biz “otuz yıldan beri aynı şeyleri söylüyorsunuz” demiş değiliz.

Elbet, 30 yıldan beri, hatta ondan önce söyleyip de bugün de koruduğumuz birçok şey var. Örneğin biz Kürtlerin Türk, Arap ve Farslardan ayrı bir ulus olduğunu ve kendi kaderini tayin hakkına sahip olduğunu, çözüm yolunun bu olduğunu söylüyoruz. Diğer bir deyişle, geleceği hakkında Kürt halkı karar vermeli. Biz parti olarak bunun biçimini, eşitlik temelinde bir federasyon ya da ayrı devlet olarak görüyoruz. İlk günden beri, yani otuz, hatta 32 yıldır bunu savunuyoruz.

Biz ilk günden beri Kürdistan devrimi birinci aşamada ulusal demokratiktir, yani ülkemiz ve halkımız özgür olmalı ve demokratik bir toplum kurulmalı, ikinci aşama ise sosyalizmdir, diyoruz.

Daha ilk günden, tüm yurtsever partilerin bir ulusal cephe oluşturmaları gerektiğini savunuyoruz. Bunun yanısıra Kürt ulusal hareketi ile Türkiye demokrasi güçleri arasında işbirliği ve dayanışma olmalı diyoruz.

Biz bu istemleri ve görüşleri bugün de doğru buluyor ve savunuyoruz. Doğru bildiğimizi otuz yıl da, yüz yıl da geçse savunuruz; neden değiştirelim?

Elbet, koşullar değiştiği zaman siyasetin de yeni koşullara uyum sağlaması, yenilenmesi gerekir. Partimiz de birçok kez değişen duruma ve koşullara uygun olarak siyasetini yenilemiş, yeni şeyler söylemiştir. Örne-

ğin, sosyalist sistemin çökmesinin ardından yaşanan deneyimden dersler çıkardık. 1992 yılında yapılan 3. Kongremizde, değişen dünya durumuna uygun olarak gerek teorik görüşlerimizde, gerek politikamızda önemli değişiklikler yaptık. Proletarya diktatörlüğü görüşünü terk ettik, sosyalizmin demokratik yöntemlerle kurulmasını ve çok partili bir sistem anlayışını benimsedik. Yine, daha

“...biz sosyalizmin insanlık için iyi bir düzen olduğu kanısındayız, ondan neden vazgeçelim? Bizim sosyalistliğimiz bir moda değildi ki sosyalist sistem varken ve güçlüyken yüzümüzü ona dönelim, zayıflayıp dağıldığı zaman da sırtımızı dönelim... Hayır, insan doğru bildiğini tek başına bile olsa savunmalı. Biz, esen yele göre yön değiştirenlerden değiliz...”

önce savunduğumuz sürekli devrim anlayışını terk ettik ve sosyalist devrimin, ulusal demokratik devrimi izlemeyebileceğini, bunun uzun bir dönem alabileceğini söyledik. Kısacası, biz hiçbir dönemde dogmatik olmadık, Marks ve Lenin’in görüşlerini ve sözlerini kuran ayetlerine çevirmedik.

Yine 3. Kongre’de partinin temsil ettiği emekçi ve aydın tabanı genişlettik, ittifaklar anlayışımızı da değişen dünya durumuna uygun olarak yeniledik.

Ve bunun gibi daha bir dizi şey... 3. Kongre belgeleri hem gazete ve dergilerde yayınlandılar, hem de kitap halinde basıldılar. Partimizi tanıyan ve izleyen herkesin bu değişikliklerden haberi vardır. Bir başka deyişle, biz “otuz yıldır aynı şeyleri söylemiş” değiliz. Biz politikamızı her zaman değişen ülke ve dünya koşullarına uygun olarak yenilemesini bildik. O, “hep aynı şeyleri” söylediğimizi iddia edenler bize büyük haksızlık ediyorlar.

Ama biliyorum, onların derdi başka. On-

lar asıl, "neden Kemal Burkay ve PSK sosyalizmden vazgeçmiyor!" demek istiyorlar; sorun bu.. İyi ama, biz sosyalizmin insanlık için iyi bir düzen olduğu kanısındayız, ondan neden vazgeçelim? Bizim sosyalistliğimiz bir moda değildi ki sosyalist sistem varken ve güçlüyken yüzümüzü ona dönelim, zayıflayıp dağıldığı zaman da sırtımızı dönelim... Hayır, insan doğru bildiğini tek başına bile olsa savunmalı. Biz, esen yele göre yön değiştirenlerden değiliz...

S. Kurij: *PSK 1979 yılından bu yana Kürdistan yurtsever güçlerinin birliği için yapılan tüm çalışmaların içinde yer alıyor, UDG'den tutun PSK-PDK Bakur platformuna kadar. Ama bunların hiçbirinde başarıya ulaşamadı. Sizin dışınızdakiler diyorlar ki, PSK birlik çalışmalarında gönülsüzdü. Biriyle ortak çalışma yürüten bir başkasıyla da diyalog kuruyor. Birliklere aldırıyor, bildiği gibi yapıyor. Örneğin TEVGER ülkede bir yayın çıkarmak istiyordu, ama PSK istemedi, kendi başına yayın çıkardı, vb... Bu eleştirilere ne diyebilirsiniz, neden birlik için yürütülen çalışmalar başarıya ulaşmadı?*

K. Burkay: Soru oldukça uzun ve kapsamlı; yine de kısaca cevap vermeye çalışayım.

Eğer 1979 yılından bu yana yurtsever güçlerin birliği için yürütülen tüm çalışmaların içinde varsak, bu gönülsüzlüğü göstermez, aksine birliği canı gönülden istediğimizi gösterir. Biz yalnızca tüm bu birlik çalışmalarında yer almakla kalmadık, eğer tamamında değilse çoğunda birlik önerisi bizden gitti. Biz diğer örgütlere, gelin rejime karşı güçbirliği yapalım, gelin cephe kuralım, dedik.

Öte yandan, bütün bu birlik çalışmalarının başarısız olduğunu, sonuç vermediğini, ya da emeklerin boşa gittiğini söylemek de yanlış olur. Bazan, HEVKARİ örneğinde olduğu gibi, uzun süren bir çalışmanın -ki beş yıl sürmüştü- sonuç vermediği oldu. Bazan da çalışma sonuçlandı, ama kalıcı olmadı. Örneğin 1980 yılı başlarında kurulan

UDG. Ama bu çalışmayı yakından izleyenler bilirler ki, bu birliğin oluşması için öneri bizden gitti, ısrarlı çabalarla diğer iki örgütü (KUK ve KİP) bir araya getirebildik, ne var ki daha sonra her biri bir yana çekti ve UDG dağıldı.

Geçmiş dönemdeki bir dizi birlik çalışmasından biri de, dördü Türkiyeli (TKP, TİP, TSİP ve TKEP), ikisi Kürdistanlı (PSK ve PPKK) olmak üzere, altı partiden oluşan Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Sol Birliği idi. 1984 yılı sonlarında kurulan SOL BİRLİK 1988 yılına kadar faaliyet gösterdi. Ama TKP ve TİP'in birleşip legale çıkma kararı vermeleri, lider ve yöneticilerinin de bu amaçla Türkiye'ye dönüş yapmaları üzerine dağıldı.

8 Kürt örgütünün katılımı ile 1988 Mayıs'ında kurulan TEVGER ise 1991 yılına kadar faaliyet gösterdi. TEVGER'le ilgili öyküyü anlatmaya kalksam çok uzun sürer. Ama bununla ilgili olarak size anlatılanlar doğru değil. TEVGER yurt dışında kendi adıyla aylık bir yayın çıkardı ve bu yayın iki yıl sürdü. Elbet yayını birlikte çıkardık. Yurt içiyle ilgili olarak da, TEVGER'in göçmenlikten kurtarılması ve merkezi organlarının yurt içine aktarılması önerisi bizimdi. Yurt içinde ortak legal yayın çıkarılması da benimsendi; bu nedenle biz ve diğer bazı örgütler para verdik. Ne yazık ki TEVGER'in ömrü bu kararları hayata geçirmeye yetmedi, dağıldı. Üç yıl içinde TEVGER kurucusu örgütlerin bazısı bu birlikten çekildi, bazısı dağılıp sahneden tümüyle çekildi, diğerleri ise kendi aralarında veya başka gruplarla kümeleşip yeni oluşumlar yarattılar. 1991 yılına gelindiğinde bu sekiz örgüt içinde kendi adıyla ayakta kalan bir tek PSK idi!

Güçbirlikleri, özellikle de cephe türü birlikler, siyasetleri, liderlikleri, kadroları ve kitle bağlarıyla istikrarlı örgütler gerektirir. TEVGER'de öylesine "örgüt"ler vardı ki, gerçekte iki-üç kişiden, bazan da tek kişiden(!) ibarettiler; yine de TEVGER yönetiminde her bir örgüt gibi, iki oyla temsil

ediliyorlardı; yani onların da iki oyu vardı, bizim de!

Doğrusu biz, birlik için çok özveride bulduk, bu işteki sabrımız da emeğimiz de büyük. Ne yazık ki bunca çaba yine de yetmedi; bazıları başarısızlığın günahlarını hala bizden yana süpürmekte... Bunu anlıyorum, "kusur samur kürk olsa bile kimse üstüne almaz," diye bir atasözü vardır...

Bizi o dönemde ayrı yayın çıkarmakla suçluyorlar! Neden çıkarmayalım? Biz bağımsız bir örgütüz. Birleriyle güçbirliği, ya da ortak bir çalışma yapıyoruz diye artık kendi inisiyatifi-mizle hiçbir iş yapmıyacak mıyız, yayınlarımızı çıkarmıyacak mıyız, birileriyle görüşmeyecek miyiz? Bu bir evlilik ilişkisi değil ya!

S. Kurij: *PSK sürekli olarak barış ve diyalogdan söz ediyor. Bunun etkisi kitlelerin üzerinde nedir? Ulusal kurtuluşçu bir parti hep barış ve diyalogdan mı söz etmeli, yoksa halkı harekete geçirmek için ajitasyon mu yapmalı? Çünkü barış ve diyalog birbirine denk güçler arasında olur, PSK'nin gücü buna yetiyor mu?*

K. Burkay: Bizim barış ve diyalogdan çokça söz ettiğimiz doğru. Hem Türk devletine, hem de kamuoyuna ısrarla, Kürt sorununun baskı ve şiddet yoluyla çözülemeyeceğini, diyalog yoluyla ve barışçı yöntemlerle, Kürt halkının temel hakları tanınarak çözülmesi gerektiğini söylüyoruz. Bizce bunda bir yanlış yok. Bu da ajitasyon ve propagandanın, kamuoyu oluşturmanın bir parçası ve bize Türk toplumu içinde dostlar kazandırıyor. Bu da mücadelenin bir

biçimi.

Hem de, son otuz yıl içinde, Kuzey Kürdistan'da ortaya çıkan hemen tüm siyasi partiler, gruplar savaşçı bir söyleme ağırlık verdiler; birçokları, pratiğe geçirmese bile, silahlı mücadeleyi temel saydı hep. Son yıl-

"Bizim barış ve diyalogdan çokça söz ettiğimiz doğru. Hem Türk devletine, hem de kamuoyuna ısrarla, Kürt sorununun baskı ve şiddet yoluyla çözülemeyeceğini, diyalog yoluyla ve barışçı yöntemlerle, Kürt halkının temel hakları tanınarak çözülmesi gerektiğini söylüyoruz. Bizce bunda bir yanlış yok. Bu da ajitasyon ve propagandanın, kamuoyu oluşturmanın bir parçası ve bize Türk toplumu içinde dostlar kazandırıyor. Bu da mücadelenin bir biçimi."

lara kadar barıştan, diyalogdan söz edene de pek rastlanmıyordu. Bunca savaşçı örgütün yanında bir tane de barışçı olsun, ne zararı var! Ama son yıllarda hem PKK en büyük barışçı kesildi(!), hem de öteki parti ve grupların hala var olanları, ya da onlardan artakalanlar, nerdeyse tümünden barışçı oluverdiler, hem de bizden çok! Anlaşılan dediklerimiz pek de yanlış değilmiş ki başka birçokları da, otuz yıllık deneyimden

sonra şimdi bizim gibi konuşmaktalar.. Demek ki bu sözlerin etkisi pekala hem kitleler, hem kadrolar üzerinde olmuş.. Bir zamanlar herkesin dudak büktüğü federasyon istemi de öyle değil mi?.

Öte yandan, bizim siyasal çalışmamız barışçı bir çözüm istemiyle sınırlı değil. Çok değişik alanlarda -ajitasyon ve propaganda, örgütlenme, toplantı ve gösteri düzenleme, kültürel çalışmalar, yayın, diplomatik ilişkiler gibi- her zaman aktif ve verimli olduk, bugün de öyleyiz. Yani biz umudumuzu Türk devletinin insaf ve merhametine, bu olmayan şeye bağlamış değiliz. Bu nedenle, aynı zamanda sürekli olarak halkımızı bilinçlendirme, örgütleme için çaba gösteriyoruz. Biz ulusal kurtuluşun bilinçli ve örgütlü halkın mücadelesine bağlı olduğunu biliyor ve hep bunu söylü-

yoruz..

Evet, ne yazık ki bugüne kadar kitleleri gereği gibi örgütleyip seferber edemedik ve karşı tarafı görüşme masasına çekemedik. Bunun birçok nedeni var ve eğer bu bir kusur ve eksiklikse, sadece bizim değil. Ama kendi hesabımıza bu konuda alınımız açık, elimizden geleni yaptık, mücadeleye hiç ara vermedik ve hiç umutsuzluğa kapılmadık.

PSK'nın yanısıra başka illegal Kürt örgütleri de var. Elbet çalışmalarını sürdürmek onların hakkı. Öte yandan PSK sosyalist bir parti ve herkesi ya da tüm yurtseverleri saflarında birleştirmesi mümkün değil. Böylesi bir birlik liberal, sosyal demokrat ya da İslamcı bir partinin saflarında da oluşmaz. Öylesine bir parti, bir tür cephe partisi oluşturmalı ki her renkten yurtseverler saflarında bir araya gelebilsinler. Ben de zaten birlik için bu türden legal bir parti öneriyorum. PSK da öteki illegal parti ve gruplar da böylesi bir partinin önünde engel değiller.

Böylesi bir partide, özgürlüğe ulaşmak için birlikte çalışabiliriz. Bu başarılıncaya yollarımız ayrılabilir ve herkes kendine özgü programı doğrultusunda bir örgütü seçer.. Ülkemiz özgürleşince bu artık sorun olmaz.

S. Kuriş: *Siz Wuppertal konuşmanızda PSK ülkede illegal çalışmalı, dediniz. Bu durumda illegal partilerin misyonu nedir?*

K. Burkay: Wuppertal toplantısının üzerinden aylar geçti. Bana sorulan neydi ve ben ne cevap verdim, hatırlamıyorum. Ama bu konuda görüşüm açık. PSK 32 yıl önce ülkede kuruldu, doğal olarak illegaldi ve gizlilik koşullarında çalıştı, bugüne kadar geldi. Bugün de hem yurt içinde hem de dışında çalışmalarını sürdürüyor. Ne yazık ki hala legale çıkabilmiş değil; çünkü sistem PSK'ya ve benzer Kürdistanlı örgütlere bu olanağı tanımadı.

PSK'nın amacı tüzüğünde ve programında yazılı. PSK'nın yanısıra başka illegal Kürt örgütleri de var. Elbet çalışmalarını sürdürmek onların hakkı. Öte yandan PSK sosyalist bir parti ve herkesi ya da tüm yurt-

severleri saflarında birleştirmesi mümkün değil. Böylesi bir birlik liberal, sosyal demokrat ya da İslamcı bir partinin saflarında da oluşmaz. Öylesine bir parti, bir tür cephe partisi oluşturmalı ki her renkten yurtseverler saflarında bir araya gelebilsinler. Ben de zaten birlik için bu türden legal bir parti öneriyorum. PSK da öteki illegal parti ve gruplar da böylesi bir partinin önünde engel

değiller.

Böylesi bir partide, özgürlüğe ulaşmak için birlikte çalışabiliriz. Bu başarılıncaya yollarımız ayrılabilir ve herkes kendine özgü programı doğrultusunda bir örgütü seçer.. Ülkemiz özgürleşince bu artık sorun olmaz.

S. Kuriş: *Siz de zaman zaman yazıyorsunuz, A. Öcalan İmralı yargılaması sırasında ideolojik-politik olarak teslim oldu. Kürt hareketinin 200 yıldan beri savunduğu tezleri terk etti, Kemalist tezleri savundur oldu. Partisi de onu izliyor. Bütün bunlara rağmen Kuzey Kürdistan'da hala güçlü ve Kürt gündemini belirliyor. Sizce bunun siyasal, toplumsal ve psikolojik sebepleri ne?*

K. Burkay: Evet, böylesine bir teslimiyet karşısında Öcalan'ın ardından kimsenin

gitmemesi gerekirdi. Madem ki o tatlı canını kurtarmak için halkın davasına sırtını döndü ve rejimin hizmetine girdi. Bu, lider konumunda biri için büyük bir yüzkarasıydı. Ama birçok kişi buna bakıp düş kırıklığına uğrasalar, bir bölümü artık Öcalan'ı ve PKK'yı terk edip muhalefet konumuna geçse veya evine çekilse, diğer bir deyişle Öcalan'ın ve partisinin eski itibarı kalmasa ve gücü zayıflasa bile, hala onu izleyen epeyce insan var ve PKK da gücünü tümünden yitirip dağılmadı. Ayrıca PKK'ya karşı etkin bir alternatif de bugüne kadar oluşturulamadı.

Bunun bir nedeni, son 15 yıllık savaş döneminde, yani Öcalan yakalanıncaya kadar PKK'nın birhayli güç toplamış olmasıdır. PKK bu süre içinde, pek çok yurtsever kişiyi çevresinde topladı, kitleleşti; askeri güçler, kurumlar oluşturdu, medya alanında ve mali planda güçlendi. PKK'nın şimdi politik-ideolojik olarak içinde düştüğü kötü duruma rağmen, bu güç bir anda kaybolmaz ve PKK'yı bir süre korur.

Bunun yanı sıra, insanlarda bir şeye karşı oluşan inancın değişmesi zordur. Bizim halkımız iyi bir eğitim görmemiştir. Kürdistan bir şeyhler ağalar ülkesidir, aşiret kurumu hala güçlüdür. Bizim ülkemizde öyle tarikatlar var ki siyasi ve devrimci partilerden çok güçlüdürler. Böylesi bir toplumda siyasi partiler de çoğu kez bu durumdan etkilenir ve tarikatlara özgü bir renk kazanırlar.

Apo'nun çevresinde de böylesi bir hale oluşmuş. O birçokları için bir tür şeyh, ne söylese geçerli! Taraftarları onu bir puta dönüştürmüşler.

Elbet bugün PKK'nın siyasi, askeri ve mali kurumlarında, medyasında çokları var ki öylesine gözü bağlı kişiler değiller, onlar da bizim gibi olup biteni görmekte, bilmekteler; ama çıkarıcılar ve ikiyüzlüler; elleri paradan posttan, kariyerden olmuyor. Halkı aldatıp Apo'yu putlaştıranlar, müritlerin inancını tazeleyenler de asıl böyleleri...

PKK'nın dağılmasını engelleyen bir

PKK'nın dağılmasını engelleyen bir başka etken de Türk devletinin kendisi. O, nasıl 30 yıl önce, Kürt hareketine karşı kullanmak için PKK'yı kendi eliyle yarattıysa, şimdi de yine öylesine kullanıyor ve ona gerek duyuyor.

başka etken de Türk devletinin kendisi. O, nasıl 30 yıl önce, Kürt hareketine karşı kullanmak için PKK'yı kendi eliyle yarattıysa, şimdi de yine öylesine kullanıyor ve ona gerek duyuyor.

Her şeyden önce Apo şimdi onların elinde ve hizmetinde, ne isteseler yapıyor ve PKK da onu izliyor. Apo yakalandıktan sonra PKK silahlı eyleme son verdi ve devletin de onayıyla savaşçıları Güney Kürdistan'a çekti. Kürt halkının tüm temel istemlerini terk etti; artık ne bağımsız devlet, ne federasyon, hatta ne de otonomi... Kürtçenin resmi dil olmasını, Kürtçe eğitimi bile istemiyorlar. Üniter devleti savunuyorlar. Türk bayrağı bizim de bayrağımızdır ve biz Türk ulusunun bir parçasıyız, diyorlar...

Kısacası, dünden bugüne ne amaç, ne program, ne de ideoloji kaldı. Hatta PKK adını bile terk edip önce KADEK'leşti, sonra Kongra Gel oldu. Sadece barış ve demokrasi masalları söyler oldu...

Artık ne istenir! Türk devleti için bundan iyisi can sağlığı! Devlet de zaten memnun. Bu nedenle PKK'nın tümünden dağılıp gitmesini istemez. Eğer isteseydi bu iş çok kolaydı. PKK'dan zaten bir şey kalmamıştı. Eğer sorun dağdaki silahlılarsa, Apo da, kentteki temsilcileri de, dağdaki önde gelen şefleri de belki onlarca kez dile getirdiler, "bir genel af çıkarın, dağdakiler silahlarıyla birlikte gelip teslim olsunlar," dediler. Ama devlet istemedi. Devlet çok iyi bilmekte ki PKK yitip gidince boşluğu başkaları doldurur. Üstelik bu kez sahtesi değil, gerçekten yurtsever bir Kürt hareketi ön plana çıkar.

Hem de PKK Türk devleti için, Kürt sorununu terör sorunuyla eş saymak ve teröre karşı savaştığı görüntüsünü vermek için

çok iyi bir bahanedir...

Tüm bu nedenlerle Türk devleti, özellikle de derin devlet, militarist, ırkçı ve şoven güçler PKK'yı elden bırakmadılar, adını ve "itibarını" bir kez daha geri verdiler, bir kez daha danışıklı bir dövüş çıkarıp ortalığı terörize ettiler; böylece AB sürecinde atılmış bazı demokratik adımları geri aldılar, orduyu Güney ve Doğu Kürdistan sınırlarına yığdılar ve tehditlerini arttırdılar.

Çok açık: PKK'nın dağılmasını engelleyen Türk devletinin kendisi. Ona yeniden kuvvet şurubu veren o. Türk medyasına bir bakın hele, nasıl bu danışıklı dövüş üstüne gürültü koparmakta, nasıl PKK'nın eylemlerini abartmakta! Apo ve adamları "Kürt devleti istemiyoruz, üniter devlete bağlıyız" diye diye bir hal oldular; ama Türk devleti, siyasileri ve medyası hala, "PKK Kürt devleti kurmak istiyor!" diye yırtınıyorlar.

Aptallar da buna inanıyor. Bu kadar propaganda kimin için yapılırsa o devleşir!

Öte yandan, bizim gibi örgütlerin üzerinde amansız bir boykot var; Türk medyası sistemli biçimde görüş ve çalışmalarımızı yansıtmıyor. Sesimizi duyurmuyor.

S. Kurij: *Siz, İmralı sürecinin ardından açıkça, PKK devlet eliyle kuruldu diyorsunuz. Birçok Kürt politikacı da bu nedenle sizi eleştiriyor, bunun komplo teorisi olduğunu, bilimsel olmadığını söylüyorlar. Siz 1993 yılında PKK ile bir protokol imzalandınız. O dönemde PKK'nın devlet eliyle kurulduğunu bilmiyor muydunuz?*

K. Burkay: Ben çok önceleri, daha PKK'nın ortaya çıktığı ilk yıllarda, onun Türk devleti eliyle, Kürt ulusal hareketine karşı savaşmak üzere kurulmuş paravan bir örgüt olduğunu, ajan provokatörler eliyle yönetildiğini birçok kez söyledim ve yazdım. 1979 yılında bunu anlatan bir broşür yayınladım. 1983 yılında "PKK Üzerine – Devrimcilik mi Terörizm mi?" başlıklı bir kitap yayınladım.

Apo'nun devletin adamı olduğunu, PKK'nın Türk devletine hizmet ettiğini gösteren onlarca, yüzlerce kanıt vardı. PKK

sahneye çıkar çıkmaz tüm Kürt örgütlerini düşman ilan etti ve onlara saldırdı. Bu tek başına PKK'yı anlamaya yeterdi. Ama bunu çok daha açık kanıtlar izledi. Örneğin 12 Mart döneminde Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi savcılarından olan Binbaşı Baki Tuğ, Gazeteci Uğur Mumcu'ya şunu demişti: "Apo Ankara Yüksek Öğrenim Derneği'nin bir bildirisi nedeniyle gözaltına alınmıştı; ama emniyetten gelen gizli yazıda 'bizim adamımızdır' dediği için serbest bıraktık."

Anlayan için bu da tek başına yeterlidir; ama kimilerine bin kanıt da olsa, para etmez!.

Öte yandan, bu alanda en büyük kanıt Apo'nun kendi dedikleridir. Apo belki onlarca kez söyledi ve yazdı ki, PKK'yı Türk devletine dayanarak kurmuş. PKK kurulduktan sonra üç yıl süreyle ekmeğini, silahını devlet vermiş ve korumasını o sağlamış. Apo bunu Özgür Politika gazetesinde yazdı, Medya TV'de ekranlarda tekrarladı. Burada her birini tek tek sıralamaya gerek yok. Ama Kürt politikasıyla uğraşanların bütün bunlardan haberdar olması gerekir.

Biliyorum, bunları söyleyince bazıların keyfi kaçıyor. Çünkü yıllarca PKK'nın ne olduğunu ya anlayamadılar, ya da söyleme cesaretini gösteremediler; şimdi ise bu kusurlarını itiraf edecek ve başkalarının da hakkını verecek kadar açık yürekli değiller..

1993 yılında Öcalan'la protokol imzaladığım zaman, elbette onun kim, PKK'nın ne olduğunu biliyordum. Ama bunu ısrarla bizim hanemize bir günah gibi yazmak isteyenler ya siyasette olgunlaşmış değiller, tam bir amatörlükle her şeyi ak ya da kara gibi görüyorlar, ya da bu eleştiriler dürüstçe değil; onlar bize karşı önyargılılar, yanlış da doğru da yapsak hep eleştirecekler; işleri budur.

Apo ile protokol yapmakta hiçbir yanlışlık yoktu. Her şeyden önce insan politik mücadelede, hatta özel ilişkilerinde, yeri gelir kendi düşmanıya bile oturur, pazarlık

eder; bazan anlaşır, sorun çözülür, çatışma biter; bazan da olmaz. Apo'ya gelince, Türk devletinin hizmetine girmiş bir Kürttü. 1980'de yurt dışına çıkınca, bu kez Suriye kendisine el attı, onu Türkiye'ye karşı bir koz olarak kullandı. Apo 1984 yılında Kuzey'de partizan savaşı başlattı. (Bu savaşın ne sonuçlar verdiği, karı zararı ayrı bir konu). Yani durum, 12 Eylül öncesine göre birhayli değişmişti. Protokol işte böylesi bir aşamada yapıldı.

Öte yandan, asıl önemli olan protokolün ne içerdiğidir. Biz Öcalan'la iyi şeyler üzerinde uzlaştık. Kürt partileri çatışmamalı, sorunlarını görüşmeler yoluyla çözmeli, dedik. Kuzeyli Kürt partileri arasında bir cephe oluşturulmalı, dedik.

Türk hükümeti bu protokolden çok rahatsız oldu. Ama hem her iki örgütün tabanı, hem de bir bütün olarak Kürt halkı bu işe sevindi. Protokole hep eleştirici yaklaşanlar bu gerçekleri görmüyor, ya da görmek istemiyorlar.

Öte yandan, o dönem de geçti, Apo ve partisi bir kez daha Türk devletinin eline düştü, durum ve politikalar değişti, bizim de yollarımız ayrıldı. Ama bugün dahi eğer Öcalan ve Partisi girdikleri yanlış yoldan dönebilseler, Kürt halkının temel istemlerine sahip çıksalar, böyle bir protokolü tazerleriz, hatta birlikte cephe yaparız. Bu bizim samimi istemimizdir. İnsan kine, nefrete tutsak olmamalı.

S. Kurij: *Sizden duyup okumadık, ama PSK'nın, "İmralı süreciyle birlikte PKK bizim çizgimize geldi" dediği söyleniyor. Nasıl oluyor da PKK PSK'nın çizgisine geliyor?*

K. Burkay: Madem bizden duyup okumadınız, böyle şeylere inanmayın! Biz böyle şeyler söylemedik. Nasıl söyleriz, bizim de PKK'nın da politikaları ortada, bunlar gün ve gece gibi birbirinden uzak.

Keşke PKK bizim çizgimize gelseydi. 1993 Protokolünden sonra kısa bir dönem görüşlerimize yaklaştı; ama bu devam etmedi, PKK eski hastalıklarından kurtula-

madı. Öcalan yakalandıktan sonra ise neler olduğu malum: PKK terörist politikalarından teslimiyetçi politikalara geçti.

PKK'nın bizim çizgimize geldiğine ilişkin sözler başkalarının yakıştırmaması olabilir. Ama isabetli değil. Eğer olay PKK'nın İmralı sürecinde silahları bırakması ise, siyaset bundan ibaret değil. PKK bugün üniter devleti savunuyor ve Kürt halkının tüm temel istemlerini terk etti. Bu PSK'nın siyaseti midir? Eğer PKK son yıllarda barış ve demokrasiden söz ediyorsa, o da yetmez. Bize göre Türkiye bakımından "demokratik cumhuriyet" ancak federal bir cumhuriyet olabilir. Oysa PKK'nın "demokratik cumhuriyeti"nin içi boş. PKK federal çözüme, hatta otonomiye bile karşı.

S. Kurij: *Güney Kürdistan'daki yeni kazanımların ardından durum oldukça elverişli; yine de Kuzey'deki harekete önderlik edebilecek bir Kürt ulusal demokratik hareketi oluşmadı, neden?*

K. Burkay: Güneydeki gelişmeler doğal olarak tüm parçalardaki Kürt ulusal hareketini olumlu biçimde etkiliyor. Ancak bu yetmez. Her bir parçanın kendi koşulları da uygun düşmeli. Bugün Kuzey parçasındaki hareketi tıkayan ciddi engeller, yanlışlar var.

En büyük engel PKK. Kürt hareketi öncelikle bu şaşkın ve paravan örgütten kurtulmalı, kitlelere yeni bir alternatif sunmalı. Öyle ki siyaset doğru bir yola girsin. Yalnızca PKK'nın eleştirilmesi, onun kötülüklerinin ve Türk devletinin oyun ve planlarının ortaya konması yetmez. Elbet bunlar yapılmalı; ama asıl önemlisi doğru politikalar üzerinde yeni ve güçlü bir örgütün yaratılmasıdır.

Bu da ancak birlikle olur. Diğer bir deyişle, mevcut durumu, PKK'nın olumsuzluklarını ve rejimin planlarını kavrayan tüm yurtseverler bir araya gelmeli, güçlerini birleştirmeli. Ne yazık ki Kürt hareketi bu işte gecikiyor. Çünkü birlikten söz edenlerin çoğu, iş adım atmaya geldi mi orada duruyorlar, bu yükü omuzlamıyorlar.

S. Kuriş: *Kuzey'deki Kürt hareketi Őu anda acil olarak hangi projeleri önüne koymalı? Ne yapmalıyız ki Kürt hareketi doğru bir yola girsin?*

K. Burkay: Doğru yol doğru politikadır. Kürt ulusunun varlığını ve temel haklarını savunan bir politika. Özgürlük mücadelesi

örgütlü mücadeledir bu da en başta siyasi bir örgütle olur. Bana göre bu aşamada bize gerekli olan çeşitli yurtsever kesimleri biraraya getirecek olan legal bir partidir. Hala bu alanda baskılar süregelse de legal çalışma için olanaklar da var. Kürtler 1990'dan bu yana çeşitli isimler altında legal partiler kurmaktalar. Legal bir partide güçleri birleştirmeliyiz; öyle ki halka güven verelim, kitleleri çevremizde toplayabilelim, dost da düşman da bizi hesaba katsın.

Elbet böylesine kitlelere dayanan güçlü bir siyasi partinin çevresinde başka kurumlar, örneğin kültür dernekleri, sivil toplum örgütleri, gazete, TV gibi medya kuruluşları da oluşur. Birlik için adım atabilirsek her şey kartopu gibi giderek büyür.

S. Kuriş: *Yazılarınızda HAK-PAR'ı birlik için adres olarak gösteriyorsunuz. Ama bu dar bir bakış açısı olarak görülüyor ve bu yüzden size bazı eleştiriler geliyor. Sizce HAK-PAR bu işin öncülüğünü yapabilir mi?*

K. Burkay: Bence yapabilir. HAK-PAR bu işe uygun bir parti. Öncelikle demokratik bir tüzüğe ve programa sahip. Saflarında her renkten yurtseverler –sosyalistler, sosyal demokratlar, liberaller, İslamcılar- var. Kürt halkının istemlerini cesaretle savunuyor. Çözüm olarak eşitlik esaslarına dayalı bir federasyon öneriyor. Kanımca bu istem

Doğru yol doğru politikadır. Kürt ulusunun varlığını ve temel haklarını savunan bir politika. Özgürlük mücadelesi örgütlü mücadeledir bu da en başta siyasi bir örgütle olur. Bana göre bu aşamada bize gerekli olan çeşitli yurtsever kesimleri biraraya getirecek olan legal bir partidir. Hala bu alanda baskılar süregelse de legal çalışma için olanaklar da var. Kürtler 1990'dan bu yana çeşitli isimler altında legal partiler kurmaktalar. Legal bir partide güçleri birleştirmeliyiz; öyle ki halka güven verelim, kitleleri çevremizde toplayabilelim, dost da düşman da bizi hesaba katsın.

ülke ve dünya koşullarına uygun bir istemdir, gerçekçidir.

HAK-PAR bugün henüz küçük bir örgüttür, ama Kürt halkı için doğru bir seçenek arayanlar eğer omuz verirlerse kısa zamanda büyür.

Çok iyi biliyorum ki, HAK-PAR kurulduğu zaman kurucular tüm yurtsever kesimlere öneri götürdüler, “siz de gelin, bu işi birlikte yapalım” dediler. Hatta, sosyalist arkadaşlarımızın yönetiminde ağırlıkla yer aldığı Demokrasi ve Barış Partisi, birlik hatırına tüm kazanımlarından vazgeçerek kendisini feshetti. Ama ne yazık ki birçokları birlik için atılan bu olumlu, örnek adımdan uzak durdular. Neden?

Eğer dün gelmedilerse şimdi gelsinler. Eğer böyle bir parti var ve politikası doğruysa neden yeniden bir parti arayışına girelim? Biz katılırsak gide gide güçlenir. Ama yerimizde oturur, güçlü bir partinin ortaya çıkmasını beklersek, daha çok bekleriz..

Şimdi, benim bu görüşüm ve önerim mi dar, yoksa özgürlükten, kurtuluştan, birlik ve beraberlikten çokça söz edip yerlerinde oturanların, ya da kişisel işleriyle uğraşırken siyasete soyundukları zaman da kendilerine küçük bir kulübe inşa edenlerin mi?.

Öyle görünüyor ki bazılarının hem bir iş yapmaya gücü, takati, hevesi yok, hem de iş yapanların hakkını teslim edecek kadar vic-

dani cesareten yoksunlar...

Eğer bu da yetmiyorsa, birlik hatırına, Kürt halkının geleceği hatırına, bir kez daha "bölünüp tekrar birleşelim!" Bizim gönlümüz geniş, niyetimiz pak, işimiz de sözümüz gibi... İşte HAK-PAR'ın girişimiyle ulusal demokratik bir inisiyatif oluştu ve değişik yerlerde toplantılar yapılıyor. Birlik isteyen herkes destek olmalı ki bu çabalar başarıyla sonuçlansın ve güçlü bir birlik oluşsun.

S. Kuriş: *Kuzey'de Kürt kadroları önce 4 Eylül 2005'te Ankara'da, daha sonra 17-18 Aralıkta Diyarbakır'da toplanarak Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu adıyla bir inisiyatif oluşturdular. Bu girişim 1980 öncesinde olduğu gibi Kuzey'de güçlü bir harekete dönüşebilir mi? Bu çabaları nasıl değerlendiriyorsunuz?*

K. Burkay: Bu girişimi olumlu buluyorum. Umarım ki başarılı olur ve birliğe hizmet eder. Ama kaygım o ki toplantılar toplantıları izlesin, çok konuşulsun, aylar yıllar geçsin, ama ortaya bir şey çıkmasın.. Bu tür çalışmalar boşa gitmemeli, ürün vermeli. Biz Kürtler, özellikle de Kuzeyli Kürtler için, zaman altın gibi değerli. Bir an önce omuz omuza vermeli, demokratik biçimde ortak örgütsel çalışmayı başlatmalıyız. Yoksa meydan Kürtleri oyalamaya ve tüm gücüyle asimile etmeye çalışan devlete ve onun işbirlikçilerine kalır.

Örgütsel çalışmadan bıkip yorulmuş olanlara düşen, bu süreçte canlanmak, güc-

Öyle görünüyor ki bazılarının hem bir iş yapmaya gücü, takati, hevesi yok, hem de iş yapanların hakını teslim edecek kadar vicdani cesareten yoksunlar...

Eğer bu da yetmiyorsa, birlik hatırına, Kürt halkının geleceği hatırına, bir kez daha "bölünüp tekrar birleşelim!" Bizim gönlümüz geniş, niyetimiz pak, işimiz de sözümüz gibi... İşte HAK-PAR'ın girişimiyle ulusal demokratik bir inisiyatif oluştu ve değişik yerlerde toplantılar yapılıyor. Birlik isteyen herkes destek olmalı ki bu çabalar başarıyla sonuçlansın ve güçlü bir birlik oluşsun.

lerini tazelemek; yoksa ötekiler de oyalayıp bıktırmak değil...

S. Kuriş: *Son günlerde Diyarbakır'da ve diğer bazı kentlerde Kürt gençleri ve çocukları meydanlara indiler. Bazı Kürt politikacılar bu eylemleri başkaldırı olarak değerlendirdiler, bazıları da provokasyon olarak nitelediler. Siz bu konuda ne diyorsunuz? Öldürülen söz konusu 14 gerilla ile bu eylemler ve*

Van Savcısı'nun iddianamesi ile Şemdinli Komisyonu raporu arasında bir ilişki var mı?

K. Burkay: Biz gençlerin eylemi için asla provokasyon nitelemesi yapmadık. Hatta, açıkça dedik ki Türk devletinin baskı ve zulmüne, süregelen haksızlığa karşı sokaklara inmek ve sesini yükseltmek genç ya da yaşlı tüm Kürtlerin hakkı. Ama bunu barışçı biçimde yapmalılar. Taş veya molotof kokteyli atarak, dükkanları tahrib ederek değil. Bu tür eylemler bizi kamuoyunda haksız duruma düşürür.

Ama biz Türk devletinin planını ve yaptığını provokasyon olarak niteledik. Özellikle derin devlet bir oyun tezgahlamıştı ve iki yıldan beri sahnelemekteydi. Bu plan uyarınca PKK'nın adı geri verildi, ardından onun eliyle, ya da onun adına orda burda terör eylemleri yapıldı. Şemdinli bombalamaları bunun kanıtı. Muş yöresinde 14 gerillanın öldürülmesi de bu planın bir parçasıydı. Tüm bu kanlı eylem ve saldırılarla Kürtler yeniden terörün içine çekilmeye çalışıldı.

Diyarbakır'daki, şiddete dönüşen ve kente, özel işyerlerine birhayli zarar veren eylemler de derin devletin söz konusu planına hizmet etti. Bu eylemler bahane edilip hem terörist gibi gösterilerek onlarca çocuk ve genç öldürüldü, hem de Güney ve Doğu Kürdistan sınırlarına büyük bir askeri yığınak yapıldı ve Terörle Mücadele Kanunu ağırlaştırılarak geri getirildi.

Kürtler rejimin eline bu fırsatı vermemeliydiler. Ama PKK bu işe alet oldu ve büyük ihtimalle rejimin bazı ajan provokatörleri de gençlerin arasına karışarak eylemleri çığırından çıkardılar.

Öte yandan, bu gösteriler sırasında dile getirilen "Biji Serok Apo" ya da "Öcalan irademizdir" türünden sloganlar Kürt halkının temel istemlerini yansıtmıyor. Yani bu "başkaldırı" Apo'yu daha da putlaştırmak için mi?

Tüm bu nedenlerle, Diyarbakır'da ve çevre illerde olanlar ulusal mücadelemize değil, ama devletin planına hizmet ettiler. Bazı kişiler de her zaman olduğu gibi olan bitenden pek heyecanlandılar, olayları bir devrim gibi nitelemeye kalktılar ve alkışladılar. Bence onlar da yanlış yaptılar. Olayları soğukkanlılık ve mantık ölçüleriyle değerlendirmeli, onların ne getirip ne götürdüğüne bakmalı.

S. Kurij: *Yöredeki Kürt belediye başkanları ve DTP yöneticileri sürekli olarak, "biz Öcalan'ı ve PKK'yı eleştiremeyiz" diyorlar. Bu tutumları doğru mu? Eğer A.O. devletin emri altında ise, onların görevi halka gerçekleri açıklamak değil mi?*

K. Burkay: Evet, görevleri bu, ama yapmıyorlar. Gerekçe olarak da "bizimle PKK'nın tabanı aynı," diyorlar. Kanımca yalnızca taban değil, siyasetleri de aynı, aynı yanlışları yapıyorlar. Ya da kendilerinde o cesaret ve o sorumluluk duygusu yok; PKK ile, Öcalan'la yollarını ayıramıyorlar, onun gölgesinden çıkamıyorlar, Kürt halkının çıkarlarına uygun bir politika izlemiyorlar. DTP yöneticileri büyük bir yanlışın içindedir.

S. Kurij: *Amerika'nın bölgeye gelişini nasıl değerlendiriyorsunuz?*

K. Burkay: Amerika'nın "bölgeye geliş" ya da bölgede oynadığı rol, daha şimdiden hangi sonuçlara yol açtı ve ilerde daha nelere yol açabilir, buna bakmalı. Birinci Dünya Savaşı sırasında İngilizler ve Fransızlar bölgeye geldiklerinde Araplar bundan memnun oldular; bu vesileyle Arabistan Osmanlı boyunduruğundan kurtuldu ve Araplar kendi devletlerini kurdular. Şimdi de Amerika'nın gelişiyile Irak'ta Saddam'ın kurduğu acımasız diktatörlük yıkıldı, Kürtler ve Şii Araplar özgürleştiler, Irak'ta federal bir yapı oluştu, Kürdistan federe bir devlete dönüştü; ayrıca Kürdistan'da ve tüm Irak'ta demokratik bir yapı için önemli adımlar atılıyor. Bu son derece olumlu bir gelişme.

Diğer bir deyişle, Amerika'nın bölgeye yaptığı son müdahale bölgede statükonun yıkılması sürecini başlattı. Değişim dalgası önce Irak'ı vurdu, ama giderek etkisini çevrede duyuracak, İran, Suriye ve öteki gerici, baskıcı rejimleri de etkileyecek. Bu hem Kürt halkı için, hem de bölgedeki tüm halklar için önemli ve olumludur.

S. Kurij: *Size göre yakın bir dönemde İran ve Suriye'nin durumunda ne değişiklikler olabilir? Amerika bu ülkelere de müdahale ederse Kürtlerin tavrı ne olmalı?*

K. Burkay: Üç yıl kadar önce Irak savaşı başladığı zaman da sıranın İran ve Suriye'ye geleceğine dair tahminler vardı. Öyle görünüyor ki değişim dalgası şimdi İran ve Suriye'ye yaklaşmakta. Ama söz konusu değişim nasıl ve ne biçimde olabilir, o ayrı mesele.

Kanımca Amerika ne İran'ı ne de Suriye'yi işgal etmeyecek. Irak'ta ortaya çıkan durumdan sonra ABD bunu göze alamaz. Onun, içerden ve halkın gönüllü çabasıyla bir değişim için, bu ülkelerdeki muhalefete destek olması beklenebilir. Kürtler bu iki ülkede de muhalefetin önemli bir parçası. Şimdiden muhtemel gelişmelere hazırlan-

malılar. Ama kendi başlarına bir ayaklanmaya girişmeleri kanımca yanlış olur. Uygun zamanı beklemeliler ve o kanıdayım ki elverişli koşullar çok geçmeden oluşacak. Değişen duruma göre de istemlerini netleştirmeliler. Bir ihtimalle her iki ülkede de federal bir düzen oluşacak.

Eğer İran nükleer santrallere ilişkin olarak geri adım atmazsa, büyük ihtimalle ABD veya İsrail, belki ikisi birden, havadan İran'ı vurabilirler. Böyle bir durumda İran askeri bakımdan çok zayıflar ve tümüyle çöküp dağılmasa bile. Kürtler kendi bölgelerinin denetimini ele alabilirler. Böyle bir durumda büyük ihtimalle ABD'nin desteğini de alırlar.

S. Kuriş: *Anılarınızın birinci cildini yayınladınız; ama ikincisi gecikti, neden?*

K. Burkay: İkinci cilt de, üçüncüsü de çoktan hazır. Ama bazı nedenlerle bekleti-

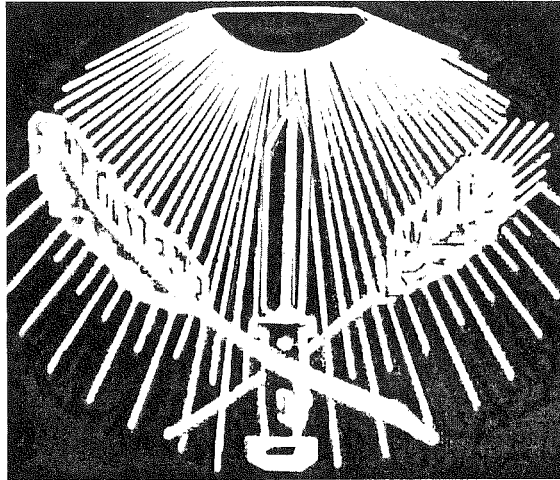
yorum; daha doğrusu, uygun zamanı bekliyorum.

S. Kuriş: *Bazıları sizi Kürdistan'daki bir üniversitede tarih felsefesi ya da siyasi bilimler alanında öğretim görevlisi olarak görmek istiyorlar. Böyle bir projeniz var mı?*

K. Burkay: Ne bana böylesi bir öneri geldi, ne de ben düşündüm. Biz Kürtler arasında, hamdolsun tarih konusunda uzman olanlar var, siyasetin uzmanları ise pek çok... Yazarlık bana yetiyor.

8 Mayıs 2006

 (*) Söyleşinin orijinali Kürtçedir. Bir bölümü, Peyama Kurd gazetesinde, tamamı ise netkurd sitesinde ve (www.kurdistan.nu) sitesinde yayınlandı. Söyleşinin Türkçe çevirisi ise ilk kez www.kurdistan.nu sitesinde yayınlanmıştır.

Ev nivîs, ji belavoka ku ji aliyê rêxistina XOYBÛNê ve, di sala 1928-an de, di pevajo ya Serhildana Agiriyê de li dijî dek û dafikên dewleta Tirk, hatibû belavkirin, hatiye wergirtin.

"Ey gelê Kurd!*

Hûn jî dizanin hukma Tirk dîsa qaşogiravî efûyek giştî derxistîye. Armanca wana ew e, ku niştimanperwerên Kurd yên ku dervayî hudûdê Tirkîyê dijîn û şerkarên ku li hundur in û li ser çîya nin, bi fêlbazîyan bi dest bixînin. Rêxistina Kurdan XOYBÛN, ji xwe ra wezîfa pîroz dibîne, ku di vî warî da bala gelê Kurd bikêşîne.

Divê berî her tiştî bê gotîn, ku ev efûya Tirkan, sedi sed ne efûyeke rasteqîn e. Tirk dixwazin, ku Kurdên derveyê welat bînin welat û wana tewqîf bikin. Ji ber ku;

1- Hukma Tirk, bi Kurdên ku serî hildane, nikarê serederî derxe. Hêviya wê wînda

bûye. Kurdên ku li derveyê welat in, bi gotinên Tirkan tucar bawer nakin. Ev sîyaseta sê salên dawî, ya ku hukma Tirk ajot, hember Kurdan encamên xirab derxiste holê, her wusa ji bo dewleta Tirk jî ewqas giran bû. Ji ber vê yekî jî, hukma Tirk dixwaze ku pîrsa şervanên Kurd û niştimanperwerênderveyî sînor, bi asanî çareser bike.

2- Li Tirkîyê, aşitî, qanûn û nîzam nîn e. Ewrûpa û Amerîqa baweriya xwe bi Tirkîyê naynin. Çapemenîya rojane ya wan dewletan, di derheq tevlihevîya nav Tirkîyê û her weha hember desthilatdariya Mistefa Kemal nerazîbûna Kurdan û serhildana wana radixin berçavan. Çalakîyên Kurdan heqrewa

dibinin. Tirkîye dixwaze bi welatên Rojava bide bawerkirin, ku li Tirkîyê, aramî heye; bawerîya wan bigre û ji alî abori piştgirîya wan bistîne. Ji ber vê yekê dixwaze efû derxe. Bi kurtayi, ev efû bi tenê ji bo berjewendîya Tirkan hatîyi amadekirinê û her weha Kurdan bikşîne nav dafikeke nû.

3- Saya serhildanên sê salên dawî û qehremanîyên netewî, îro li seranserê cîhanê bi awayekî dilxweşî behsa Kurdan û zulmkarîya Tirkan tê kirin. Hebûna gelê Kurd tê qebûlkirin û tê dighên ku ev gel daxwaza azadîyê dike. Tirk dixwazin bi vê efûya derewîn, bi cîhanê bidin nîşandan, ku pirsra Kurd tune. Ger bikaribe Kurdên derveyî welat jî bîne, wana jî bikuje û bîrûraya cîhanê bide bawerkirin, ku Kurdistan nîn e.

4-Tirsra Tirkan ev e, ku dewletên din wê erîşê bînin ser û ger şer destpêbike, Kurd wê vê firsendê bikar bînin û serxwebûna xwe îlan bikin. Ji ber vê yekê jî, dixwaze niha ve tevgera Kurd bifetisîne.

5-Xoybûn, ji bo hukma Tirk tirseke mezin e. Hukûmetên Tirk, berê jî bi dek û dolaban, bi her cure hîlekariyê va, rêxistinên Kurdan belav kirine. Nuha jî dixwazin Xoybûnê belav bikin. Nizanin ku gelê Kurd bi tevayî li gel Xoybûnê ye. Neteweyên ku bi rêxistinên xwe yê mîlî, gihîştine serxwebûna xwe, netewa Kurd jî bi pêşengîya Xoybûnê wê bighîje serxwebûna xwe. Ji ber vê yekê jî, daxwaza dewleta Tirk ya herî mezin ev e, ku Xoybûnê belav bike. Sedema derxistina efûyê jî ev yek e. Lê Kurdên şîrhelal, wê xwedîfî lî Xoybûnê bikin û bawerîya xwe bi desthilatdarîya Tirk nekin.

Da ku armanca qetlîama efûyê raxin ber çavan, divê em rastîyek eşkere bikin:

Weki hûn jî dizanin, par zivistanê bi pir hejmar Kurd hatin sirgûnkirinê û ji wan pir kes, di rê da jîyana xwe winda kirin. Niha jî zivistan e û qaşogiravî dixwazin bi cîhkiri-

na efûyê, wan belengazana vegeerînin warên wan ên berê. Lê ewana, ji ber efûya sexte ya Tirk, wê di rê da qir bibin.

6- Ji bo dewleta Tirk, berî her tiştî, kesên lîder girîng in. Da ku bikaribin serê netewa Kurd jêbikin, dixwazin wan kesana bixapînin.

7- Ji sedhezaren sirgûnên Xarpêt, Erzurum, Wan, Bedlîs, Dîyarbakir, Ruha, Sêwêreg û Gencê, niha bi tenê çendsed kes di jîyanê da mane.

Mirov ji wan qewmînan tê dighîje, ku hukma Tirk ji netewa Kurd ra efû dernaxe; berevaja wî Kurdên ku serhildane bikuje; yê ku derketine derveyî welat û her wusa kesên lîder bi dest bixe. Divê kes bawerîya xwe bi efûya Tirkan neyîne.

Dewleta Tirk ji alîyeki dixwaze efû derxe, ji alîyek din ve gelê Kurd qir dike, ji aliyê din jî bi navê İbrahim Tali Ongoren, kesekî kirîye Mufetişê Giştî. Da ku ev kes wîlayetên Rojhilatê bixe nav pir û pergalekî. Mufetişa Giştî jî, da ku qetlîaman zûtir û bê deng bike, li seranserê Kurdistanê da hukma Orfî lidar xistîye.

Kurdino! Bawerîya xwe bi efûya Tirkan meynin!

Bawerîya xwe bi Mufetişê Giştî meynin!

Xwe mevêjin ber insafa Tirkan,

Bawer mekin ku hikumeteke Tirk, wê careke dinê, heq û mafên Kurdan bide!

Di nav yekitîyek da bin!

Hêviya xwe winda mekin! Kurdistan wê bighîje serxwebûna xwe û netewa Kurd wê bextîyar bibe!

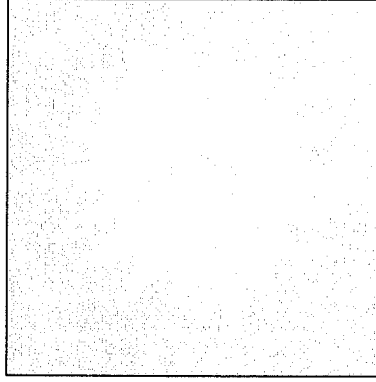
û gotinê kal û bavên me ji bîr mekin: Bextê Rome tune. "

**Ji pirtuka Yılmaz Çamlıbel ya bi navê "Gıldax Bêxwî Nîn e" bi kurtahî hatiye wergirtin.*

İnternet aracılığıyla elimize ulaşan, Kürdistan Sosyalist Partisi (PSK)'nin son gelişmelere yönelik bildirisini haber değeri taşıdığından okurlarımızın bilgisine sunuyoruz. Deng Dergisi

Partîya Sosyalîst a Kurdistan
Socialist Party of Kurdistan
Kürdistan Sosyalist Partisi
(PSK)

Çözüm Karanlığa Dönüşte Değil, Kürtlerin Ulusal ve Demokratik Haklarının Tanınmasındadır!

“Son dönemde giderek artan PKK eylemlerini bahane eden hükümet, Kürt halkını tehdit ediyor. Güney Kürdistan’a müdahale amacıyla Irak ve İran sınırına yapmış olduğu görülmemiş boyutlardaki askeri yığınağı, bölgeye sevkettiği yeni birliklerle büyütüyor.

Gerekçe ise, yılların gerekçesi ve bu kez de aynı: “PKK terörüne son vermek.”

TC Başbakanı Erdoğan, son olaylar üzerine “işin üzerine hep sabırla gittik. Hep demokratik çizgide bu işi halledelim istedik. Bunun arzusu içinde olduk. Ama artık sabrımız kalmadı, yarın çok şeylere gebedir” diyerek kürt halkını, ilerici, barışsever ve de-

mokratik güçlere tehditler savuruyor.

Sabırlı davrandıklarını, sorunu demokrasi sınırları içinde çözme arzusunda olduklarını söyleyen Erdoğan doğruları dile getirmiyor. Son bir kaç yılda yaşanan gelişmeler, sabırlı olanın Kürtler olduğunu çok açık bir biçimde gösteriyor.

Erdoğan’ın, “Kürt sorunu daha fazla demokratikleşmeyle çözülecek bir sorundur” dedikten sonra hiç bir adım atmaması, son Diyarbakır olaylarında güvenlik güçlerinin estirdiği devlet terörü ve Başbakan’ın terör uygulayanları destekleyip, öldürülen çocukların ebebeynlerini suçlaması, onun demokrasiden ne anladığını tüm çıplaklığıyla orta-

ya koymaktadır.

Şemdinli olaylarındaki tutumu, Şemdinli iddianamesini hazırlayan savcının başına getirdikleri ve Terörle Mücadele Yasası'nda gerçekleştirdiği değişiklikler biliniyorken, Başbakan'ın ve hükümetinin sabırına ve demokratik arzuna kim inanır?

AKP hükümeti, gerginliği azaltacak, Kürt sorununun çözümünü kolaylaştıracak adımlar atma yerine, son yaptıklarıyla AB karşıtları ve statukoculara bir kez daha hizmet ediyor. Öncelleri gibi Kürt sorununun çözümünü sınırların dışında arıyor. Bu amaçla sınıra yapılan askeri yığınağı artırıyor, askeri operasyon yapılmasına izin vermesi için ABD ve Irak hükümetine baskı yapıyor; gerekirse izin almadan operasyon yapacağı tehdidinde bulunuyor.

Oysa, biliniyor ki , 1983 yılından bu yana, aynı gerekçelerle gerçekleştirilen sınır ötesi askeri operasyonlar sonuç vermediği, terörün kökünü kazıyamadığı gibi, sorunu daha da karmaşık bir hale getirdi.

Çünkü çözüm, sağduyu sahiplerinin, Kürt yurtseverlerin, demokrasi ve barış yanlılarının defalarca dile getirdiği gibi, sınırların dışında değil bizzat Türkiye'dedir.

Çözüm, değişimin yolunu açacak adımları atmak, çağdaş ve demokratik bir toplum oluşturmaktır.

Kürtlerin varlığı kabul edip, ulusal ve demokratik haklarını tanımaktır.

Bu doğrultuda adım atmayan, atamayan AKP hükümeti, bölgede yaşanan İsrail-Filistin-Lübnan gerginliğinden yararlanıp Güney Kürdistan'a askeri operasyon düzenleyerek bir taşla birkaç kuş vurmaya hedefliyor.

Bir yandan, yaklaşan seçimler nedeniyle militaristlerin, Türkiye'yi tamamıyla askeri bir kışla haline getirmek isteyenlerin gönlü-

nü hoş tutmayı amaçlıyor. Bir yandan da mezhep çatışmalarının giderek karmaşık hale gele getirdiği Irak'daki durumdan yararlanarak, devletin bölgeye yönelik politikasını hayata geçirmek istiyor. Kerkük'ün statüsünün Irak Anayasa'sı uyarınca belirlenmesini engellemeyi, Güney Kürdistan'daki siyasi yapıyı ortadan kaldırmayı arzuluyor.

Bu gayri meşru ve insanlık düşmanı amaçları gerçekleştirmek için yeni kabul edilen TMY'yi yeterli bulmuyor, Olağanüstü Hal (OHAL) gibi yeni önlemlerden bahsediyor.

Oysa eskisi ve yenisiyle alınan tedbirler, sorunu çözemeyeceği gibi ülkeyi karanlığa gömecektir.

Bu nedenle ülkenin aydınlık güçleri, barış, demokrasi ve özgürlükten yana olanlar el ele vermeli, Türk devletinin saldırgan ve militarist politikasına karşı seslerini yükseltmelidirler.

BM, ABD, AB ve öteki uluslararası kurum ve kuruluşlar, Türk devletinin, bölgede barışı daha da geciktirecek, ortamı daha da kötüleştirecek olan sınır ötesi operasyonuna karşı çıkmalı, Güney Kürdistan hükümetini desteklemeli, operasyon yapması halinde Türkiye'ye sağladıkları siyasi, ekonomik ve askeri yardımları durdurmalıdırlar.

PKK Türkiye'ye, Güney Kürdistan'a saldırma bahanesi sunan sınırdaki üslerini boşaltmalı, militarizmin güçlenmesinden başka bir faydası olmayan ve dile getirdiği hedefler için de gereksiz olan silahlı eylemlerine son vermelidir.

Yurtsever Kürt hareketi, ülke içinde ve dışında, devletin saldırılarına karşı koymak, barışçıl yol ve yöntemlerle, demokratik hak ve özgürlüklerini dile getirmek amacıyla el ele, omuz omuza vermelidir."

M. Emin BOZARSLAN

PEPÛK

Pirtükên nû

Weyanên DENG

AGRÎ

Agrî, Agrî tu agir bûy
Li nav tevi serbilind bûy
Li ser Kurdistan çira bûy
Hilbe Agrî, hilbe Agrî...!

Agir direjand ser seran
Ronahî direşand her deran
Erd dihejand car caran
Hilbe Agrî, hilbe Agrî...!

Nevalên te tijî xwîn bûn
Xelxelên te tijî cendek bûn
Raste berê agir tû bûy
Îro agir law en te bûn...!

Şerq û xerb bask vergirtîye
Ser sîngê xwelav gîrtîye
Kurdan ra tu kabe bûyî
Hilbe Agrî, hilbe Agrî...

Îro dîsa hêrsa te hat
Ev agiran bune xalat
Kombûn êdî serte civa
Hilbe Agrî, hilbe Agrî...

Hilbe Agrî hilbe Agrî
Jî sawa te Tirk dîgîrî
Te dît çawa Romî revî
Hilbe Agrî, hilbe Agrî.

